

TAMPEREEN YLIOPISTO

Laura Hoppo

SUOMALAINEN LAPSUUS LEHTIVALOKUVASSA

Tiedotusopin pro gradu -tutkielma

Toukokuu 2014

TAMPEREEN YLIOPISTO

Viestinnän median ja teatterin yksikkö

HAPPO, LAURA: Suomalainen lapsuus lehtivalokuvassa

Pro gradu -tutkielma, 65 s., liitteet 3 kpl.

Tiedotusoppi

Toukokuu 2014

Laura Hapon pro gradu -tutkielma *Suomalainen lapsuus lehtivalokuvassa* tutkii lapsuuden esittämistä journalistisessa valokuvassa. Miten lapset tulevat kuvatuksi sanomalehden sivuille? Entä millaista toimintaa, tunteita ja yksilöllisyyttä lapset lapsuuden edustajina toisintavat?

Tutkimuksen aineisto koostuu Aamulehdessä vuonna 2013 julkaistuista journalistisista valokuvista, joissa esiintyy alle 12-vuotias lapsi. Aineisto on kerätty maaliskuu-, kesä-, syys- ja joulukuulta, ja kultakin kuulta mukana on kokonaista viikkoa. Koska aiheena on suomalainen lapsuus, on ulkomaanuutisten sivut jätetty pois aineistosta.

Tutkimuksen kohteena ovat siis valokuvat, joissa esiintyy lapsi. Lapsuuskäsityksen ideologinen perusta tässä tutkielmassa on sosiologinen, ns. uusi lapsuudentutkimus, joka määrittelee lapsuuden yhteiskunnasta käsin. Lapsuus on muuttuva käsite, joka kiinnittyy eletävään aikaan ja aikuisen käsityksiin lapsuudesta. Tutkielma siis yhdistää kuvatutkimuksen osaksi sosiologista lapsuudentutkimusta. Yksi tärkeimmistä lähdeoteoksista on *Leena Alasen ja Kirsti Karilan* toimittama kokoelma *Lapsuus, lapsuuden instituutiot ja lasten toiminta* (2009), joka on perusta koko tutkimuksen ideologialle.

Ennen aineiston käsittelyä tutkielma tarkastelee lapsuuden käsitettä taidehistorian, varhaiskasvatuksen, iän, journalismin ja lopulta sosiologisen lapsuudentutkimuksen valossa.

Valokuvia eritellään sosiologisen lapsuudentutkimuksen valossa itsenäisen tilan, instituutioiden, tunteiden ja toimijaroolien kautta. Esimerkkikuvia tarkastellaan analyyttisen lähiluvun avulla, jonka apuna on kvantitatiivinen jaottelu.

Lapsuus esittyy aineiston perusteella hyvin instituutioihin kiinnittyneenä. Vahvimmat roolit lapsuudelle ovat perheen, koulun ja harrastusten luomat toimijaroolit sekä toimintaympäristöt. Lapsuutta kuvataan myös huomattavasti vähemmän yksilö- kuin ryhmäkuvilla. Usein lapsen kanssa kuvassa on toinen lapsi tai aikuinen. Negatiivisia tunteita on esillä hyvin vähän, kun taas neutraaleja ja positiivisia tunteita kuvasti suurin osa aineistosta.

Tutkimus herättää kysymyksiä myös ydinperheen esittämisen yksipuolisuudesta sekä lapsen yksityisestä tilasta suhteessa aikuiseen.

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	4
1.1. Tutkimuksen tausta ja merkitykset.....	4
1.2. Tutkimuskysymykset ja keskeiset käsitteet.....	6
2. Näkökulmia lapsuuteen.....	8
2.1. Lapsuus taidehistorian valossa.....	9
2.2. Lapsuus suomalaisessa varhaiskasvatuksessa.....	11
2.3. Lapsuus iän näkökulmasta ja ikä journalistisessa kontekstissa.....	13
2.4. Lapsuudentutkimuksen juuret ja sosiologinen lapsuudentutkimus.....	18
3. Aineisto ja metodit.....	23
3.1. Lapsuuden määrittely.....	23
3.2. Aineiston rajausta ja metodit.....	25
3.3. Kvantitatiivisen analyysin muuttujat.....	27
3.3.1. Kuvassa esiintyvät henkilöt.....	28
3.3.2. Kuvakoko.....	28
3.3.3. Lapsuuden instituutiot.....	29
3.3.4. Lapsuuden tunteet.....	29
3.3.5. Lapsuuden toimijaroolit.....	30
4. Lapsuus lehtivalokuvassa.....	31
4.1. Lapsen yksilöllinen tila valokuvassa.....	31
4.2. Lapset instituution edustajina.....	35
4.3 Lapsuuden tunteet.....	45
4.4. Lapsen toimijarooli lehtivalokuvassa.....	48
5. Johtopäätökset.....	59
6. Lähteet.....	63
7. Liitteet.....	65

1. Johdanto

1.1. Tutkimuksen tausta ja merkitykset

Tarkasteluni kohteena pro gradu -tutkielmassani on lapsuuden esittäminen lehtivalokuvassa.

Kohdennan lapsuuden käsittämään suomalaista lapsuutta suomalaisen sanomalehden sivuilla.

Minua kiinnostaa millaista mielikuvaa media rakentaa lapsuudesta journalistisen valokuvan avulla ja millaisia kulttuurisia malleja ne toisintavat.

Vastakohtia lapsuudelle on niin monta kuin on tapoja määrittää lapsuus. Lapset ja aikuiset, nuoret ja vanhat, alaikäiset ja täysi-ikäiset, leikki-ikäiset, koululaiset ja työikäiset, lapsenmieliset ja vakavat, huolettomat ja vastuulliset. Lapsuuteen liittyy vahvoja mielikuvia ja kulttuurisesti tuotettuja uskomuksia siitä, millainen on hyvä lapsuus tai miten käyttäytyy kiltti lapsi. Mutta mitä lapsuus sitten oikeastaan on?

Se, miten lapsuus määritellään ja millaisena lapsuus nähdään, riippuu ympäröivän kulttuurin arvoista ja yhteiskunnallisista painotuksista. Filosofiset, psykologiset, pedagogiset ja sosiologiset suuntaukset erottuvat ja yhdistyvät luoden aina uusia näkökulmia. Oma tapani tarkastella lapsuutta ja tutkimusaineistoa on vahvasti sosiologinen. Niin kutsuttu *uusi lapsuudentutkimus* on sosiologinen lapsuudentutkimuksen suuntaus, joka on vakiinnuttamassa paikkaansa lapsuudentutkimuksen parissa. Tämä suuntaus on vielä nuori, ja vakiinnutti asemaansa tieteessä 1980-luvun kuluessa.

Gradunkirjoitushetkeäni sävyttävät Suomen sisäpolitiikkaa koskevat uutiset, joissa hallitus joutuu tekemään merkittäviä leikkauksia tuleville vuosille velkaantumisen ehkäisemiseksi. Leikkaukset koskevat välittömästi myös lapsien arkea ja hyvinvointia. Lapsilisät, perusopetus ja päivähoito joutuvat laihdutuskuurille. Yle Uutisten haastatteleva Mannerheimin lastensuojeluliiton asiantuntijalakimies Esa Iivosen mukaan lapsiin kohdistuu yhä enemmän leikkauksia, koska lapset ovat politiikan marginaalissa. Hänen mukaansa lapsilta puuttuvat puolustajat politiikassa. Iivosen mielestä yleinen keskustelu on väestön ikääntymisen myötä kääntymässä vanhuksiin ja eläkeikäisiin. Tämä onkin yksi yhteiskunnallinen ja poliittinen muutos, mikä tulee määrittelemään myös käsitystä lapsuudesta lähivuosina. Myös koulun ja päivähoidon asemaa on viimeisten vuosikymmenten ajan horjutettu taloudellisilla leikkauksilla ja koululaitosjärjestelmää purettu. (YLE Uutiset 26.3.2014)

Lapsuus ei ole koskaan irrallaan muusta yhteiskunnasta, vaan määrittelee paikkansa yhä uudelleen ja uudelleen, usein aikuisten tekemien päätösten perusteella. Medialla on tärkeä rooli siinä, millaista kuvaa lapsuudesta välitetään muille ihmisille. Lehtivalokuvat kertovat suomalaisesta lapsuuden arjesta ja juhlasta lehden lukijoille. Kuvat ovat kuitenkin aina aikuisen ottamia ja aikuisen valikoimia. Millaiset kuvat tulevat julkaistuksi ja mitä ne suomalaisesta lapsuudesta kertovat?

Sosiologisen lapsuudentutkimuksen nimissä peräänkuulutan lapsen aktiivista osallistumista oman lapsuuden tuottamiseen ja lapsen yhteiskunnalliseen osallistumiseen. Lehtivalokuva on itsessään yksi tapa saada yhteiskunnallista näkyvyyttä, mutta voisiko valokuvan sisältö myös kertoa jotakin uutta tai antaa lapselle valtaa?

Yksi lapsuudentutkimuksen keskeisistä ajatuksista on tuottaa uutta tieteellistä keskustelua lapsuudesta, joka eroaa perinteisestä psykologisesta lähestymistavasta. Lapsen toimijuus, oma ääni ja osallisuus ovat sosiologisen lapsuudentutkimuksen keskiössä, ja joihin keskityn myös tutkielmassani. (Alasuutari 2009, 54)

1.2. Tutkimuskysymykset ja keskeiset käsitteet

Tärkein tutkimuskysymykseni on, miten lapset tulevat valokuvatuksi sanomalehden sivuille? Tarkennan tätä asetelmaa jatkokysymyksellä: millaista toimintaa, tunteita ja yksilöllisyyttä lapset lapsuuden edustajina saavat toisintaa sanomalehden valokuvassa?

Keskeisin käsite tutkimuksessani on *lapsuus*, jota tarkastelen, ns. *uuden lapsuudentutkimuksen* valossa, sosiologisesta näkökulmasta. Kutsun tätä suuntausta tutkimuksessani *sosiologiseksi lapsuudentutkimukseksi* (esim. Alanen 2001, 162). *Sosiaalinen konstruktionismi* on perusta tälle näkökulmalle, jonka mukaan lapsuus määrittyy eri tavoin vallitsevan yhteiskunnan mukaan. Lapsuus siis ei ole staattinen, pysyvä käsite, vaan uudelleenmääriteltävä oman aikansa tuote. Sosiologinen lapsuudentutkimus ei ajattele lapsuutta universaalina, biologisesti määriteltynä tilana, vaan yhteiskunnasta käsin rakentuvana ajanjaksona, johon liittyy eri aikakausina erilaisia painotuksia. Tämä on uudenlainen tapa tarkastella lapsuutta psykologis-pedagogisen lapsikäsitteen rinnalla, jolla on yli satavuotinen perinne länsimaisen lapsuuden hahmottamisessa (Alanen 2001, 162).

Aikuiset pyrkivät tekemään selvän eron lapsuuden ja aikuisuuden välille, vaikka raja-aidat pelkän eletyn iän mukaan voi toisaalta tuntua keinotekoiselta. Tämä onkin yksi tutkimukseni ristiriidoista; vaikka totean, ettei lapsuutta voi palauttaa mihinkään tiettyyn ikään, koska lapsuus on yhteiskuntansa tuote, tutkin kuitenkin nimenomaan iän mukaan rajattua lapsuutta. Koska uusi lapsuudentutkimus ajattelee lapsuuden määrittävän juuri instituutioiden kautta, valitsen lapsuuden iälliseksi määrittelyksi tämän institutionaalisen lapsuuden määritelmän, joka päättyy kahteentoista ikävuoteen. Tutkin siis kuinka tätä institutionaalisesti määritettyä lapsuutta representoidaan lehtivalokuvassa.

Toimijaroolin käsite kulkee tutkimuksessani rinnakkaisesti *toimijuuden* käsitteen kanssa.

Toimijuuden tutkimus tarkastelee erilaisten ryhmien, kuten tässä tapauksessa lasten toimintamahdollisuuksia ympäröivässä yhteiskunnassa (Lipponen, Kumpulainen & Hilppö 2013, 160). Lapsen suhde aikuiseen on yhteiskunnallisesti sekä hierarkkisesti erilainen, joten sen toimijuuden mahdollisuudetkin ovat erilaiset kuin aikuisen. Toimijana yksilö on kykeneväinen toimimaan omaehtoisesti (Lipponen, Kumpulainen & Hilppö 2013, 160), jolloin lapsen toimijuus on yleensä aikuista heikompa, vähemmän omaehtoista.

Toimijarooli on valokuvassa kuvatun aktuaalisen toiminnan ja sekä taustavaikuttajien, kuten instituution, luoman roolin summa. Rooli luo tietyt ehdot toimijuudelle, jota voi rikkoa tai noudattaa. Esimerkiksi lapsen rooli koulussa on koululainen, joka luo lapselle ennalta määritellyn toimijuuden yhteiskunnallisten normien kautta; oppivan ja työtä tekevän lapsen toimijuus, jota on vaikkapa koulutehtävien tekeminen tai kuvaamataidon tunnilla piirtäminen. Kuvaan näiden yhteissummaa tutkimuksessani termillä toimijarooli.

Instituutio

Instituution käsitteen voi määrittää eri tavoin, tieteenalasta riippuen. Lapsuudentutkija Maarit Alasuutari määrittelee instituution yhteiskuntatieteellisestä näkökulmasta ”vakiintuneena sosiaalisena käytäntönä ja toimintatapana, jonka uusintaminen ja ylläpitäminen yhteiskunnassa on rutiininomaista” (Alasuutari 2009, 55). Instituutiolla on merkittävä rooli yhteiskunnassa ja sen asema on pysyvä, hitaasti muuttuva. Instituutiot ovat kiinteä osa kulttuuria ja yhteiskunnallisia käytäntöjä. *Perhe, päiväkotia ja koulu ovat keskeisimmät lapsuuden instituutiot suomalaisessa yhteiskunnassa. Myös ohjatut harrastukset, yhdistykset, järjestö- ja kerhotoiminta ovat tavallinen osa lapsuuden järjestymistä instituutioiden läpi.* (Alasuutari 2009, 55-56)

Tarkastelen lehden sivuilla esitettyjä valokuvia sosiologisen lapsuudentutkimuksen valossa ja tutkin niitä analyyttisen lähiluvun avulla. Tarkoitus on löytää lehtivalokuvista lapsuudelle tyypillisiä ja epätyypillisiä representaatioita. Millaista lapsuuden esittäminen on nyt, 2010-luvulla?

Sopeutan näkemykseni vallitsevan yhteiskunnan normeihin ja totuttuihin kulttuurisiin käytäntöihin, sillä sitä juuri olen tarkastelemassa; suomalaisen yhteiskunnan lapsuutta lehtivalokuvassa. Tulen tietoiseksi omasta valinnastani noudattaa yhteiskunnasta käsin määriteltyä lapsuutta, teen sen näkyväksi ja tarkastelen, mitä se kertoo lapsuudesta.

2. Näkökulmia lapsuuteen

Tässä luvussa tarkastelen lapsuuden käsitettä taidehistorian, pedagogiikan, journalismin ja sosiologisen lapsuudentutkimuksen näkökulmista.

2.1. Lapsuus taidehistorian valossa

Lapsuuden historia on lyhyt. Lapsuus sellaisena, kun me nyt sen modernista länsimaisesta yhteiskuntajärjestyksestä käsin hahmotamme on vaikuttanut käsityksiimme 1900-luvun alusta. Vielä ennen 1500-lukua lasten ja aikuisten välillä ei nähty merkittäviä eroavaisuuksia, eikä lapsuutta siis käytännössä ollut olemassa. Lapset eivät saaneet erityistä koulutusta eikä suhde lapsiin ollut niin emotionaalinen kuin millaiseksi se kehittyi seuraavina vuosisatoina. Lapset olivat enemmänkin aikuisten ”pienoismalleja”, eivätkä perhesuhteet rakentuneet samanlaiselle intiimiydelle. (Alanen 2009, 18)

Aikuisen tuottamia lapsuuden kuvauksia löytyy perinteisesti niin kirjallisuudesta, kuvataiteesta kuin mainosmaailmastakin. Lapsikuvauksiin liitetään symboliikkaa vapaudesta, viattomuudesta ja puhtaudesta, vaikka viattomuuden ja puhtauden kuvaus onkin länsimaisessa kuvastossa liitetty usein vain valkoihoiseen lapseen (Vänskä 2012, 127). Lapsi on perinteinen vertauskuva myös aitoudelle. Lapseen liitettyjä mielikuvia toistetaan ja tuotetaan uudelleen hyvin paljon valokuvan kautta esimerkiksi mainoskuvastoissa. Samalla kuvastot muuttuvat yhteiskunnan mukana ja jokainen aika tuo oman leimansa lapsuuden esittämiseen. Lapsuus nähdään usein vastakohtana tiedolle ja kulttuurille. Lapsen ajatellaan olevan lähempänä luontoa, kauempana kulttuurista. Lapsuus määrittyy myös aina suhteessa aikuisuuteen, mikä on olennaista ymmärtää lapsuuden ja aikuisuuden hierarkiassa. (Bardy 1996, 23)

Taidemaailman aiheet ja tyylit heijastelevat vallalla olevia ihanteita tai epäkohtia. Miten lapset ja lapsuuden esittäminen on näkynyt maalaustaiteessa, ennen valokuvaa?

Luultavasti varhaisimmat lapsiaiheiset maalaukset Suomen taiteessa löytyvät kirkkomaalauksista. Marian sylissä makaava Jeesus-lapsi on varhaisimpia lapsikuvauksia esittävän taiteen parissa.

1700-luvulta löytyy myös potrettimaalauksia varakkaiden perheiden lapsista, mutta 1800-lukuun saakka lapsikuvaukset olivat harvinaisia. (Itkonen 2010, 43)

Eurooppalaiseen taiteeseen lapset marssivat laajemmin vasta 1800-luvulla, jolloin lapsiaiheet alkoivat kiinnostaa taiteentekijöitä ja -kokijoita. Yksi keskeinen muutos lapsikuvauksessa 1800-luvun lopun Suomessa oli uusi työskentelytapa; maalarit työskentelivät ulkona, kohteensa parissa. Työskentelytapa vaikutti suoraan maalausten aiheisiin. Realistiselle suuntaukselle ”kelpasivat” kohteiksi tavalliset ihmiset – myös lapset. (Itkonen 2010, 44)

Ajatus lapsen yksilöllisyydestä alkoi hahmottua 1800-luvun puolivälin jälkeen ja tämä näkyi myös maalauksissa. Samaan aikaan oltiin alettu kiinnittää huomiota myös lasten työssäkäyntiin ja heihin muodostui uudenlainen, suojeleva emotionaalinen suhde. Lapsen työssäkäynti kiellettiin ja leikkimisestä tuli lapsen työtä. Samaan aikaan kuin lapset alkoivat kiinnostaa yhteiskunnallisen suojelun merkeissä, ilmestyi uudenlaista lapsikuvausta myös taiteeseen ja mainoskuvastoihin. (Vänskä 2012, 114)

Orvot ja sairaat lapset tai lapset kotitöiden parissa olivat aiheita suomalaisessa realistisessa ja naturalistisessa taidesuuntauksessa 1800-luvulla (Itkonen 2010, 44). Lapset kuvitettiin osaksi kriisejä, joita tuona aikana olivat esimerkiksi kulkutaudit ja nälkä. Aikalaiset maalaukset ryhtyivät ottamaan kantaa myös lapsen olojen parantamiseen, kuten lapsityövoimaa vastaan (Itkonen 2010, 44). Myös kaunokirjallisuudessa lapsihahmot esiintyivät laajemmin vasta 1800-luvun puolivälin jälkeen, erityisesti omaelämäkerrallisissa teoksissa (Bardy 1996, 203). Lapsihahmot saivat näin taiteen kautta uusia näkökulmia ja puheenvuoroja, lapsuudesta käsin, aikuisen luomana.

Vaikka lapsi sai maalauksissa välillä myös roolin, jossa hänellä oli hätä tai sairaus, tavallisinta oli

kuvata lapsi ahkerana ja rehellisenä (Itkonen 2010, 47). Lapseen liitettiin odotuksia viehättävyydestä ja suloisuudesta, eikä lasta välttämättä haluttu nähdä pahana tai rumana. *Maria Laukka* kirjoittaa lyhyehkön kuvakokoelman *Lapsi Suomen taiteessa* (1998) esipuheessa, että taiteen kuvaukset lapsuudesta ovat heijastelleet aikuisen ihanteita lapsuudesta. Teoksessa tarkastellaan lapsiaiheisia maalauksia 1700-luvulta 1900-luvun alkuun, jolloin moderni käsitys lapsesta ei ole vielä täysin tehnyt tuloaan. Lapset nähtiin ”pikkuaikuisina” tai aikuisen elämää sulostuttavina kohteina. Laukan mukaan ”Realistisesti kuvattu lapsi saattoi kuitenkin joskus herättää katsojissa torjuntaa, vaikka kysymys olisi ollut aitoudesta, lapsen oikeudesta olla oma itsensä” (*Lapsi Suomen taiteessa* 1998, 4).

Lapsi nähtiin yhtäältä, vertauskuvana aitoudelle, vaikkei liialle realismille toisaalta ollutkaan sijaa. Suomen ns. kultakauden (1880-1910) maalauksissa lapsen tavallisin kuvaus on leikkivänä, lukevana tai äidin sylissä istuvana (Itkonen 2010, 46). Miten tämä on vaikuttanut nykyiseen tapaan esittää lapsi valokuvassa?

Vaikka lasten kulttuuri ei ollut vielä kokenut modernisoitumista, sisältää kuvakokoelma *Lapsi Suomen taiteessa* (1998) sykehdyttäviä potretteja ja henkilökuvauksia lapsista – lapsesta yksin, omassa maailmassaan. Lapsen kuvauksen enemmistö on perinteisesti kuitenkin ollut toisenlainen. Lapsiaiheita pidettiin 1900-luvun alkuun saakka naistaiteilijoille sopivina ”kevyinä” aiheina. ”Monissa taideteoksissa lapsi on ollut koriste tai sommittelun elementti, aikuisia täydentävä osanen ennemmin kuin oma yksilönsä” (Itkonen 2010, 47). Väistämättä vertaan näitä ajatuksia lehtikuvaan; mikä lapsikuvauksessa on muuttunut?

2.2. Lapsuus suomalaisessa varhaiskasvatuksessa

Vuonna 2013 229 00 suomalaista lasta oli kunnallisessa tai yksityisessä päivähoitossa. Näistä 76 % hoidettiin kunnan kustantamassa päiväkodissa. Vuodesta 1986 päiväkodit ovat melko tasaisesti kasvattaneet osuuttaan järjestetystä päivähoitosta, kun taas perhepäivähoidon osuus on laskenut. (THL 2014)

Varhaiskasvatus on pedagogisesti keskittynyt varhaiseen lapsuuteen, alle kouluikäisten useimmiten päiväkodissa tapahtuvaan kasvatukseen. Varhaiskasvatuksen pedagogiikka on muuttunut ajan saatossa ja on tällä hetkellä hyvin lähellä uuden lapsuudentutkimuksen ajatuksia lapsuuden yksilöllisyydestä ja itsenäisyydestä. Vaikka julkisten kasvatusinstituutioiden toimintaa voidaan säätää lailla ja vallalla olevia kasvatustapoja on mahdollista painottaa esimerkiksi yliopistokoulutuksessa, on työtä tekevillä ammattilaisilla mahdollisuus päättää arjen pedagogisista ratkaisuista. (Karila 2013, 9)

Päivähoito rakentui institutionaalisesti Suomessa vuonna 1973 voimaan tulleen päivähoitolain jälkeen, mikä oli myös suuri muutos lastenhoidon kulttuurissa. Pedagoginen ydin oli lapsiryhmä, jonka yhteenkuuluvuutta ja ryhmässä pärjäämistä painotettiin kasvatuksessa. Yhteisölliset arvot olivat hyvin lähellä 1970-luvun politiikkaa, mikä heijastui myös pedagogiikan alueelle. Lapsiryhmä oli pedagogisen toiminnan ydin, jolloin ryhmänhallintataidot painottuivat kasvattajan osaamisessa. Toiminta painottui aikuisen aloitteeseen keksiä lasta opettavaa ja viihdyttävää tekemistä, jolloin lapset olivat kohteita etukäteen suunnitellulle toiminnalle. (Karila 2013, 16-17)

Varhaispedagogiikan tutkija *Kirsti Karila* kiteyttää artikkelissaan *Ammattisukupolvet varhaiskasvatuksen pedagogiikan toteuttajina ja kehittäjinä* (2013) 1970-lukulaisen pedagogiikan näin: ”Lapsi itse nähtiin lähinnä passiivisena virikkeiden vastaanottajana. Aikuisen odotettiin tuntevan lapsen tarpeet. Lapsen yksilöllisyys ei ollut keskeinen kysymys eikä erityinen pohdinnan

aihe” (Karila 2013, 17). Tämä ryhmänhallinnan ja ”opetettavuuden” ajatus on viime vuosikymmenten aikana kokenut muutoksen lähemmäs lapsilähtöistä aktiivisen lapsitoimijan ajatusta, vaikka Karilan mukaan se on edelleen elävä, syvään juurtunut pedagoginen lähtökohta.

1980-luvulla pedagoginen kasvatuksen suunnittelu sai uudenlaisia, yksilölähtöisempiä virtauksia, jolloin aikuisen roolia korostavaa kasvatusta kritisoitiin. 1990-luvulla taas nousivat ”vaihtoehtopedagogiikat” perinteisten ajattelujen rinnalle, kuten Steiner- ja Montessori-pedagogiikka. (Karila 2013, 21) Varhaiskasvatuksen muutokset ovat osa kasvatuksen institutionalisoitumisen historiaa. Lapsen kehitys ja yksilöllisyys ovat yhä kiinteämpi osa kasvatusinstituutiota ja päivähoido on kääntynyt enemmän kohti yksilöllistä lapsuutta ja lapsen kuulemista omana itsenään, ei pelkkänä joukkona ohjattavia lapsia. (Karila 2013, 26)

2.3. Lapsuus iän näkökulmasta ja ikä journalistisessa kontekstissa

Lapsen käsite on hyvin häilyväinen. Mistä lapsuus alkaa ja mihin se päättyy? Mikä on se numeraalinen ikä, kun lapsi muuttuu nuoreksi ja nuori aikuiseksi? Muistatko itse sen hetken, kun lapsuus loppui? Luultavasti et, sillä rajat ovat keinotekoisia ja yleistäviä. Entä tunnetko olevasti juuri sen ikäinen, kun numeraalisesti olet? Usein kronologinen ikä ja subjektiivinen kokemus omasta iästä eivät aina kohtaa. Iän määritelmiä on myös useita päällekkäisiä; kronologinen, fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen ikä.

Sosiologisessa tutkimuksessa ikä on tavanomaisin muuttuja, jolla kategorisoidaan ihmisiä tiettyihin ryhmiin. *Paula Rantamaa* on pohtinut iän vaikutusta ihmiseen ja yhteiskuntaan artikkelissaan *Ikä ja sen merkitykset* (2001). Ikä ei ole pelkästään lineaarisesti etenevä, kuluva aika, vaan se saa monikerroksisia merkityksiä ihmisen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kehityksen myötä.

Kronologinen ikä on yksi selkeä ja samalla ongelmallinen iän mittari. Se aika, kuinka kauan ihminen on ollut syntymän jälkeen olemassa on tarkkaan mitattavissa, mutta mitä se itseasiassa kertoo? Eri elämänvaiheet ovat yksilöllisiä, ja määritelmät lapsuudelle, nuoruudelle, aikuisuudelle ja vanhuudelle vaihtelevat. Kronologinen ikä ei ole kaikissa kulttuureissa edes merkittävä tieto ja länsimaissakin kiinnostus kronologiseen ikään yleistyi vasta 1800-luvun puolivälin jälkeen. (Rantamaa 2001, 49; 67)

Samaan tapaan kun naiset ja miehet voidaan erotella fyysisen olemuksen perusteella, voimme erotella kronologiselta iältään nuoret ja vanhat. Nämä kummatkin kategoriat nähdään tavallaan biologisesti määräytyvinä ominaisuuksina. Ikä voidaan määritellä myös fyysisten muutosten tai psykologisen kehitysteorian avulla. Eri ikäkaudet sisältävät erilaisia kehitysvaiheita, joiden hierarkkinen järjestys luo odotuksen ihmisen henkiselle ja fyysiselle kehitykselle. (Rantamaa 2001, 56-57)

Sosiaalinen ikä rakentuu niistä olettamuksista, joita ympäröivä yhteiskunta rakentaa eri ikävaiheiden ympärille. Iän tuomat ”roolit” ovat juuri sosiaalisen iän tunnusmerkkejä. Sosiaalinen ikä on yksilön ulkopuolelta määritelty käsite, sosiaaliin suhteisiin perustuva määre. Esimerkiksi 7-vuotiaita määrittävät erilaiset sosiaaliset rooliodotukset kuin vaikkapa 17-vuotiaita. ”Ikään kytkeytyvät rooliodotukset tulevat hyvin esille pohdittaessa, millaiset toiminnot kuuluvat ja sopivat lapsille, nuorille, aikuisille ja vanhoille. Lapselle ja nuorelle sopivia rooleja ovat esimerkiksi koululaisen rooli ja muut työelämän ulkopuolella toimimiseen liittyvät roolit” (Rantamaa 2001, 58). Nämä odotukset saattavat rajoittaa, eriarvoistaa tai hyödyttää yksilöitä, jotka toimivat joko odotusten mukaan tai niitä vastaan. (Rantamaa 2001, 58)

Eri ikäisten sosiaalinen asema on riippuvainen vallalla olevasta poliittisesta, kulttuurisesta ja

taloudellisesta ilmapiiristä. Ikävaiheiden arvostus vaihtelee ajan myötä ja siihen vaikuttavat myös sukupuoli sekä varallisuus. (Rantamaa 2001,76-77) Lasten ja vanhusten asema on ikäroolien kautta erilainen suhteessa keski-ikäisiin. Varallisuus ja valta keskittyvät keski-ikäisille, kun taas lapset, nuoret ja vanhukset ovat yleensä vallan ja varallisuuden ulkopuolella. Lasten ja vanhusten kohdalla puhutaan ns. heikoista sosiaalisista rooleista ja keski-ikäisten kohdalla vahvoista, muodollisesti tärkeistä rooleista (Rantamaa 2001, 81).

Lapsen oikeudet ja suojele

Usein virallisissa asiakirjoissa alle 18-vuotias määritellään lapseksi, mikä vaikuttaa myös siihen, millaisia kuvia alle 18-vuotiaasta saa julkaista. Vuonna 1959 YK:n lapsen oikeuksien julistuksella alkanut lasten oikeuksien turvaaminen vahvistettiin vuoden 1989 lasten oikeuksien sopimuksella. Sopimuksen mukaan kaikki alle 18-vuotiaat ovat lapsia, joiden pyrkimyksenä on taata lapsille universaalit oikeudet. Tietenkään nämä oikeudet eivät toteudu universaalisti, mutta kyse onkin enemmän periaatteellisista pyrkimyksistä yleiseen hyvään. Lapsen oikeuksien sopimus mainitsee mm. lapsen oikeuden yksityisyyteen, kotirauhaan ja kirjesalaisuuteen. Lapsen kunnian tai maineen halventaminen on rikkomus lapsen oikeuksia vastaan. (Itkonen&Salmio 2010, 80-81)

Lapselle halutaan turvata erilaisilla eettisillä ohjeilla laajempi yksityisyyden suoja kuin yli 18-vuotiaille. Tämä vaikuttaa esimerkiksi juuri journalistiseen työskentelyyn. Lasten harkintakyvyn sanomisiensa suhteen ajatellaan olevan huonompi kuin aikuisten, jolloin julkaisijalle jää vastuu siitä, mitä lapsen nimissä julkaistaan. Ohjeellisesti huoltajilta tulee olla lupa lapsen kuvan tai kommentin julkaisemiseen, vaikkakin viime kädessä: ”Toisaalta luvan saamisesta ei saisi tulla kynnyskysymystä, joka rajoittaa lapsen sananvapautta” (LSKL2014).

Ikäkysymys myös journalistisen etiikan kannalta on hyvin häilyväinen. Journalistinohteet, Julkisen

Sanan Neuvosto sekä Lapsen oikeuksien sopimus eivät sano suoraan, mitä saa ja mitä ei saa julkaista alle 18-vuotiaan henkilön tapauksessa. Kaikki vetoavat tapauskohtaiseen harkintaan, jotta lapsen kunniaa tai oikeuksia ei loukattaisi. (LSKL2014) Suomen laistakaan ei löydy suoraa ohjetta tai normia lapsen ja tiedotusvälineiden suhteesta. Suomen perustuslaki korostaa, että lasta täytyy kohdella tasavertaisena yksilönä ja hän nauttii samaa yksityisyyden suojaa kuin aikuinenkin. Lapsen mielipiteiden ja itseilmaisun sulkeminen tiedotusvälineistä ei ole toivottavaa.

Tulevatko lapsen oikeudet useammin länsimaisessa mediassa kuitenkin sivuutetuksi juuri ilmaisun vapauden rajoittamisena, kuin että lapsen oikeuksia rikottaisiin yksityisyyden suojaa rikkoen? Yksi selvä ero on myös länsimaisen lapsen ja ”vieraan” lapsen esiintyminen mediakuvastossa.

Suomalaisesta lapsuudesta näytetään ja kerrotaan hyvin erilaisia asioita kuin vaikkapa irakilaisesta tai kenialaisesta lapsuudesta. Lapsi on ollut tavanomainen kuvauskohde sotakuvastossa 1960-luvulta lähtien ja yksi tapa tuoda kriisikuvaan jokin tunnelataus. Lapset ovat kriisikuvaston kokijoita ja kohteita tekijyyden sijaan. (Männistö 2010, 34;38) Miksi vieraan hädän voi näyttää, miksi sitä ei tule suojella? Tai pikemminkin, missä on suomalaisen lapsuuden hätä kuvastoissamme? Miksi sitä ei voi näyttää?

Tästä hyvä esimerkki on Helsingin Sanomissa (HS 5.1.2014) julkaistu suomalaisen kuvajournalisti *Meeri Koutaniemen* kuvareportaasi tyttöjen ympärileikkauksesta Keniassa. Alle 18-vuotiaiden tyttöjen vanhemmilta oli lupa kuvaamiseen, eikä kuvien julkaisusta oletettavasti ole haittaa heidän kylässään, jossa ympärileikkaus on hyvin tavallinen ja hyväksytty operaatio. Kuvareportaasi sinänsä ei loukkaa tyttöjen, tai lasten oikeutta, vaan tukee enemmänkin heidän mielipiteen ilmaisuaan esiintyä kyseisessä projektissa. Kuvareportaasista nousi Suomessa kuitenkin laajamittainen keskustelu puolesta ja vastaan. Saako tällaista näyttää?

Yksittäisten ihmisten mielipiteitä kiintoisampaa on mielestäni Helsingin Sanomien päätös julkaista kuvat. He käyttivät journalistista harkintaa, ja tulivat tulokseen, että ”lukijoilla on oikeus tietää totuus myös vaikeista ja vastenmielisistä asioista” (HS 11.1.2014). Missä on *lukijoiden oikeus* tietää suomalaisten lasten hädästä ja heihin kohdistuvista vastenmielisistä, ihmisoikeuksia rikkovista teoista? Kysymys on vaikea ja viittaa lähinnä siihen, ettei lapsuus ole universaali. Se, minkä me koemme kuuluvan lapsuuteen, on jossain muualla päinvastaista.

Vaikka lapsiin liittyy ajatus suojelusta, se ei saa sokeuttaa ajattelemaan, etteivät lapset voisi olla mukana julkisessa keskustelussa tai tulla esille myös negatiivisten asioiden parissa. Suomen Lastensuojeluliiton verkkosivuilla on esitelty kahdenkymmenenkolmen kohdan eritelty ohjeet niille, joiden haastattelun tai valokuvan kohteena on alle 18-vuotias henkilö. Listaus ei ala puheella siitä, mitä lasten kanssa ei tulisi tehdä, vaan pikemminkin kehotuksella ottaa lapset mukaan yhteiskunnalliseen keskusteluun myös julkisten viestimien kautta sellaisenaan: ”Lasten ja nuorten ajatukset yhteiskunnallisesta todellisuudesta olisi tärkeää saada kuuluviin ilman, että kaikki esille tuleva on aikuisten siivilöimää. Alaikäiset seuraavat viestimiä siinä missä me aikuisetkin, joten he mielellään lukisivat omanikäistensä käsityksiä maailman menosta” (LSKL 2014).

Suomen Lastensuojelun keskusliitto on myös vakuuttunut siitä, että lapsia tulisi kuunnella päätöksissä, jotka koskettavat heitä itseään. Lapset eivät ole pelkästään suojelun *kohde* vaan heidän tulisi myös saada käyttää oikeuttaan mielipiteenilmaisuun. ”Heillä on vahvaa omakohtaista kokemusta esimerkiksi koulumaailmasta ja siihen liittyvät asiat myös koskettavat heitä enemmän kuin aikuisia. Lapsilla ja nuorilla on usein tuoreita ja mielenkiintoisia ajatuksia, jotka poikkeavat aikuisten näkökulmasta” (LSKL2014)

Lastensuojeluliiton ohjeet painottavat myös lasten yksilöllisyyttä. Lapsia ei pitäisi ajatella liikaa

stereotyyppien kautta, sillä alle 18-vuotiaat ovat yhtä vähän samankaltaisia kuin yli 18-vuotiaatkaan.

2.4. Lapsuudentutkimuksen juuret ja sosiologinen lapsuudentutkimus

Uusi lapsuudentutkimus tarkoittaa uudenlaista tieteellistä näkemystä lapsuuteen, joka heräsi 1980-luvulla sosiologian piirissä. Tätä ennen lapsuudentutkimus oli keskittynyt paljolti psykologian alueelle. Totuttuja näkemyksiä lapsuudesta alettiin haastaa ja kritisoida, ja lapsuutta alettiin tarkastella yhteiskunnasta käsin rakentuneena ilmiönä. Uutta lapsuudentutkimusta on kutsuttu myös moderniksi tai kriittiseksi lapsuudentutkimukseksi. (Alanen 2009, 10–11)

Yksi varhaisimpia lapsuutta erillisenä elämänvaiheena artikuloinut teos on ranskalaisen valistusfilosofin *Jean-Jacques Rousseau*n teos *Émile eli kasvatuksesta* (1905/1933), jonka alkuperäiskielinen painos *Émile ou de l' éducation* ilmestyi vuonna 1762. Suomalainen tutkija *Marjatta Bardy* on ottanut *Émile*-teoksen lähtökohdaksi tutkiessaan aikuisuuden ja lapsuuden välisiä suhteita. Bardyn teos *Lapsuus ja aikuisuus – kohtaustapaikkana Émile* (1996) pohtii tätä lapsuuden ja aikuisuuden välistä rajaa Rousseau'n jalanjäljissä hyvin filosofisella otteella. Bardy kiinnittää Rousseau'n siihen ajattelukenttään, jossa lapsuus syntyy aina uudelleen yhteiskunnallisten olojen puitteissa ja joka kannustaa ajattelemaan lapsuutta myös aikuisesta riippumattomana elämänvaiheena. Rousseau ylistää lapsen vapautta, riippumattomuutta aikuisuudesta.

Se [Émile] on modernin lapsuuden alkukuva, jossa tutkitaan yksilöä yhteiskunnassa ja yhteiskuntaa yksilössä luonnon ja kulttuurin välisellä rajamaalla. (Bardy 1996, 17)

Rousseau oli siis ensimmäisiä modernin lapsuuden ajattelijoita, vaikkei kuitenkaan uuden lapsuudentutkimuksen edustaja. Hänellä on ollut vahva vaikutus vapauden ja tasa-arvon

toteutumiseen länsimaaisessa koulutuksessa ja kasvatuksessa, vaikka Émile saikin aikanaan ja myös myöhempien kasvatustilafilosofien keskuudessa ristiriitaisen vastaanoton. Bardyn mukaan Rousseauin vaikutus näkyy kaunokirjallisten lapsihahmojen synnyssä, mikä dominoi alaa psykoanalyttikko *Sigmund Freudin* (1856-1939) esiinmarssiin saakka 1920-luvulla. (Bardy 1996, 18-20)

Ranskalainen väestöhistorian tutkija *Philippe Ariès* herätti huomiota ja keskustelua vuonna 1960 julkaistulla teoksellaan *L'enfant et la vie familiale sous l'ancien régime (Lapsi ja perhe-elämä sääty-yhteiskunnan aikana)*, joka käsittelee lapsuutta ja perhettä historiallisessa valossa. Hän oli mukana ensimmäisten modernin ajan tutkijoiden joukossa, joka esitti lapsuuden historiallisena ja muuttuvana ilmiönä ja tuli avanneeksi uusia ikkunoita tapaan hahmottaa lapsuus. Ariès tutkii teoksessaan lapsuutta keskiajalta 1700-luvulle tunteiden, perheen ja kouluelämän kautta. Teoksen kirjoitusajankohtana, 1950-luvulla, oli vallalla ajatus perhearvojen rapistumisesta kasvavien avioerolukujen myötä. Arièsin huomio puolestaan oli, että perhe oli muuttumassa yhä keskeisemmäksi arvoksi modernissa yhteiskunnassa. (Rahikainen 2005, 38-39)

Tunteet olivat Arièsin tutkimuksen yksi peruselementti. Hän tutki mm. perheen sisäisten emotionaalisten suhteiden muutosta keskiajalta modernisoituvaan aikaan. Miten perheenjäsenten väliset tunnekokemukset vaikuttivat käsityksiin siitä, millainen on perhe? Miten lapsiin liitetyn emotionaalisuuden kasvu liittyi mielikuvaan lapsista ja lapsuudesta? (Rahikainen 2005, 38)

Mielenkiintoista on, että hänen aineistonaan keskiajalta toimivat maalaukset. Miten aikuiset ja lapset tulivat kuvatuiksi maalauksissa ja miten heidän keskinäiset suhteensa esitettiin? Huomaan samankaltaisuuden omassa valokuvatutkimuksessani. Kuvan kautta hahmottaminen voi tuoda esiin jotakin keskeistä lapsuuden ymmärtämisessä.

Arièsin tekstit herättivät aikalaisten keskuudessa paljon vastarintaa, eikä niitä pidetty tiedepiireissä

kovin suuressa arvossa. 1980-luvulla teos nostettiin uuteen keskusteluun, jolloin se tyrmättiin toistamiseen. Vasta 2000-luvulla Arièsin tekstit ovat saaneet arvostusta, kun yhdysvaltalainen historioitsija *Steve Ozment* kirjoitti Arièsin vaikuttaneen kaikkein voimakkaimmin käsityksiimme entisistä ja nykyisistä perheistä. (Rahikainen 2005, 40) 2000-luvulla onkin kiinnostuttu lapsuuden tutkimisesta uudella otteella ja todettu perhemallien muuttuvan. Aika on kypsä Arièsille.

Samoin kuin Ariès, uusi lapsuudentutkimus tarkastelee lapsuutta juuri ajan mukaan muuttuvana määreenä. Se on yhteiskunnallinen ilmiö, joka tuotetaan *aikuisyhteiskunnasta* käsin. (Alanen 2009, 11) Uusi lapsuudentutkimus haastaa perinteisen psykologis-pedagogisen näkemyksen lapsuudesta ja näkee sen muuttuvana ja tuotettuna käsitteenä. Arièsin tapaan uusi lapsuudentutkimus kyseenalaistaa lapsuuteen liitettyjä käsityksiä jostakin lapsuuden perusolemuksesta, joka olisi universaali ja ajasta riippumaton. Päinvastoin lapsuutta tuotetaan koko ajan uudestaan.

Lapsuudentutkija *Leena Alasen* (Alanen 2009) mukaan näihin lapsuuden määrittelyn muutoksiin on pitkään reagoitu nimeämällä muutos kriisiksi. Lapsuus on tälläkin hetkellä ”kriisissä”, kun aikuisten mielestä se päättyy liian varhain. Nämä niin sanotut kriisit nähdään ongelmina; lapsuutta on korjattava. Aikuisen on tehtävä asialle jotakin ja yleensä tiedemaailma auttaa. Alanen painottaa, että lapsuus voidaan konstruoida hyvin monella tapaa. Tiettyjä näkemyksiä vahvistetaan poliittisin, juridisin, taloudellisin, psykologisin ja ideologisin perustein. ”Tiedeinstituutio ja tutkimus ovat toimineet modernien yhteiskuntien lapsuusprojektissa tärkeinä legitimaatiovallan lähteinä.” (Alanen 2009, 19)

Uusi lapsuudentutkimus nojaa myös sosiaaliseen konstruktionismiin, jonka mukaan mitkään merkitykset eivät ole muuttumattomia. Yhteiskunnassa on sosiaalisesti rakentuneita todellisuuksia, joihin vaikuttaa yhteiskuntamalli, ideologia ja historialliset tapahtumat (Hacking 2009, 14). Täten

myös lapsuus on sosiaalisesti konstruoitu, muuttuva ja aikuisesta käsin rakennettu käsitys siitä, millaisia lapset ovat, millaista elämää he elävät tai kuinka heidän tulisi elää. Yhteiskuntarakenteet ja instituutiot rajaavat lapselle tietyn sosiaalisen aseman ja elintilan, johon vaikuttaa vallalla oleva poliittinen ilmapiiri. Keskiaikainen maalaus tai lehtivalokuva rakentaa myös omalta osaltaan käsitystä siitä, millaista on olla lapsi siinä ajassa, jossa kuva on tuotettu.

Lapsikeskeinen yhteiskunta ja *moderni lapsuuden käsitys* ovat suhteellisen nuoria käsitteitä, ja niitä alettiin tuottaa vasta 1900-luvun alussa. Modernilla lapsuudella tarkoitetaan modernin yhteiskunnan institutionaalista rakennelmaa, jonka piirissä lapsen halutaan nähdä toimivan: perhe, koulu, päivähoito ja lapsille suunnatut sosiaaliset ja kulttuuriset palvelut. Kaikkien näiden tarkoituksena on kasvattaa lapsesta vastuullinen aikuinen. Lapsella ajatellaan olevan yhdenmukaiset tarpeet, toiveet, kokemukset ja edut, joita nämä instituutiot valvovat ja käsitykset muovautuvat ajan mukaan.

(Alanen 2009, 12–14)

Sosiologisen lapsuudentutkimuksen näkökulmasta lapsuuden ei tulisi olla vain valmistautumista yhteiskunnalliseen toimijarooliin, joka saavutetaan vasta aikuisiässä. Lapsuus pitäisi olla itsessään yhteiskunnallisen osallistumisen aikaa, ei valmistautumista siihen. (Alanen 2009, 17–18) Vaikka lapsille annetaan hoivan ja opin vastaanottajan rooli, tuottavat he itsekin tästä huolimatta lapsuuttaan normatiiviset rajat ylittäen. Lapset jo nyt vaikuttavat yhteiskuntaan, sen rakenteisiin ja tapoihin järjestäytyä, mutta lapsen rooli aktiivisena toimijana jää usein näkymättömäksi. Alasen mukaan lapsuuden instituutioiden kautta määritelty ”normaalilapsuus” sekä avaa että sulkee mahdollisuuksia toimia yhteiskunnassa. Koulu, päiväkot, perhe, lastensuojelu ja palvelujärjestelmät valvovat lapsen oikeuksia ja mahdollistavat vaikutuskanavia. Samaan aikaan ne kuitenkin sulkevat lapset ennalta määriteltyihin toimijaroleihin, joita voi olla vaikea rikkoa ilman aikuista. (Alanen 2009, 22)

Lapsen nykyinen yhteiskunnallinen paikka on muotoutunut *modernissa sukupolvijärjestyksessä*.

Lapsuus, aikuisuus ja vanhuus ovat saaneet erilaiset merkitykset yhteiskunnassa, jossa toimijuus ja valta painottuvat aikuisuuden aikakaudelle. Lapsuus ja vanhuus ovat marginaalisia suhteessa aikuisuuteen. (Alanen & Bardy 1990, 15) Kuitenkin sosiologisen lapsuudentutkimuksen perusajatus on yhteiskunnallisen toimijuuden tasavertaisuus aikuisten ja lasten välillä. Lasten tehtävä on tuottaa tietoa siitä elämänvaiheesta, johon aikuisilla ei ole pääsyä; lapsuudesta. He ovat oman elämänsä asiantuntijoita siinä, mitä lapsuus on juuri sen hetkisessä yhteiskunnassa ja miltä se tuntuu. (Alanen 2001, 162)

Perhe on voimakkaimmin lapsuutta konstruoiva instituutio. *Perhelapsuutta* määrittää lapsen sosiaaliset suhteet omiin vanhempiinsa. Perhe voidaan nähdään universaalina kasvuympäristönä lapselle, tai sosiologisen lapsuudentutkimuksen tapaan taloudellisena, poliittisena ja ideologisena konstruktiona, jonka ihanteet muuttuvat. Ydinperheen ihanne tulee määritelleeksi myös lapsen asemaa suhteessa yhteiskuntaan. Jos perheen merkitys muuttuu yhteiskunnallisesti, muuttuu myös määritelmä siitä, millaista on lapsuus. (Alanen & Bardy 1990, 14–16)

Lapsille tuotettua roolia erilaisissa kasvatusinstituutioissa on tutkittu suhteellisen vähän. Päiväkodin tuottamaa lapsuuden tilaa on tutkinut Maarit Alasuutari. Päiväkodissa kohtaavat yksityinen ja julkinen tila, jossa lapsella on hyvin vähän yksilöllistä tilaa. (Alasuutari 2009, 66–67)

Uuden lapsuudentutkimuksen näkökulma haluaa paljastaa näitä lapsuuden institutionaalisia konstruktioita ja antaa lapsille tilaa yhteiskunnallisina toimijoina. Vähitellen lapsuudentutkimus onkin saavuttamassa jalansijaa yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden parissa. Lapsuus kiinnostaa enemmän kuin ennen tiedeyhteisöä, mikä kertonee jotakin meidän ajasta. Lapset halutaan nähdä

toimijoina, joilla on omat henkilökohtaiset mielipiteet, tarpeet, toiveet ja odotukset. Lapsuuden ei tarvitse olla marginaalinen maailma.

Psykologis-pedagoginen näkökulma lasten kasvatukseen on ajatus lapsen kasvusta kohti täysivaltaista kansalaista. Näkökulma painottaa kasvatusta ja kehitystä, joita aikuinen ohjaa. Sosiologisen lapsuudentutkimuksen näkökulma lapsuuteen taas on se, että lapset ovat yhteiskunnassa mukana vaikuttajina ja osallistujina alusta alkaen. (Alanen 2001, 172) Eri instituutioita voi käyttää hyväksi tässä lasten äänten kanavoimisessa, mistä syystä onkin tärkeää, että esimerkiksi varhaiskasvatuksessa sosiologisen lapsuudentutkimuksen näkökulma on yleistynyt ja yhdistynyt luonnollisella tavalla psykologis-pedagogiseen katsantotapaan.

Kuten kaikkien tieteenalojen, myös lapsuudentutkimuksen kentän sisällä on erilaisia suuntauksia ja painotuksia. Tutkimusala on vielä nuori, joten eriytyminen tapahtuu hiljalleen. Tieteenalan sisäinen keskustelu kehittää lapsuudentutkimusta terveellä tavalla ja kritiikki on tervetullutta.

3. Aineisto ja metodit

Tässä luvussa erittelen aineistoa ja tutkimusmenetelmiä. Pohdin tarkemmin aineiston rajaukseen liittyviä ongelmia ja haasteita ja perustelen valintojani. Määrittelen myös, miten lapsuus rajautuu tutkimusaineistossani erilleen esimerkiksi aikuisuudesta ja nuoruudesta.

3.1. Lapsuuden määrittely

Tutkimusaineistoon kuuluvat ne Aamulehden valokuvat, joissa esiintyy alle 12-vuotias lapsi. Kuinka sitten määritellä ikä lapsuudelle, jos tarkoitus on tutkia lapsuuden esittämistä

lehtivalokuvassa? Koska en voi mitata valokuvissa esiintyvien henkilöiden henkistä ikää, valitsen kronologisen iän yhdistettynä fyysiseen ikään. Jos lehtiartikkelissa ei ole ilmoitettu henkilön ikää, joudun arvioimaan kuvatun henkilön silmämääräisesti fyysisten ominaisuuksien perusteella. Tämä ei ole ongelmaton, mutta koeaineiston perusteella riittävän tarkka menetelmä.

Koska lapsuuden voi nähdä ympäröivän yhteiskunnan määrittelemänä ikävaiheena, lähestyn lapsen kronologisen iän rajoja instituutioista käsin. Tilastokeskuksen mukaan lapsi tarkoittaa alle 18-vuotiaasta henkilöä. Alaikäisellä ihmisellä on oltava huoltajat, eikä hän ole saavuttanut täysiä kansalaisoikeuksia. Mutta koska tarkoitus on nähdä ero lapsuuden ja nuoruuden representaatioissa, täytyy lapsuuden aikaa rajata koskemaan nuorempia, kuin alle 18-vuotiaita. Väestöliitto määrittelee nuoruuden 12–22 ikävuoden väliin. Varhaisnuoruus alkaa 12-vuotiaana ja jälkinuoruus päättyy 22-vuotiaana. Väestöliiton nuoruuden käsite pohjautuu nuorisopsykiatri *Veikko Aalbergin* ja lastenlääkäri *Martti Siimeksen* määrittelyyn nuoruudesta. (VÄESTÖLIITTO2014)

Koska uusi lapsuudentutkimus ajattelee lapsuuden määrittävän juuri instituutioiden kautta, valitsen lapsuuden iälliseksi määrittelyksi tämän institutionaalisen lapsuuden määritelmän, joka päättyy kahteentoista ikävuoteen. Tutkin siis, kuinka tämä institutionaalisesti määritelty lapsuus esitetään lehtivalokuvassa.

Lapsen määrittää aineistossani joko jutun yhteydessä mainittu ikä tai lapsen puhuttelemisen lapseksi. Jos artikkeli puhuttelee kuvattavia nuorisona, jätän myös ne valokuvat pois aineistosta. Kuva-aineistoa selatessani tulikin mieleen, että mielenkiintoista on myös nuoruuden ja lapsuuden välinen ero sen kuvallisessa esittämisessä, vaikka kyse olisi kronologiselta iältään lähes saman ikäisistä ihmisistä. Mutta se lienee jatkotutkimuksen paikka.

3.2. Aineiston rajaaminen ja metodit

Otan analyttiseen lähilukuun tutkimustani varten Aamulehden valokuva-aineiston vuoden 2013 maaliskuis-, kesä-, syys-, ja joulukuun ajalta. Jokaiselta kuukaudelta on tarkastelussa ensimmäinen kokonainen viikko, sekä seuraava parillinen / pariton viikko. Esimerkiksi maaliskuun ensimmäinen kokonainen viikko vuonna 2013 oli viikko 10 (parillinen), joten toinen aineistoon sisällytetty viikko maaliskuulta on viikko 12 (parillinen). Aineistoon sisältyvät Aamulehden viikoittain toistuvat liitteet, *Moro* ja *Valo*, mutta aineistosta rajautuvat pois erikoisliitteet kuten jonkin tietyn tapahtuman ympärille kehitelty erikoisjulkaisu, joka usein häilyy mainoksen ja journalistisen sisällön rajalla.

Rajaan aineiston koskemaan vain toimituksellista sisältöä. Valokuvan tulee olla ammattivalokuvaajan tai toimittajan ottama kuva journalistista kontekstia varten. Aamulehdessä valokuvaamiseen käytetään lähes poikkeuksetta valokuvaajaa toimittajan sijaan. Lapsen tulee esiintyä kuvassa *tarkoituksellisesti* kuvattuna, mikä voi näkyä esimerkiksi kuvan rajauksessa. Kuvan taka-alalle jäävänä lähes tunnistamattomana taustahenkilönä en tulkitse lasta tarkoituksellisesti kuvatuksi. Valokuvan lisäksi myös kuvatekstit ja otsikot kuuluvat tutkimusaineistooni.

Jos kuva-ainestossa on ns. sekvenssikuva, eli kuvasarja, joka esittää jotakin tapahtumaa vaihe vaiheelta tai kuvakollaasi yhdestä henkilöstä sekvenssinomaisesti, lasken kuvan yhdeksi yksiköksi. Tästä esimerkkinä parturoitavan pojan kuva, jossa parturointi on kuvattu vaihe vaiheelta yhdeksällä pienellä kuvalla (Liite2, id008).

Toimituksellisen sisällön ulkopuolelle jäävät esimerkiksi mainokset, ilmoitukset ja lukijoiden ottamat kuvat. Lasta mainoskuvassa on tutkinut Anna-Mari Vänskä teoksessaan *Muodikas lapsuus. Lapset mainoskuvissa (2012)*. Vänskän mukaan (Vänskä 2012, 23) muotikuvat haastavat käsitystä

ihanteellisesta lapsesta ja vapauttavat ne seksuaalisesta viattomuudesta. Mainoskuvat kertovat lapsuudesta symbolisesti, eivät kuvissa esiintyvien lasten elämästä kuten journalistinen valokuva. Mainoskuviin on sallittumpaa ladata myös sellaisia merkityksiä, jotka ovat lapselle epätyypillisiä tai kiellettyjä. Perustelen siis rajaukseni aikaisemmalla tutkimuksella sekä täysin eri kontekstilla. Kaupallinen ja journalistinen konteksti ovat hyvin erilaisia, vaikkakin samankaltaisuuksia voi löytää tavassa käsittää lapsi ja lapsuus. Mainoskuva on yleensä journalistista kuvaa tabuja rikkovampi.

Mainoskuvien ohella pressikuvat ja ”kuva kuvasta”-tyyppiset, usein esimerkiksi yksittäisestä näytteillä olevasta valokuvasta julkaistun kuvan kaltaiset tapaukset rajaam pois aineistosta. Jos siis lehdessä on kuva valokuvasta, jossa esiintyy lapsi, eikä kuvassa ole muuta kuin valokuva, jäävät sellaiset kuvat pois tutkimusaineistosta.

Lukijan ottamia kuvia esiintyy syntymäpäiväilmoituksina sekä erityisesti Moro -liitteen *Meirän kekkerit* nimisellä palstalla, jonne lukijat lähettävät kuvia myös esimerkiksi lasten syntymäpäiviltä. Itse materiaali on sinänsä kiinnostavaa, mutta ei palvele tutkimustani, joka tutkii sitä, millaista kuvaa media itse instituutiona tuottaa lapsuudesta journalistisen valokuvan avulla. Lukijan kuvat eivät käy läpi samankaltaista journalistisen näkökulman harkintaa kuin sanomalehtivalokuva, vaikkakin aina on kyse näkökulmasta. Ihmisten itse ottamista valokuvista saisi hienon aineiston näkökulmana vanhempien tuottama lapsuus valokuvan avulla.

Koska tarkoituksena on tutkia lapsuuden representoitumista suomalaisessa kulttuurissa, jäävät ulkomaansivut luonnollisesti pois aineistostani. Vierauden ja toiseuden tematiikkoja ulkomaanuutisten lapsivalokuvissa on tutkittu Suomessa aikaisemminkin, joten se jää oman tutkimukseni ulkopuolelle. Ulkomaansivujen ohella myös Tv&radio -sivut eivät kuulu aineistooni, sillä ne eivät yleensä sisällä journalistisesti toimitettua aineistoa, vaan pressikuvia elokuvista tai tv-

sarjoista.

Rajaan pois myös yksittäisen toistuvan palstan *50 vuotta sitten*, jossa julkaistaan Aamulehdessä vuonna 1963 julkaistuja artikkeleita ja valokuvia. Aineisto ei palvele tarkoitustani tutkia 2010-luvun lapsuutta.

3.3. Kvantitatiivisen analyysin muuttujat

Ennen aineiston analyttistä lähilukua teen kuville kvantitatiivisen luokittelun kuville, jotka olen nimennyt juoksevilla numerokoodilla *001 - id111*. Esittelen viisi erilaista muuttujaa, joiden avulla tarkastelen kuva-aineistoa. Luokittelujärjestelmä perustuu osittain uuden lapsuudentutkimuksen näkemyksiin lapsuuden järjestäytymisestä suomalaisessa yhteiskunnassa. Lajittelen kuvat mm. sen perusteella, minkälaisessa roolissa ja millaisena toimijana lapsi kuvassa esitetään.

Luokitusjärjestelmä perustuu eri instituutioihin, joiden kautta lapsuutta rakennetaan kuten perhe, päiväkotia ja koulu sekä ohjatut harrastukset.

Kvantitatiivisen luokittelun jälkeen erittelen havaintoja lähiluvun avulla. Löytyikö joitakin yleisiä tapoja kuvata lapsia? Millaisia toimijarooleja lapset saavat kuvissa? Olen kiinnostunut sekä tyypillisistä että epätyypillisistä esimerkeistä. Luen kuvia uuden lapsuudentutkimuksen valossa, sosiologisesta näkökulmasta.

Tarkastelen aineistoa kvantitatiivisessa analyysissä viiden eri muuttujan avulla:

1. Kuvassa esiintyvät henkilöt
2. Kuvakoko
3. Lapsuuden tunteet
4. Lapset instituution edustajina

5. Lapsuuden toimijaroolit

3.3.1. Kuvassa esiintyvät henkilöt

1. Yksin	2. Vain lapsia	3. Aikuisen kanssa	4. Ryhmässä
----------	----------------	--------------------	-------------

Ensimmäinen muuttuja käsittelee lapsen fyysisesti itsenäistä tilaa kuvassa. Jaan aineistoa sen mukaan, esitetäänkö lapset kuvassa osana ryhmää vai yksittäin? Kuvataanko lapset yhdessä muiden lasten vai aikuisten kanssa?

Muuttujan arvot ovat:

1. Lapsi on kuvattu yksin eikä kuvassa esiinny muita henkilöitä.
2. Kuvassa esiintyy kaksi tai useampia lapsia. Kuvassa ei esiinny aikuisia.
3. Kuvassa esiintyy yksi aikuinen sekä yksi tai useampi lapsi.
4. Kuvassa esiintyy yksi tai useampi lapsi yhdessä kahden tai useamman aikuisen kanssa.

Kvalitatiivinen lähiluku paneutuu siihen, millaiset elementit rakentavat lapsen itsenäisyyttä ja yksilöllisyyttä kuvassa.

3.3.2. Kuvakoko

1. Kansikuva	2. Pääkuva	3. Muu
--------------	------------	--------

Jaottelen kuvat myös kuvakoon perusteella. Onko kuva pääkuva vai jutun pienempi kuva? Kuinka monta kuvaa on päätynyt etusivulle?

Muuttujan arvot ovat:

1. Kuva on julkaistu lehden kansisivulla.
2. Kuva on jutun pääkuva.
3. Kuva on pääkuvaa pienempi kuva tai vinkkikuva.

3.3.3. Lapsuuden instituutiot

1.Perhe	2.Koulu	3.Päiväkoti	4. Sosiaali- ja terveydenhuolto	5. Harrastukset, järjestötoiminta, yhdistykset	6. Muu	7. Ei mitään
---------	---------	-------------	------------------------------------	---	--------	--------------

Kolmas muuttuja jaottelee kuvat, joissa lapset esitetään selkeästi osana jotakin instituutiota ja aikuisen ohjaama toimintaa; koulu, päiväkotia, terveydenhuolto tai perhe. Kohta ”muu” kattaa ne kuvat, jotka eivät taivu edellä mainittuihin kategorioihin. Jos kuvasta, kuvatekstistä tai otsikosta ei pysty erottamaan institutionaalista osuutta, kuva menee kohtaan ”ei mitään”.

Muuttujan arvot ovat:

1. Lapsi on kuvattu osana perhettä, perheen kanssa tai perheen edustajana
2. Lapsi on kuvattu osana koululaitosta tai koululaitoksen edustajana
3. Lapsi on kuvattu osana päiväkotia tai päiväkodin edustajana
4. Lapsi on kuvattu osana sosiaali- ja terveydenhuoltoa
5. Lapsi on kuvattu osana harrastusta, järjestö-, kerho- tai yhdistystoimintaa tai sen edustajana
6. Lapsi on kuvattu osana jotakin muuta instituutiota tai sen edustajana
7. Kuvasta ei ole löydettävissä varsinaista instituutiota

3.3.4. Lapsuuden tunteet

Tunteet on jaoteltu iloon, suruun ja neutraliin. Iloa ja surua arvioin asteikolla 1-5.

0. Ei havaintoa	1. Hyvin surullinen	2. Hieman surullinen	3. Neutraali	4. Hieman iloinen	5. Hyvin iloinen
-----------------	------------------------	-------------------------	--------------	----------------------	---------------------

Kuvassa ilmeneviä tunnetiloja olen jaotellut asteikolla 1-5. 5 merkitsee selvästi iloista lasta ja 1 selvästi surullista, 3 on neutraali ilme. 0 tarkoittaa, ettei tunnetila ole tulkittavissa. Tällaisia kuvia ovat esimerkiksi sellaiset, joissa lapsen kasvoja ei näy tai ne ovat osaksi peitettynä. Surun kategoriaan sisältyvät siis asteikot 1-2 ja ilon kategoriaan 4-5.

Muuttujien arvot ovat:

0. Tunnetilasta tai kasvojen ilmeestä ei havaintoa

1. Hyvin surullinen ilme

2. Hieman surullinen ilme

3. Neutraali ilme

4. Hieman iloinen ilme

5. Hyvin iloinen ilme

Jaottelun taustalla on ajatus traditiosta liittää lapsuus onnellisuuteen ja iloisuuteen. Lapsen suruun tai vakavuuteen on vaikeampi suhtautua kuin aikuisen kielteisiin tunteisiin. Miten laajan kirjon tunteita lehtivalokuva esittää lapsuudesta?

3.3.5. Lapsuuden toimijaroolit

1. Leikki tai peli	2. Urheilu tai kilpailu	3. Uusien taitojen opettelu	4. Taitojen esittely, asiantuntijuus, työ	5. Kuluttaja	6. Yhteisössä vaikuttaminen	7. Muu	8. Ei erityistä
--------------------	-------------------------	-----------------------------	---	--------------	-----------------------------	--------	-----------------

Viides muuttuja tarkastelee lapsen toimintaa. Millaista toimintaa on kuvattu sanomalehdessä?

Lapsen leikkiä, harrastustoimintaa vai yhteisössä vaikuttamista? Lähiluvussa tarkastelen myös toiminnan laatua eri muuttujien kautta; millaisena toimijana lapsi on kuvattu missäkin

toimijaroolissa?

Muuttujien arvot ovat:

1. Pelaavan tai leikkivän lapsen toimijarooli
2. Urheilevan tai kilpailevan lapsen toimijarooli
3. Uusien taitojen opettelijan toimijarooli
4. Taitojen esittelijän, asiantuntijan tai työntekijän toimijarooli
5. Kuluttajan toimijarooli
6. Yhteisössä vaikuttajan toimijarooli
7. Jokin muu toimijarooli
8. Ei erityistä, aktiivista toimijaroolia

4. Lapsuus lehtivalokuvassa

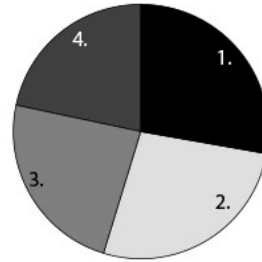
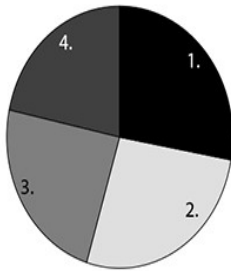
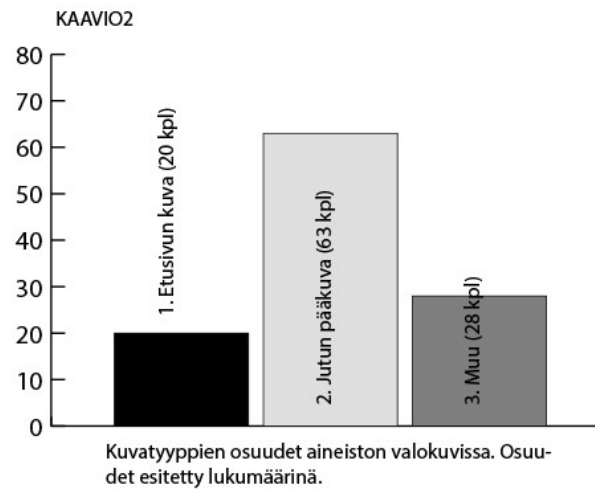
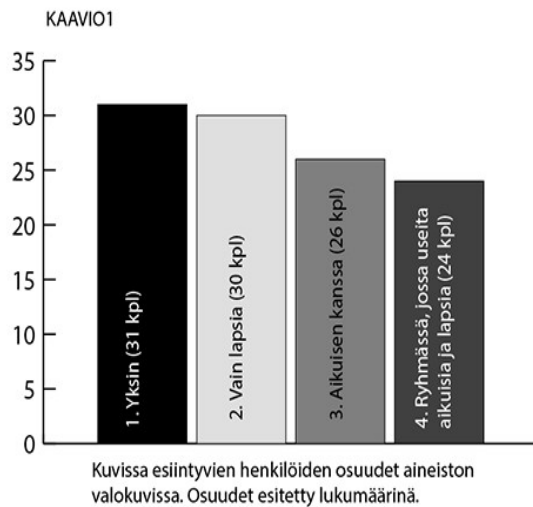
Tässä luvussa erittelen kvantitatiivisen jaottelun perusteella saatuja tuloksia ja tarkastelen aineistoa lähiluvun avulla. Käytän kuvien analyysin apuna havaintomatriisia, jossa on viisi erilaista havaintoyksikköä. Jaan luvun näiden yksiköiden perusteella alalukuihin, joissa erittelen lähemmin tutkimustuloksia. Lapsen yksilöllinen tila, lapset instituution edustajina, lapsuuden tunteet ja lapsen toimintaroolit ovat neljä erillistä lukua. Käsittelen niitä osittain myös alaluvuissa lomittain tarpeen mukaan analyysin tukena.

4.1. Lapsen yksilöllinen tila valokuvassa

Lapsen yksilöllistä tilaa tarkastelen aluksi fyysisyyden kautta. Kuinka monessa kuvassa lapsi esiintyy ilman aikuista tai ihan yksin? Esimerkkikuvia lähilukemalla tutkin miten kuva on rajattu tai kuinka lähelle tullaan? Esitetäänkö lapsi yksilönä vai massana? Yhdistän tähän myös lukuja kansikuvien ja pääkuvien osuuksista.

Taulukko 1: Kuvassa esiintyvien henkilöiden jakauma aineistossa

	1. Yksin	2. Vain lapsia	3. Aikuisen kanssa	4. Ryhmässä
lkm	31	30	26	24
%	28	27	23	22

Aineisto oli luvuiltaan yllättävän tasainen. Eniten (28%) lasta oli kuvattu yksin ja yhden kuvan erolla (27%) muiden lapsien kanssa. Nämä muodostavat aineistossa enemmistön, 55%.

Vähemmistössä ovat siis kuvat, joissa lapsi on kuvattu aikuisen kanssa tai ryhmänä, jossa on useita aikuisia ja lapsia (45%). Voidaan siis todeta, että aineiston kuvissa lapsia on kuvattu lähes tasaväkisesti jokaisessa kuvaluokassa; yksin, ryhmässä ja aikuisen kanssa.

Ryhmäkuvat ovat kuitenkin aineiston selkeää enemmistöä. 72 % valokuvista oli sellaisia, joissa

lapsi esiintyy jonkun muun henkilön kanssa, lapsen tai aikuisen. En sisällyttänyt aineistoon vertailevaa osuutta, mutta tuntuma sanomalehdessä esiintyviin valokuviiin, joissa esiintyy aikuinen, on päinvastainen; suurin osa aikuisista kuvataan sanomalehden valokuvaan yksin. Aikuisen ryhmäkuvassa esiintyy useimmiten lapsi tai vanhus tai kuva on urheilujoukkueesta. Tämä olisi kuitenkin jo toisen tutkimuksen paikka.

Yksi kolmasosa kuvista, joissa lapsi esiintyy yksin oli painettu lehden etusivulle. Kaikista aineiston valokuvista 18 % (20 kpl) oli etusivulla esiintyviä valokuvia, mikä on suhteellisen suuri prosentti ottaen huomioon, että lapsista otetut valokuvat ovat kuitenkin vähemmistöä lehden koko sisältöön nähden. Ovatko lapsiaiheet toisaalta myös myyviä ”etusivun juttuja”?

Kuudessa etusivun kuvassa, joka muodostaa 30 % lapsista otetuista etusivun kuvista, lasta ei oltu kuvattu itse jutun yhteyteen sisäsivulla. Aineiston 74 erillisestä sisäsivun artikkelista 14 lapsi oli kuvattu sekä sisäsivulle että kanteen. 70 % aineiston etusivun kuvista on sellaisia, joissa lapsi esiintyy jonkun toisen henkilön kanssa.

Lapsen yksilöllistä tilaa sellaisena, jossa lapsi on kuvattu ilman aikuista tai toista lasta on siis noin kolmasosa aineiston kuvista. Selkeä enemmistö, 12 kappaletta näistä kuvista oli kuvattu urheilevan ja kilpailevan lapsen toimijaroolissa. Lapsen esittämiselle valokuvassa yksin onkin hyvä peruste esimerkiksi urheilukilpailussa menestyminen. Aamulehdessä julkaistu kuvareportaasi sisältää viiden palstan kokoisen pystykuvan Emilia Hartmanista, joka erottuu kuvakoolla koko aineistossa (ks. Liite1, id061). Kokovartalokuvassa tytön olemus ei kiinnitä sitä erityisesti lapsuuden kuvastoon. Juoksu ei ole peliä tai leikkiä, vaan tytön ilme kertoo hengästyttävästä ja voimille ottavasta kilpailutilanteesta. Urheilukuva kiinnittyy päällisin puolin samaan urheilukuvaperinteeseen aikuisista otettujen valokuvien kanssa. Kuvassa tytön kokemat tunteet tulevat paremmin esiin juuri

yksilöllisen tilan kautta, joka tällä kertaa on myös fyysinen itsenäisyys kuvassa.

Aineistosta erottui myös selkeästi kategoria *taitojen esittely, asiantuntijuus ja työ*, mistä löytyi seitsemän esimerkkiä fyysisesti itsenäisen tilan käytöstä. Näissäkin kuvissa lapselle on jokin perustella kuvatuksi yksin; erityistaito ja massasta erottautuminen. Päärooli näytelmässä tai elokuvassa poiki myös näyttävän henkilökuvan.

6-vuotias poika leijuu taivaalle nousevissa verkoissa kuin hämähäkkimies. Kuva on otettu todella jyrkkään yläviistoon ja poika näyttää kiipeilevän taivaassa (ks. Liite1, id101). *Ohto Nuotio* on arvioimassa uutta leikkipuistoa ja on kiivennyt kiipeilytelineen korkeimmalle kohdalle. Kuvan poika näyttää tekevän hurjaa kiipeilytemppeä ja esiintyy kuvassa fyysisesti voimakkaana. Hän on kaukana korkealla kuvan ottajasta – ja aikuisista. Kuvan itsenäinen tila karkaa kolmiulotteisesti tavoittamattomiin ja on hyvä esimerkki lapselle tyypillisen kuvakulman ja position rikkomisesta.

Itsenäinen tila valokuvassa ei välttämättä aina vaadi fyysistä itsenäistä tilaa. Joskus valokuvaajan sommittelu voi vaikuttaa tietyn henkilön korostumiseen valokuvassa. Muiden henkilöiden jääminen ikään kuin taustahahmoiksi voi hoitua kuvapinta-alan terävyyden vaihtelulla tai tietyn henkilön katsekontaktin hakemisella. Tästä on esimerkkinä valokuva lasten shakkikilpailusta, jossa kuvan keskellä oleva tyttö, Maisa Sola, ottaa osaa koululaisten shakkimestaruuskilpailuun (ks. Liite1, id083). Kuva-ala on käytännössä täynnä lapsia, mutta Maisa on ainoa, jonka kasvot erottuvat tarkkana. Hänen vastustajansa on selin kameraan. Maisan on sommiteltu keskelle kuvaa ja hänen ympärillään on hieman enemmän tyhjää tilaa kuin kenenkään muun kuvassa olevan ympärillä. Kuva antaa katsojalle tilaisuuden päästä lähelle Maisan keskittynyttä ilmettä. Hän ei varsinaisesti poseeraa, vaan tuijottaa vastustajaansa. Kuva on vastakohta passikuvamaisille otoksille, jotka toimivat ikään kuin todistuksina; nämä henkilöt olivat tässä paikassa. Urheilukuvista löytyy paljon

esimerkkejä kameralle suoraan poseeraavista ja hymyilevistä lapsista, jotka ovat joko voittaneet tai ottaneet osaa kilpailuun.

Sommittelun ratkaisevuudesta kertoo myös kansikuva maahanmuuttajaperheestä (ks. Liite1, id022). Kuvan taka-alalla on äiti, joka pitelee sylissään perheen pienempää lasta. Kuvan etualalla, joka vie puolet koko kuva-alasta on ilmeisesti perheen hieman vanhempi lapsi, joka kurkistaa suoraan kameraan. Tässä kuvassa lapsi ikään kuin näyttää itse ottavan fyysisen tilan haltuun. Hän tuo häiriötekijän valokuvaajan sommitteluun. Tai ainakin luo katsojalle sen vaikutelman, vaikka asetelma olisikin kuvaajan suunnittelema. Kuva on tarkennettu äitiin, joka katsoo lasta, joka kurkistaa kameraan, jolloin huomion kiinnittyminen epätarkkoihin lapsen kasvoihin korostuu. Lapsi valtaa kuvasta tilan, joka näyttää olevan suunniteltu toisenlaiselle potretille. Kuva on myös päätynyt Aamulehden etusivulle, mikä kertoo yllätyksellisen kuvan huomioarvosta.

Yleisin tapa kuvata lapset oli kuitenkin ilman varsinaista yksilöllistä tilaa. Ryhmäkuva, jossa oli myös aikuisia toistui usein maalaustaiteestakin. Tavallinen tapa oli esittää lapsi osana sommittelua, koristavana elementtinä tai aikuista täydentävänä osasena. Joskus tämä toistui myös toisin päin, jolloin aikuiset jäivät kuvan ”koristeeksi”.

4.2. Lapset instituution edustajina

Instituution käsitteen voi määrittää eri tavoin, tieteenalasta riippuen. Lapsuudentutkija Maarit Alasuutari määrittelee instituution yhteiskuntatieteellisestä näkökulmasta ”vakiintuneena sosiaalisena käytäntönä ja toimintatapana, jonka uusintaminen ja ylläpitäminen yhteiskunnassa on rutiininomaista” (Alasuutari 2009, 55-56). Instituutiolla on merkittävä rooli yhteiskunnassa ja sen asema on pysyvä, hitaasti muuttuva. Instituutiot ovat kiinteä osa kulttuuria ja yhteiskunnallisia käytäntöjä. (Alasuutari 2009, 55-56)

Kuten jo edellä on todettu, sosiologisen lapsuudentutkimuksen näkökulmasta lapsuus määrittyy ympäröivän yhteiskunnan kautta. Institutionaalinen lapsuus tarkoittaa muutaman keskeisimmän, lapselle läheisen instituution määrittelemää paikkaa ja roolia yhteiskunnassa. Perhe, päiväkotia ja koulu ovat keskeisimmät lapsuuden instituutiot suomalaisessa yhteiskunnassa. Myös ohjatut harrastukset, yhdistykset, järjestö- ja kerhotoiminta ovat tavallinen osa lapsuuden järjestymistä instituutioiden läpi.

Instituutiot mahdollistavat lapsuudelle erilaisia toimintaympäristöjä ja vaikuttamisen kanavia. Tavallisesti instituutioihin liittyvät myös tietynlaiset *roolit*, jotka muuttuvat aseman mukaan. Asema instituutiossa määrittää roolin sisällön. Hoidettavana olevan lapsen rooli päiväkodissa on erilainen kuin hoitotyötä tekevän aikuisen. Näiden roolien kautta heistä tulee *toimijoita* tai *toimijaryhmiä*. Instituutioiden *toimijaroolit* siis mahdollistavat, mutta myös rajoittavat ja rajaavat toimintaa näiden toimijaroolien sisälle. Muiden kuin totuttujen toimintatapojen ja minuuksien omaksuminen voi olla hankalaa, koska yksi instituution keskeinen tehtävä on yhteisten sääntöjen luominen. (Alasuutari 2009, 57)

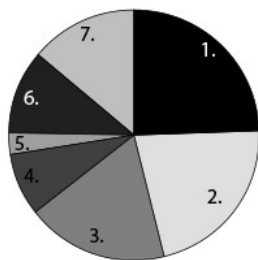
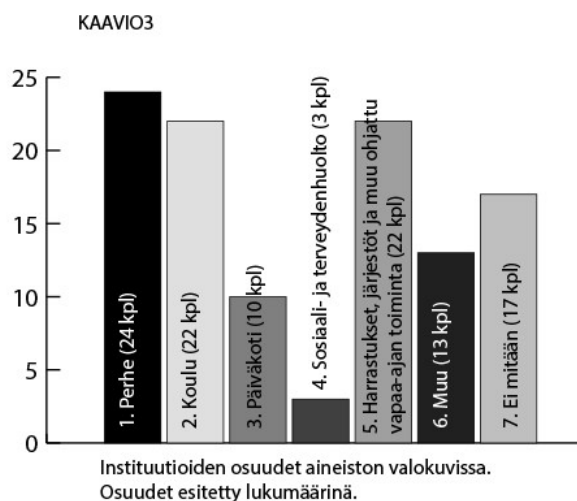
Perhe on lapsen arjen yksi tärkeimpiä instituutioita. Perheen määritelmä ei kuitenkaan ole sosiologisesti yksinkertainen. Tarkoitetaanko perheellä kahden aikuisen ja heidän jälkeläisten muodostamaa yhteisöä vai laajempaa joukkoa ihmisiä, jotka asuvat yhdessä tai ovat sukulaisia keskenään? Tilastollisesti perheenjäseniksi katsotaan samaan talouteen kuuluvat henkilöt. Suomen lain mukaan lapsesta ovat vastuussa tämän viralliset huoltajat, joilla on velvollisuus huolehtia lapsen hyvinvoinnista. Perheen ulkopuolista lapsuutta, esimerkiksi laitoksissa tapahtuvaa kasvatusta on huomattavasti vähemmän kuin perhelapsuutta.

Perhelapsuus nousi täpärästi myös aineistoni suurimmaksi ryhmäksi. Sekä perheen että koulun kautta kuvattuja lapsia on melkein tasan sama määrä. Kodin piiriin lukeutui 24 valokuvaa ja koulun

22 valokuvaa. Nämä ovatkin hyvin tavalliset roolit lapsuudelle ja muodostavat 42 prosenttia koko aineistosta. Kategoria ”Harrastukset, järjestöt ja muu ohjattu vapaa-ajan toiminta” nousi samoihin lukemiin koulukuvien kanssa 22 valokuvalla (20%).

Taulukko 2: Kuvasta tunnistettavat instituutiot ja niiden jakauma aineistossa

	1.Perhe	2.Koulu	3.Päiväkoti	4. Sosiaali- ja terveydenhuolto	5. Harrastukset, järjestötoiminta, yhdistykset	6. Muu	7. Ei mitään
lkm	24	22	10	3	22	13	17
%	22	20	9	3	20	12	15

Päivähoitoa edusti kymmenen kuvaa (9%), sosiaali- ja terveydenhuoltoa kolme kuvaa (3%). Ryhmään ”muu” lukeutui 13 kuvaa (12%), joiden joukosta löytyi mielenkiintoisia, valtavirrasta poikkeavia kuvia. 17 kuvasta ei ollut löydettävissä välitöntä instituutiota, eli 15% aineistosta oli tällaisia kuvia. 85 % eli huomattava enemmistö lapsuuden kuvista kiinnittyi johonkin instituutioon.

Etusivun kuvia oli kaikista instituutioista ja kuvien määrä jakautui melko tasaisesti. Enemmistö (80%) etusivun 20 valokuvasta oli instituutioon sidottuja ja viisi (25%) oli kuvattu ilman institutionaalista roolia. Vaikka etusivun tarkoitus on herättää lukija huomio, ei kuva-aiheet poikenneet sisäsivujen kuvien jakaumasta. Etusivuille ei oltu haettu kovin poikkeavia aiheita.

Taulukko 3: Kuvasta tunnistettavan instituution jakauma etusivun kuvissa

	1.Perhe	2.Koulu	3.Päiväkoti	4. Sosiaali- ja terveydenhuolto	5. Harrastukset, järjestötoiminta, yhdistykset	6. Muu	7. Ei mitään
lkm	4	3	3	1	3	1	5
%	20	15	15	5	15	5	25

Eniten etusivun kuvia (5 kpl) oli kuvattu ilman institutionaalista roolia, jotka muodostavat neljäsoosan koko etusivun kuvista. Vähiten etusivun valokuvia oli sosiaali- ja terveydenhuollon piiristä sekä ryhmästä ”muu”, kumpiakin yksi kappale (5%). Perheen edustajana kuvattuja lapsia löytyi etusivun kuvista neljä kappaletta (20%). Harrastus-, koulu- ja päiväkotikuvia oli hyvin tasainen määrä, kaikkia kutakin kolme kappaletta (15%).

Perhelapsuus

Koulun ja perheen kuvat olivat kauttaaltaan hyvin tyypillisiä. Perhelapsuus näkyi geneerisimmin viikoittain ilmestyvän Moro -liitteen *Perheutiset* -palstalla, jonne oli joka viikko kuvattu yksi perhepotretti. Potretissa esiteltiin perheeseen syntynyttä uutta vauvaa. Jokaisessa kuvassa oli isä, äiti, sekä yksi tai useampi lapsi, toisinaan myös koira. Kaikki Perheutisten kuvat (7 kpl) edustivat heteroseksuaalista ydinperhettä, yksinhuoltajia tai homopareja ei oltu kuvattu. Tämä toisintaa yhteiskunnallisesti hyväksyttyä käsitystä *ydinperheestä*, jonka katsotaan olevan lapselle sopivin paikka kasvaa.

Perhelapsuudesta tiedämme sosiologisten tilastojen avulla erilaisia lukuja esimerkiksi yksinhuoltajien ja lapsiluvun määrästä, mutta lapset harvoin itse toimivat tiedonvälittäjinä perhelapsuuden sisällöstä. Tieto perheen sisällä tapahtuvasta toiminnasta ja rooleista välittyy

useimmiten aikuisen kautta. Millaista on lapsuus perheen jäsenenä?

Perheutisten valokuvien kanssa samaan sarjaan asettuivat valokuvat, joissa kameralle poseeraava perhe on asettunut ”perhepotrettiin”. Synnytyksen kipulievitys, lapselle turvallinen Hämpin parkkihalli, lapsen kotihoito, Tampereen ratikkasuunnitelma ja joulumatkustus olivat aiheena näissä valokuvissa (5 kpl). Jutun aihe ei määrittelekään kuvan sisältöä, vaan millainen sisältö itse kuvassa on. Myös kuvateksti, kuten ”Hanna Konola oli perheineen Sammonkadulla” (Liite2, id050) määrittää kuvassa olevat henkilöt perheenjäseniksi. Kotihoitoutusta lukuunottamatta, jossa oli kuvattu pelkästään lasten äiti, kaikissa näissäkin kuvissa oli kuvattu heteronormatiivinen ydinperhe.

Kuvasisällöltään hätkäyttävin aineisto oli valokuva lattialla makaavasta vauvasta, jonka kasvot ovat puoliksi rupisilla haavoilla (ks. Liite1, id047). Kuvateksti ”Koira kävi lapsen kimppuun, vaikka perheen äiti oli samassa huoneessa. Jälki oli pahannäköistä, mutta lapsi selvisi vähin vammoin.” liittää tapahtumat kodin piiriin, jossa perheen koira on aiheuttanut vaaratilanteen. Valokuvan sisältö on yllättävä, sillä lapsista julkaistaan harvoin näin ”raakoja” valokuvia. Vaikka kuvan yhteydessä on mainittu, että kuva on julkaistu vanhempien luvalla, kuvan sisältö mietityttää. Harvoin näkee sanomalehden sivuilla rupisia aikuisenkaan kasvoja. Kuvassa lapsi makaa maassa ja on kohottautunut käsien varaan. Hän katsoo suoraan kameraan ja kuva on otettu jyrkästä yläviistosta, purevan koiran perspektiivistä.

Kuva hakee dramatiikkaa ja alleviivaa huolipuhetta. Edes lapsen oma äiti ei tällä kertaa pystynyt suojelemaan vauvaa koiralta. Otsikko ”Aikapommi kotieläimenä?” viittaa koiraan, joka uhkaa perheen rauhaa ja hyvinvointia.

Kuvapari Irakista Suomeen muuttaneista naisista ja heidän lapsistaan on kuvasisällöltään hyvin

tavanomainen, vaikka kertookin marginaaliryhmästä; huiviin pukeutuneiden naisten ja heidän lastensa tavasta oppia suomenkieltä (ks. Liite1, id023). Naiset näyttäytyvät kuvassa ennen kaikkea äiteinä ja lapset heidän jälkeläisinään. Kuvan keskelle on aseteltu suomalainen, punainen puuhevonen, joka luo kontrastin naisten huivien kanssa. Suomalainen lapsuus toteutuu myös Irakista muuttaneiden kodissa.

Perhelapsuuden arkista sisältöä raotetaan avoimimmin artikkelissa ”Hotelli lastenhuoneessa” (ks. Liite1, id005), jossa kerrotaan lastenhuoneen muuttuvan matkailijoille vuokrattavaksi huoneeksi (AL 5.03.2013). Lehden kannessa on vinkkikuva juttuun, jossa perheen poika makoilee sängyllään ja hymyilee kameralle. Samaista sänkyä he vuokraavat matkailijoille ympäri maailmaa. Jutun pääkuvaan on kuvattu lapsi vain taustalla pois päin kääntyneenä, äiti nauraa etualalla suoraan kameralle ja siivoaa lapsen leluja lattialta. Kuvassa myös poika järjestelee huoneensa tavaroita. Mielenkiintoista on, että lapsen huonetta ei ole avattu vain sanomalehdelle, vaan myös tuntemattomille matkailijoille ympäri maailman. Asetelma rikkoo perheen yksityisyyden ja tietynlaisen eristyneisyyden kaavaa; kodissa voi nukkua muitakin kuin ydinperheen jäsenet. Yhdessäkin kodin sisällä tai sen välittömässä läheisyydessä, kotirauhan piirissä kuvatussa kuvassa, joita oli 14 kappaletta, ei ollut ydinperheen ulkopuolisia jäseniä. Perhelapsuus, joka kiinnittyy kodin piiriin, on hyvin vahvasti sidottu ydinperheen jäseniin.

Kaksi gallupkuvaa, joissa lapsi esiintyy yhdessä aikuisen kanssa olivat haastavia luokitella. Toisessa kuvassa lapsi on miehen sylissä, jonka voi lukea hänen isäkseen ja toisessa kuvassa lapsi on yhdessä äitinsä kanssa. Muut haastatellut ovat tulleet kuvatuksi yksin. Hyvän vertailun antaa 5-vuotias lapsi, joka esiintyy kuvassa yksin. Hän ei tule esitellyksi toisen perheenjäsenen kanssa, joten lukeutuu samalla ulos perheen kontekstista. Yhtäkään aikuista ei myöskään ole kuvattu pariskuntana tai kaveriporukkana, jolloin kuvan viesti olisi erilainen, kaikki aikuiset on kuvattu

yksin (paitsi nämä kaksi kuvaa). Päädyin luokittelemaan nämä kuvan perheen kontekstiin, sillä kuvan välitön viesti on; äiti ja tytär sekä isä ja tytär, mikä kertoo myös omasta kulttuurisesta taustasta lukea kuvaa. Lapsi ei välttämättä ole halunnut esiintyä kuvassa yksin, sillä se voi tuntua pelottavalta. Syitä ja selityksiä kuvan lopputulemalle on hyvä ottaa huomioon, mutta ne eivät voi ottaa paikkaa itse lopputulokselta; painetulta kuvalta.

Yksi merkittävä poikkeus perhepotrettien sarjassa oli kuva, jossa lapset olivat kokoontuneet Moron Perheutiskuvan lailla sohvalle istumaan, poseeraamaan perheen koirat sylissään (ks. Liite1, id084). Kuvasta kuitenkin puuttuvat vanhemmat. Kuvateksti puhuu myös ”Sillanpään perheestä” ilman vanhempien nimiä. Otsikko ”Koiraperhe tarvitsee pelisäännöt” (AL 3.12.2013) asettaa lapset perheen kontekstiin, jossa lapset ja koirat tavallaan muodostavat ”koiraperheen”.

Koululapsuus

Koulun edustajina lapsille oli pääasiassa kaksi kategoriaa: koululaiset joko leikkivät koulun pihalla tai edustivat koulua jossakin kilpailussa. Aamulehden tekemä pieni kuvareportaasi koulujenvälisistä urheilukilpailuista nostikin huomattavasti koulukuvien saldoa, yhteensä kahdeksan kuvaa reportaasista päätyi aineistooni. En koe tätä ongelmallisena tilastolukujen kannalta, sillä mielestäni se jo itsessään on merkittävää, että kuvasarja on päätetty tehdä ja sille on annettu paljon palstatilaa. Urheilukilpailun pienoisreportaasi osoittautui kuva-aineiston ainoaksi pidemmäksi kuvasarjaksi lapsiaiheissa. Useimmiten kuva-aiheet, joissa lapsi esiintyi oli kuvitettu yhdellä valokuvalla. Kuvareportaasien määrä sanomalehdessä on yleisesti ottaenkin pieni.

Kaikista koulun piiriin luokitelluista 22 kuvasta kilpailuun osallistuneita ja niissä menestyneitä koululaisia oli kuvattu 12:ta (55%) ja koulun pihalla leikkiviä lapsia viidessä valokuvassa (23%). Kuvaamataidon töitä esiteltiin kahdessa valokuvassa (9%).

Yhden artikkelin (Liite2, id102) aiheena oli kakkosluokkalainen Selma, joka kävi koulua kotoa käsin, tietokoneen avulla. Tässä kuvassa koululainen on harvinaisessa ympäristössä; kotona. Suurin poikkeama hyvin yhteneväisestä aineistosta on kuva Maijusta, joka on joutunut kiusatuksi uudessa koulussaan (ks. Liite1, id082). Kuva on otettu selkäpuolelta ja sävyt on muutettu lähes mustavalkoisiksi. Otsikko ”Ei vielääkään yhtään kaveria” (AL 2.12.2013) virittää surullisen tunnelman. Hän on joutunut vaihtamaan koulua huonon sisäilman takia eikä ole saanut ystäviä.

Kokonaisuus on hyvin yhtenäinen muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta; pelaavat, kisailevat ja leikkivät lapset edustavat koululaisia. 70 % (16 kpl) koulukuvista oli ryhmäkuvia. Näyttää siis siltä, että koululapsuutta esitetään yleisimmin pelien, leikkien ja kilpailujen kautta ryhmäkuvana.

Harrastava lapsi

Yksi kolmesta suurimmasta kategoriasta oli ”Harrastus, järjestöt ja muu ohjattu toiminta”. Tämä sisältää niin jalkapallon, kuoroharrastuksen kuin kesäleiritoiminnan. Selvästi suurin alakategoria tässä ryhmässä oli liikuntaharrastus 17 kuvalla (77%). Kolme kuvaa kertoi leirikouluelämästä (14%), yksi kuva luontokoulusta, yksi kuva kuoroharrastuksesta ja yksi kuva jääkiekkokorttien keräilystä. Lapset tulevat aineistossa esille siis hyvin yksipuolisten harrastusten kautta.

Liikunnallinen ja urheileva lapsi onkin yksi vanhoista lapsi-ihanteista.

Lapsen harrastukset liittyvät usein juuri aikuisen ohjaamaan toimintaan, jossa lapsi opettelee uusia taitoja yhdessä toisten lasten kanssa. Tästä sarjasta poikkeava esimerkki on kuva kahdesta pojasta (ks. Liite1, id079), jotka poseeraavat kuvassa jääkiekkokortit kädessä. He ovat osallistuneet jääkiekkokorttimessuille, jonne otti osaa niin lapsia kuin aikuisiakin. Myös kuorolaulua harrastavat tytöt olivat osa kuoroa, johon kuului myös aikuisia ja koiratanssijoiden ryhmässä kuvattu tyttö oli

koiransa kanssa osa aikuisten ryhmää. Missään näissä kolmessa kuvassa aikuinen ei esiintynyt ohjaajana, vaan kanssatoimijana.

Päiväkotilapsuus ja muut instituutiot

Kuten aiemmin todettiin, on päiväkoti hyvin keskeinen osa lapsen instituutionaalista kasvuympäristöä. Voi siis sanoa, että päiväkoti on vain vahvistanut institutionaalista asemaansa lapsuuden rakentumisessa 2000-luvulle tultaessa.

Päiväkotiin liitetyt kuvat lapsista ovat hyvin samantyyppisiä kuin koulun piiriin luokitellut kuvat. 70 % (7 kpl) kuvista on kuvattu aikuisen kanssa, vain kolmessa kuvassa lapset ovat ilman aikuista. Yhdessäkään päiväkodin piiriin lukeutuvassa kuvassa lapsi ei ole kuvattu yksin. Kuvat ovat siis pääasiassa ryhmätilanteita leikkivistä lapsista tai aikuisen seurassa kuvatuksi tulleista lapsista, joilla ei ole kontaktia kameraan.

Terveys- ja sosiaalihuolto on institutionaalinen tausta vain kolmessa kuvassa. Kaikissa näissä kuvissa lapsi on kuvattu ryhmänä aikuisten kanssa iloinen ilme kasvoilla. Sydänvika, sairaalaklovnit ja lastensuojelu ovat aiheena näissä kolmessa kuvassa. Lapsiin kohdistuva tiukempi laki valokuvauksen suhteen lienee vaikuttanut myös aiheiden käsittelyyn.

Mielenkiintoisia poikkeamia institutionaalisten määrittelyiden seasta löytyy ryhmästä ”muu instituutio”. Tästä joukosta ei noussut yhtäkään yksittäistä vahvaa ryhmää, vaan valokuvien sisältö hajaantui erilaisiin institutionaalisiin taustoihin kuten peli-, ja elokuvateollisuus, Punainen Risti ja Suomen valtio sekä sen hallinto.

Instituutiosta vapaana

Ilman instituutiota kuva tuli määritellyksi, ellei sen välittömässä yhteydessä, kuvatekstissä, otsikossa tai ingressissä painotettu institutionaalista taustaa. Jokaisen kuvan saattaisi toki jollakin kaukaisella määritelmällä liittää osaksi jotakin suurta institutionaalista rakennelmaa, mutta kuvien luennassa oli kuitenkin kyse välittömästä viestistä. Näitä kuvia oli yhteensä 17 kappaletta koko aineistosta eli selvä vähemmistö.

Vaateteollisuuden käyttämää orjuutta vastaan esiintyvä lapsi oli kuvattu yhdessä aikuisten kanssa (ks. Liite 1, id097). Näissä kuvissa lapsi asettuu vaateteollisuuden instituutiota vastaan, kansalaisvaikuttajana. He ottavat osaa *Dressember* -kampanjaan, jossa pukeudutaan mekkoihin koko joulukuun ajan vaateteollisuuden vääryyksiä vastaan. Lapsi on kuvattu kaikkiin kolmeen kuvaan, joita jutun yhteydessä on julkaistu, myös kannen vinkkikuvaan.

Parturoitavana istuva lapsi tai turvaistuimessa hymyilevä lapsi eivät kiinnity ilmiselvästi minkään instituution edustajiksi tai ainakin se tuntuisi kaukaa haetulta. Ryhmän kuvien sisällä oli kuitenkin huomattavissa selviä sävyeroja. Vahvimmin instituutiosta vapaana lapsi oli kuvattu uimarannalle lammen rannalle sorsia syöttämään, Näsijärven jäälle kävelemään tai jäätelöä syömään (esim. Liite2, id056). Näihin ei liity aikuisen toimintaa, vaan lapset esiintyvät kuvissa keskenään, vapaa-ajan vieton parissa.

Kyseiset kolme kuvaa ovat samalla hätkähdyttävän lähellä maalaustaiteen perinteistä lapsikuvausta ja merkittävää on, että kaikki nämä kolme esimerkkiä on kuvattu veden äärellä. Ne ikään kuin kiinnittyvät jatkumona ”Leikkiviä poikia rannalla” (Edelfelt, Albert 1884) teokseen. Instituutioista vapaa lapsi toteuttaa siis lapsuuteen aikuisen liittämää ihannetta vapaudesta. Se on perinteisesti kuvattu osana luontoa ja siihen liitetäänkin ajatuksia luonnollisuudesta. Yhteensä viidessä valokuvassa tämän ryhmän kuvista lapsi on kuvattu veden ääreen, mikä muodostaa 29 % koko

ryhmän kuvista.

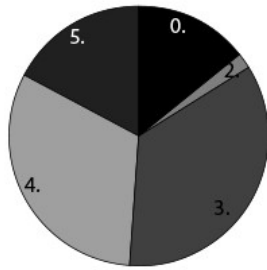
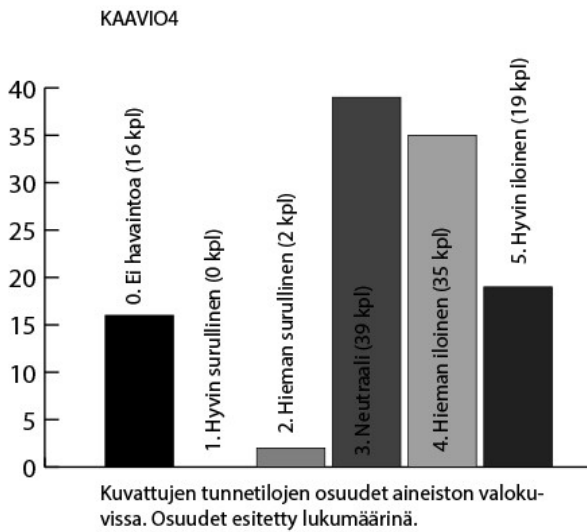
Yhdessä kuvassa lapsi istuu selin veden äärellä (Liite2, id037). Kuva käsittelee yksinäisyyttä ja tekemisen puutetta kesälomalla, kun koulut ovat kiinni. Tässä kuvassa lapsi on instituutioiden tavoittamattomissa, mikä aiheuttaa ongelman; yksinäisyyden. Turvallinen kouluympäristö on kesän ajan katkolla, mitä uutisoidaan ”turvaverkkojen hajoamisena”. Kuva on tummasävytteinen ja vesi on harmaan mustaa. Instituutiot ja niiden tuomat roolit ovat niin olennainen osa lapsen arkea, että instituutioista vapaa ajan vietto voi koitua myös ahdistavaksi ja turvattomaksi.

4.3 Lapsuuden tunteet

Selkeiden tunnetilojen ohella kuva-aineistossa oli monta kuvaa, joissa jouduin käyttämään omaa subjektiivista harkintaa tunteen lokeroimiseen. Koska tutkimukseni ei varsinaisesti keskity lapsuuden tunteisiin, jaottelu oli karkea ja suuntaa antava. Se kertoo lähinnä kahden eri tunnetilan, ilon ja surun vaihtelusta.

Olen kiinnostunut vain kuvissa esiintyvien tunteiden denotatiivisesta sisällöstä. En liittänyt tunteen tulkintaan lehtiartikkelissa käsitellyn aiheen sävyä tai muuta konnotatiivista tulkintaa. Pyrin siihen lopputulokseen, ettei surullinen aihe ohjannut minua lukemaan neutraalia ilmettä surulliseksi tai toisin päin. Tässä kategoriassa halusin irrottaa kuvan ja tekstin toisistaan, jotta näkisi pelkän tunneilmaisun. Millaiset ja mitä tunnetta kuvastavat ilmeet päätyvät sanomalehden sivuille?

Eniten kuvia sisältyi ilon kategoriaan, joita oli 49 % kuvista. Neutraaleja kuvia oli toiseksi eniten, 38 kappaletta (35 %). Surun kategoriassa ei ollut yhtään ”hyvin surullista” kuvaa, ja vain kaksi ”hieman surullista”. Nämä muodostivat kolme prosenttia koko aineistosta.

Iloisia ilmeitä saattoi esiintyä myös hyvin vakavien aiheiden parissa. Hymyilevä tai naurava lapsi saattoi kuvittaa uutista lapsen sydämen sivuäänestä (Liite2, id069) tai lastensuojelua koskevassa uutisessa (Liite2, id081). Hymy ja nauru liittyvät olennaisesti myös valokuvassa poseeraamisen traditioon sekä lapsuuteen liitettyyn mielikuvaan ”onnellisesta ajasta”.

Taulukko 4: Kuvasta havaittujen tunnetilojen jakauma aineistossa

	0. Ei havaintoa	1. Hyvin surullinen	2. Hieman surullinen	3. Neutraali	4. Hieman iloinen	5. Hyvin iloinen
lkm	16	0	2	39	35	19
%	14	0	2	35	32	17

Surun kategoriaan lukeutuvia kuvia oli siis kaksi. Toinen kuva on perhepotretti Moro-liitteen Perheutisissa (ks. Liite1, id089). Kuvan aihe on pikemminkin iloinen, sillä se käsittelee perheeseen syntyntä uutta vauvaa. Isänsä sylissä istuva 2-vuotias Inka näyttää kuvassa lievästi surulliselta, luultavasti kuvaustilanteen jännittävydestä johtuen. Perheutisten kuvaformaatin huomioiden surullinen ilme ei kenties ollut kuvaajan tarkoituksena. Ehkä tilanteesta ei tullut yhtään kuvaa, jossa kaikki olisivat hymyilleet. On kuitenkin jollakin tavalla ”virkistävää”, että Perheutisten hymyilevässä ja kovin geneerisessä poseerauskuvastossa vilahtaa yksi surullisen oloinen lapsi. Aina ei hymyilytä, ja välillä voi murjottaakin.

Toisessa surun kategorian kuvassa lapsi on kietonut käsivartensa tiukasti isän ympärille ja painanut silmänsä kiinni (Liite2, id049). Lapsen asento yhdistettynä kasvojen ilmeeseen tuo tilanteeseen vakavan tunnelman. Isä pitää lasta sylissään ja katsoo pois päin kamerasta. Jutun aiheena on lakkautukselta säästynyt Aseman koulu. Jutun aihe ohjaisi lukemaan kuvaa helpotuksen tunteelle, mutta karkean jaottelun ja pelkän kuvassa ilmenevän tunteen ohjaamana kuva liitetään ”lievästi surullinen” ryhmään.

Neutraaleja ilmeitä oli selvästi enemmän kuin surullisia ilmeitä, muttei kuitenkaan huomattavasti vähempää kuin iloisiakaan ilmeitä. Ilmeiden neutraalius johtui monesti siitä, ettei lapsi ollut kuvaustilanteesta yhtä tietoinen kuin aikuiset tai lapsella ei ollut samaa opeteltua tapaa olla kuvassa, varsinkaan pienimmillä lapsilla.

Lapset tulivat siis kuvatuiksi eniten iloisten, mutta myös hyvin neutraalien ilmeiden kautta. Varsinaista surua ei esitetty yhdessäkään kuvassa, mikä jättää tunteiden kirjon hyvin suppeaksi. Sanomalehdessä surua ei välttämättä käsitellä yhtä avoimesti kuvien kautta kuin esimerkiksi aikakauslehdessä. Tuntuma on, että journalismi käsittelee surua kuvien avulla ylipäättään vähemmän kuin puhtaat taidevalokuvat. Tulos sanomalehtikuvan tunteenilmaisusta oli siis hyvin odotettava.

Kuvia lähilukiessa huomasin, että lapsen vakava ilme on tulkinnassa helpommin kytköksissä aikuismaisuuteen kuin kuvassa naurava lapsi. Vakavan ja ohi katsovan lapsi oli usein jollakin tapaa aikuismaisempi kuin kuvassa suoraan kameraan katsova ja naurava lapsi. Jo termi *vakavasti otettava* viittaa vakavuuden uskottavuuteen. Vakavuus on jollakin tapaa kulttuurisidonnainen kytkös aikuisuuteen. Huolettoman lapsen rooliin sopii nauravaisuus kenties paremmin kuin vastuuta kantavan aikuisen. Hymy, kuten ylipäättään tunteiden ilmaisu liitetään aikuiskuvastossa myös

helpommin naiseen kuin mieheen.

4.4. Lapsen toimijarooli lehtivalokuvassa

Seuraavaksi erittelen kuva-aineistosta lähiluvun avulla sitä, millaisia *toimijarooleja* lapsi saa lehtivalokuvissa. Toimijarooleilla tarkoitan kuvassa esiintyvää aktuaalista toimintaa sekä kuvaan sisällytettyä roolia instituution, ympäristön, kuvassa näkyvien esineiden ja muiden ihmisten vaikutuksesta. Kuvaan aineiston toimijarooleja ensin jaottelukategorioiden avulla, jonka jälkeen yhdistän institutionaalisen toimintaympäristön ja toimijaroolin. Erittelen millaisten toimijaroolien kautta lapsuutta esitetään aineistoni kolmen yleisimmän lapsuuden instituution eli kodin, koulun ja harrastusten piirissä.

Toimijuus on ollut viime vuosikymmeninä keskeinen tutkimuksen kohde. Lapsuuden toimijuuden tieteelliset juuret ovat lapsuuden sosiologian tutkimuksessa. Toimijuuden tutkimus liittyy myös erilaisten marginaaliryhmien kuten lasten, vanhusten ja vammaisten mahdollisuuksiin toimia ja vaikuttaa ympäristössään. (Lipponen, Kumpulainen & Hilppö 2013, 160) Lapsen suhde aikuiseen on yhteiskunnallisesti sekä hierarkkisesti erilainen, joten sen toimijuuden mahdollisuudetkin ovat erilaiset kuin aikuisen. Toimijana yksilö on kykeneväinen toimimaan omaehtoisesti (Lipponen, Kumpulainen & Hilppö 2013, 160), jolloin lapsen toimijuus on yleensä aikuista heikompaa, vähemmän omaehtoista.

Valokuvassa yhdistän toimijuuden *rooliin*, joka liittyy kuvaan yleensä jonkin instituution kautta. Kuvasta on löydettävissä erilaisia kulttuurisia ja institutionaalisia rooleja, jota lapsi joko ilmentää tai tulee kuvatuksi tällaisen toimijaroolin ulkopuolella, vailla varsinaista institutionaalista toimijuutta. Toimijarooliin yhdistän kuvassa esiintyvät aktuaalisen toiminnan, mitä kuvassa tapahtuu, mitä lapsi tekee, sekä institutionaalisen roolin kautta liitetyn toimijuuden. Lapsuuden

toimijarooleja ovat esimerkiksi leikkivä lapsi, urheileva ja kilpaileva lapsi, uusien taitojen opettelija, taitojen esittelijä, yhteisössä vaikuttaja ja kuluttaja. Nämä toimijuuden muodot eivät ole passiivisia, vaan kaikissa lapsi on jollakin tavalla vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa.

Koska olen halunnut tutkia valokuvassa esiintyvää toimijuutta, en ota huomioon leipätekstissä esitettyä toimijuutta. Olen kiinnittänyt huomiota vain itse valokuvassa esiintyvään fyysiseen toimintaan yhdistettynä. Passiivisia toimijarooleja ilmentävät esimerkiksi sellaiset kuvat, joissa lapsi istuu pöydän äärellä aikuisen sylissä tai potrettikuvassa tekemättä varsinaisesti mitään ja saamatta otsikon, kuvatekstin tai ingressin tasolla mitään toimijaroolia. Potrettikuva kilpaurheilijan asussa poseeraavasta lapsesta sijoittaa hänet urheilevan lapsen toimijarooliin, mutta kotihoidosta kertovan uutisen yhteyteen kuvattu lapsi, joka istuu tuolilla yhdessä äitinsä ja sisarensa kanssa, on vailla varsinaista toimijaroolia. Luokittelussani kategorian ”ei erityistä toimijuutta” sisältävät juuri näitä passiivisen toimijaroolin kuvia sekä kuvia, joista ei ole löydettävissä varsinaista toimijaroolia.

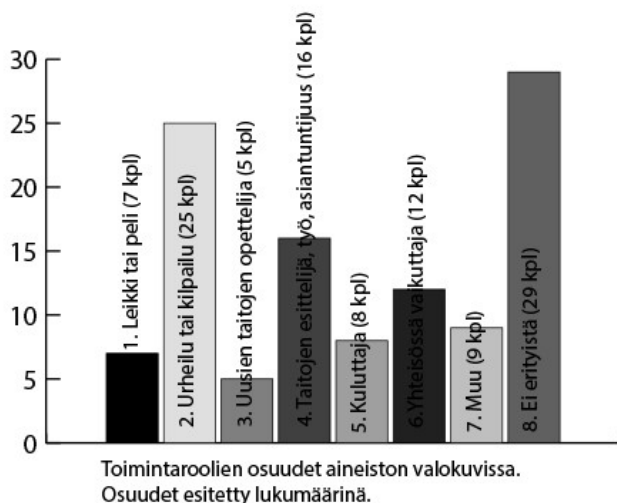
Toimijuudella on tärkeä rooli yksilön identiteetin muodostumisessa. Erilaiset myönteiset ja kielteiset kokemukset omasta toimijuudesta muokkaavat myös käsitystä omista kyvyistä ja määrittelevät suhteita toisiin ihmisiin. (Lipponen, Kumpulainen & Hilppö 2013, 162) Kannustus lapsen aktiiviseen toimijuuteen myös ilman aikuista tukee lapsen myönteistä käsitystä omista yksilöllisistä mahdollisuuksista toimijuuteen. Aikuisten lapsuuteen liittämät metaforat kuvaavat lapsuutta onnellisena seikkailuna, ainutkertaisena ja huolettomana (Alasuutari 2009, 63). Tämä voi estää aikuista näkemästä lapsuuden muita sävyjä tai lapsuuden toimijaroolia yhteiskunnallisena toimijana huolettoman leikin sijaan.

Toimijaroolien jakauma aineistossa

Taulukko 5: Toimijaroolien jakauma aineistossa

	1. Leikki tai peli	2. Urheilu tai kilpailu	3. Uusien taitojen opettelija	4. Taitojen esittelijä, asiantuntijuus, työ	5. Kuluttaja	6. Yhteisössä vaikuttaminen	7. Muu	8. Ei erityistä
lkm	7	25	5	16	8	12	9	29
%	6	23	5	14	7	11	8	26

KAAVIO5

Enemmistö suomalaisen lapsuuden valokuvista, 82 kappaletta (74%) sai jonkin toimijaroolin ja 29 valokuvaa (26%) oli kuvattu ilman erityistä toimijaroolia. Suurin yksittäinen toimijarooli koko aineistossa oli *urheilevan ja kilpailevan* lapsi. Näitä kuvia oli yhteensä 25 kappaletta (23%). Toiseksi suurin toimijarooli oli *taitojen esittelijä, asiantuntijuus, työ* joita löytyi yhteensä 16 kappaletta (14%). *Yhteisössä vaikuttaminen* oli kolmanneksi suurin toimijarooli 12 kuvalla (11%). *Kuluttaja* -kategoriaan lukeutui kahdeksan valokuvaa (7%), *leikkivän ja pelaavan* lapsen kuvia oli seitsemän kappaletta (6%), *uusien taitojen opettelija* -ryhmään viisi kuvaa (5%) ja kategoriaan *muu* yhdeksän valokuvaa (8%).

Urheilevan ja kilpailevan lapsen toimijuudessa ei ollut suurta variaatiota. Suurin osa kuvista oli perinteisten lajien parissa kuvattuja, juoksu, jalkapallo, uinti, hiihto, pyöräily ja laskettelu olivat lasten edustamia lajeja. Koiratanssija ja shakinpelaaja (ks. Liite1, id083) olivat erikoisimmat

toimijuudet tässä osiossa. Shakkikuva on ainoa, jossa lapsi ei ole voimakkaasti fyysisesti aktivoivan lajin parissa. Shakki on hidasta ja vaatii usein pitkää miettimistä, aivotyötä. Tämä on myös yksi koko aineiston vahvimpia kuvia, jossa lapsi esitetään jonkin älyllisesti haastavan työn ääressä. Seitsemän vuotiaan haastava ja mieteliäs katse on naulittu vastustajaan, jonka kasvoja ei näytetä. Tyttö näyttää itsevarmalta ja odottavalta. Hänen oikea kätensä nojaa leukaan ja vasen kyynärpää lepää pöydällä. Hän odottaa siirtoa. Kuvaan on hienosti rakennettu kahden lapsen välinen älyllinen kamppailu, mikä on harvinainen asetelma koko aineiston näkökulmasta.

Taitojen esittelijän, asiantuntijan tai työntekijän toimijaroolissa lasta kuvattiin monissa eri variaatioissa. Luova työ; näytteleminen, askartelu, kuvaamataito ja käsityöt oli yksi selkeä tausta lapsen asiantuntijuudelle ja työlle. Esiintymistä, kuten näyttelijän, juontajan tai kuorolaulajan työtä oli kuvattu viidessä kuvassa. Koulutyöstä kertoi neljä valokuvaa, joista kaksi olivat kuvaamataidon alalta. Luontoon kiinnittyi löyhästi kaksi toimijaroolia. Toisessa lapsi kiinnittää ohjakset ponille ja toisessa Saku näyttää lypsämisen mallia kumiutareilla (Liite2, id080). Pääasiassa asiantunteva toimijarooli kiinnittyi luovien toimijuuksien alueelle.

Yhteisössä vaikuttajan toimijarooli antoi lapselle aktiivisen ja jopa yhteiskunnallisen toimijuuden. Lapsi toteutti vaikuttamisen mahdollisuutta mm. rasisminvastaisessa kampanjassa tai jakamalla heijastimia yleisen turvallisuuden edesauttamiseksi. Kolmen kuvan sarjassa (esim. ks. Liite1, id097) lapsi on mukana Dressember -kampanjassa, joka taistelee halpatyövoimaa vastaan. Hän on kuvattu yhdenvertaisena aikuisten kanssa ja hän saa aktiivisen toimijuuden myös kuvatekstin tasolla. Yksi vaikuttamisen rooli on myös jonkinlainen kriitikon tai arvostelijan asema. Jäätelömakujen ja leikkipuiston testaajana lapsi tulee kuvatuksi mielipiteenilmaisijana asiassa, joka koskettaa lasta itseään. Potrettikuva kahdesta päiväkotilaisesta (Liite2, id011) antaa toimijaroolin, jossa he vaikuttavat mielipiteeseen hyvästä päiväkodista. Millainen olisi unelmien päiväkotia? Vaikka kuva

itsessään on melko passiivinen potrettikuva, tulee toimijuus tällä kertaa vahvana kuvatekstin tasolla. Unelmien päiväkodissa olisi pinkin kalusteet, eikä yhtään mustaa, ruskeaa tai harmaata!

Kuva, jossa maahanmuuttajat keskusteleivat Aamulehden auditoriossa kielitaidon kohentamisen keinoista, liittyy sylissä istuvan vauvan yhteisössä vaikuttajan toimijarooliin (ks. Liite1, id030). Vauva on kuvan ainoa henkilö, jolla on kontakti kameraan ja jutun otsikko *Puhu minulle rohkeasti suomea* (AL 22.03.2013) tekee yhteyden otsikon ja vauvan välille. Ikään kuin juuri vauva puhuttelisi lukijaa, sillä hän on kuvan ainoa katsojaan kontaktissa oleva henkilö. Vauva ei olekaan passiivinen sylissäistuja, vaan mukana yhteiskunnallisessa keskustelussa, jossa pohditaan suomenkielen taidon paranemiseen vaikuttavia tekijöitä. Vauva pyytää; puhu minullekin rohkeasti suomea. Tässäkin kuvassa kuvaan liittyvä välitön journalistinen teksti antaa kuvalle sen lopullisen tulkinnan.

Lisää mielenkiintoisia toimijuuksia löytyy kohdasta *muu toimijarooli*, joka sisältää luokittelun ulkopuolelle jääneitä toimijuuksia. Itsenäisyyspäivän aikaan sijoittuva otanta ottaa lapset muutamassa kuvassa mukaan Suomen kansalaisen toimijaroolissa. Kaksi lasta tulee kuvatuksi katugallupissa, jossa he saavat vastata siihen, mihin ovat tyytyväisiä kotimaassaan. Kolmannessa kuvassa lapset tulevat kuvatuiksi lasten itsenäisyyspäivän tanssiaisissa Tampere-talolla. Samassa paikassa, jossa myös presidentin vastaanotto järjestettiin sinä vuonna. Lapset juhlivat itsenäisyyttä hyvin samaan tapaan kuin aikuisetkin.

Lapsuutta voi kuvata myös edustuksellisen demokratian näkökulmasta. *Tuleva kansanedustaja maistoi Vironperän kakkua* (AL 17.09.2013) julistaa Aamulehden otsikko kuvan alla, jossa esikoululainen Julia Laaksonen on tullut tutustumaan eduskuntatalon toimintaan (ks. Liite1, id077). Häntä puhutellaan otsikossa tulevana kansanedustajana, mikä voi herättää aikuislukijassa

hymynkareen. Kuvassa lapsi on rennon mieltävissä asennossa ruokailemassa eduskuntatalon ruokalassa. Kuvateksti kertoo hänen olleen nuorin kansanvallan juhlija päivänä, jolloin eduskunnan toimintaan sai tulla tutustumaan. Julia toteaa eduskunnassa olevan kivempaa kuin eskarissa. Miksi siinä olisi jotakin huvittavaa? Ehkä hän todella on tuleva kansanedustaja. Kuvan mielteliäs ja vakava lapsi asettaa hänet jotenkin vertaiseksi taustalla häärivien aikuisten joukkoon. Häntä ei ole pyydetty hymyilemään tai poseeraamaan kuvassa, vaan hän näyttää vain nauttivan olemisestaan. Hän ei ole kuvassa kenenkään aikuisen seurassa, vaan muut henkilöt jäävät enemmän taustalle. Lapsi saa kuvassa toimijaroolin, joka irrottaa hänet hetkeksi esikoululaisuudesta yhteiskunnallisesti aktiivisen kansalaisen toimijuuteen.

Suurin osa pelaavan ja leikkivän lapsen toimijaroolin kuvista on kuvattu ulkona ja kaikki kuvat ovat ryhmäkuvia. Kaikissa kuvissa lapset ovat keskellä pelin tai leikin tekemistä ja välittyvä tunne on hyvin positiivinen. Uusien taitojen opettelijana lapsuus näyttäytyy lähinnä päiväkodin ja koulun tuomien haasteiden valossa. Uusien makujen maistelu tai motoristen taitojen harjoittelu olivat kuvissa osa lapsena opeteltavia taitoja. Uuteen tutustumisen teema on myös kuvassa, jossa lapsi tutustuu hevoseen kosketuksen avulla.

Kuluttajan toimijaroolissa lapsi on osa museoyleisöä tai joulualennusmyynnistä uutisoivaa kuvasarjaa. Itsenäisen kuluttajan toimijaroleissa lapsi on kuvattu ilman aikuisia. Jääkiekkokortteja keräilevä kaksikko (ks. Liite1, id079) tai kotiparturin palveluita käyttävä 7-vuotias poika tulevat kuvatuiksi henkilöinä, jotka itse säätelevät ja määrittelevät kuluttajakäyttämistään. Merkittävän itsenäinen on myös kuva 4-vuotiaasta Sennistä (ks. Liite1, id044), joka on saapunut Särkänniemen Koiramäen avajaisiin. Kuva on otettu hieman alaviistosta, mikä ei korosta lapsen pienuutta. Hän on vääntäytynyt kuvassa kiemuraiseen asentoon ja katsoo vakavana hieman kameran ohi.

Kuvat, joissa lapsi esiintyy ilman varsinaista toimijaroolia on kuvattu pääasiassa aikuisen kanssa (23 kpl) ja kuudessa kuvassa lapsi on joko osana lapsiryhmää tai yksin. Toimijuus passivoituu, jos kuva on poseerattua, eikä kuvateksti, otsikko tai ingressikään tuo lapselle aktiivisempaa toimijaroolia. Poseeratut Perheutisten perhevalokuvat ovat tästä tyyppiesimerkki, kuten myös lasten päivähoitoa käsittelevät uutiset, jossa lapsi on kuvassa esimerkiksi aikuisen kanssa kävelemässä kadulla tai istumassa pöydän äärellä eikä toimijarooli ei aktivoidu välittömän tekstin tasolla.

Perhelapsuuden toimijaroolit

Perhelapsuuden toimijuus rajoittuu tutkimusaineistossa hyvin paljon passiivisuuteen kuten vanhemman sylissä istumiseen tai ryhmäkuvassa poseeraamiseen. Perhelapsuuden rooliin ei muutenkaan kohdistu mielikuvien tasolla juuri mitään muuta aktivoivaa tekijää kuin leikki. Näissä valokuvissa on samankaltaisuutta 1800-luvun alun maalaustaiteen aiheille, joissa sylissä istuva lapsi tai leikkivä lapsi oli hyvin yleinen kuvausaihe (Itkonen 2010, 46). Samoin Jeesus-lapsi ja Maria ovat tulleet kuvatuksi samaan tapaan, korostaen Marian roolia äitinä ja huolehtijana. Lapsi tuo kuvan aikuiselle siis myös oman toimijaroolinsa, roolin äitinä tai isänä, huolehtijana.

Tälle päinvastainen asetelma on kuva (ks. Liite1, id084), jossa lapset ovat asettuneet huoltajien toimijarooliin ”koiraperheessä”. Kuvassa perheen vanhimmat lapset istuvat ikään kuin äidin ja isän rooleissa: heillä on suora kontakti kameraan sekä poseerattu hymy, aivan kuten Perheutisten kuvissa. Kaksi nuorempaa sisarusta katsovat poispäin kamerasta, vääntäytyneenä kiemuraisiin asentoihin, käyttäytyen kuten lapset perhepotreteissa voivat käyttäytyä. Kuitenkin koirat muodostavat kuvassa todellisen huollettavien tason, eli näyttäytyvät tämän perheen ”lapsina”. Lapset huolehtivat koirista, kuten vanhemmat lapsistaan. Tämä ei ole lapsiperhe, vaan koiraperhe kuten jutun otsikkokin kertoo.

Perheen kautta kuvatuksi tulleiden lasten kahdestakymmenestä neljästä kuvasta 17 valokuvaa oli sellaisia, joiden toimintarooli on passiivinen. He joko istuvat vanhemman sylissä tai poseeraavat ryhmäkuvassa. Kolmessa perhevalokuvassa lapsella on yhteisössä vaikuttajan rooli ja yksi valokuva (Liite2, id034) menee kategoriaan ”taitojen esittely, asiantuntijuus, työ”. Siinä lapsi tekee yhdessä aikuisen kanssa keittiönpöydän ääressä pääsiäisvitsoja. Vaikka kuva on aluksi katsoen melko tavanomainen, kuvan lapsi ja aikuinen on kuitenkin kuvattu hyvin yhdenvertaisiksi ”käsityöläisiksi”. Kuva ei niinkään korosta oppimisprosessia ja taidon harjoittelua, vaan esittää heidät yhteisen tekemisen parissa, jossa aikuinen jää enemmän kuvan taka-alalle.

Kaksi muuta valokuvaa yhteisössä vaikuttajan rooliin oli kuvattu artikkeliin, joka käsitteli turistien yöpymistä yksityisissä kodeissa. Perheen lapsen huone toimi ”hotellina” ja lapsi oli kuvattu etusivun vinkkikuvaan taskurahaa tienaavana ”vuokranantajana”. Kuvatekstistä selviää, että perheen vanhemmat maksavat lapselle pienen osuuden vuokratuloista, mikä tekee lapsesta aktiivisen osallistujan. Pääkuvassa lapsi siivoaa huonetta yhdessä äitinsä kanssa. Tässäkin on keskiössä yhdenvertainen tekeminen, vailla alisteisia toimintarooleja. Lapsi on aktiivisesti mukana perheen yhteisiä asioita koskevassa toiminnassa; siivoamisessa ja huoneen vuokraamisessa. Kuvat eivät passivoi lasta.

Yleensä aikuiset toimivat tiedonvälittäjiä perhelapsuudesta ja siihen liittyvästä toiminnasta. Lapsiin kohdistuvista ongelmista kuten väkivallasta ja seksuaalisesta hyväksikäytöstä puhutaan myös aikuisen kautta. (Alanen&Bardy 1990, 41) Perhelapsuuden ongelmia on myös vaikea nostaa sanomalehtikuvan aiheiksi yksityisyydensuojan takia, joten ongelmat käsitellään yleisimmin tekstin kuin kuvan tasolla.

Uhrin asemassa olevaa lasta, jonka luokittelen yhdeksi passiivisista toimijarooleista, ei löydy kuin yhdestä valokuvasta, jossa lapsi on joutunut koiran puremaksi (ks. Liite1, id047). Tämä kyseinen kuva on muullakin tapaa noussut aineistossa epätyypilliseksi esimerkiksi lapsuuden kuvaamisesta. Kuva voi herättää monenlaisia tunteita lapsuuden haavoittuvuudesta tai suomalaiselle lapselle epätyypillisesti kuvatusta uhriasemasta. Lapsen uhka ei ole kuitenkaan hänen oma vanhempi tai muu aikuinen vaan koira, jolloin aihetta on neutraalimpi lähestyä. Kuvateksti jopa vakuuttaa, että ”Koirä kävi kimppuun, vaikka perheen äiti oli samassa huoneessa” (AL 07.06.2013). Kuva herättäisi hyvin erilaisen vastaanoton, jos kuvatekstissä lukisi esimerkiksi, että myös pienten lasten pahoinpitely on yleistynyt Suomessa.

On siis olemassa eettinen raja siinä, millaisessa uhriasemassa suomalainen lapsi voi tulla kuvatuksi sanomalehteen. Ulkomaalaisen lapsen hätää ja ruumiillista kärsimystä olemme tottuneet sen sijaan näkemään myös sanomalehtien kuvastoissa useiden vuosikymmenten ajan. Vietnamin sodasta alkaen ovat lapsiuhrit nousseet etenkin sotaa kuvittavissa journalistissa valokuvissa ikoneiksi kärsimyksestä (Männistö 2010, 38). Aineistoni perusteella uhrin asema ei ole vakiintunutta kuvastoa suomalaisessa lapsuudessa, vaan se liitetään useammin toiseuteen, vieraan kulttuurin hätään.

Koululapsuuden toimijarooli

Jokaisen suomalaisen terveen lapsen täytyy käydä peruskoulu, mikä tekee kouluinstituutiosta hyvin tärkeän lapsuuden määrittäjän. Vuoden 1886 *kansakouluasetus* aloitti peruskoulutuksen institutionalisoimisen kiinteäksi osaksi lapsuutta, mikä oli jo tapahtunut aikaisemmin 1800-luvun aikana muissa Pohjoismaissa. Koululapsuus olikin koko aineiston toiseksi suurin taustainstituutio harrastusten ohella. Lasten yhteiskunnallinen työpanos ohjautuu nykyisen yhteiskuntajärjestyksen mukaisesti kouluihin eikä pelloille tai tehtaisiin kuten reilu vuosisata sitten. Koulun merkitys

lapsuuden määrittelijänä on kasvanut ja ajallisesti pidentynyt. (Alanen&Bardy 1990, 42)

Koululapsuuden suurin toimijarooli aineistossani oli urheileva tai kilpaileva lapsi (41%). Tässä ryhmässä oli kahdeksan kuvaa kuvareportaasista koulujenvälisistä urheilukilpailuista sekä yksi kuva koululaisten shakkikilpailuun osallistuneesta työstä. Toiseksi eniten koulukategoriasta lapsia oli kuvattu ”taitojen esittely, asiantuntija ja työ” -ryhmään (27%). Näissä kuvissa lapset on kuvattu käsityöesineen suunnittelijana, kuvataiteen tekijöinä sekä matematiikan koulutyötä tekevänä lapsena. Pelin ja leikin kuvia oli kolme kappaletta (14%) ja taitojen opettelijan kuvia oli kaksi kappaletta (9%). Passiivisen roolin kuvia kaksi kappaletta (9%).

Koulussa vietettyä aikaa voi sosiologisen lapsuudentutkimuksen näkökulmasta kutsua koulutyöksi ja siellä vietettyä aikaa työajaksi. Lapsuuden muutoksessa viimeisen sadan vuoden aikana onkin ollut oleellista työnkuvan muuttumien fyysisesti raskaammasta työstä ja kädentaidoista enemmän henkisten ja älyllisten taitojen opetteluun. Lapsen työviikossa on viisi työpäivää ja työaikaa on säädetty lailla ikävuosien mukaan. Työmäärä on pienempi ala- kuin yläkoulussa. Koulussa tapahtuvan opetuksen lisäksi lapsella on koulutyötä myös kotona kotitehtävien muodossa. (Alanen&Bardy 1990, 47)

Aineistossani oli kaksi saman artikkelin yhteydessä otettua kuvaa, jotka kuvasivat koululapsuutta oppimisen kautta tapahtuvana työprosessina. Kuvan henkilö käy koulua kotoa käsin tietokoneen välityksellä terveydellisistä syistä. Kummassakin kuvassa hän istuu tietokoneen äärellä, työn parissa. Lapsen työ koulussa näytettiin myös luovien aineiden kuten käsityön ja kuvaamataidon kautta, mikä vahvistaa kulttuurisia tulkintoja lapsuudesta luovana aikana. Urheilevan ja leikkivän lapsen toimijaroolit puolestaan vahvistivat terveen ja fyysisesti aktiivisen lapsen toimijuutta.

Harrastusten toimijaroolit

Harrastukset, yhdistykset, järjestö- ja kerhotoiminta oli yksi aineiston luokittelukategoria, joiden kuvia oli yhteensä 22 kappaletta. Toimijaroolleista oletettavasti vahvin oli urheilevan ja kilpailevan lapsen toimijarooli 16 kuvalla (73%). Näissä kuvissa on poseerattuja kuvia urheilusuorituksen jälkeen mitali kaulassa sekä vauhdikkaita tekemisen kuvauksia. Harrastuskuvien kautta lapsen rooli on hyvin aktiivinen.

Taitojen esittelijän, asiantuntijan ja työn kategoriaan lukeutui kaksi kuvaa (9%). Hevosen suitsien asettaminen luontokoulun osallistujana ja kuorotoiminta toivat taitojen esittelijän ja asiantuntijan toimijaroolin. Lapsi ei ollut opettelemassa jotakin asiaa, vaan esillä taitojensa takia. (esim. Liite2, id035).

Kaksi poikkeavaa toimijaroolia olivat kuluttaja ja yhteisössä vaikuttaja. Kuva (ks. Liite1, id079) kahdesta pojasta, jotka esiintyvät kuvassa kahdestaan jääkiekkokorttien keräilijöinä ja keräilymessujen osallistujina asettavat lasta vähemmän nähtyyn rooliin; kuluttajaksi. He ovat messuilla pääsylipun maksaneina ostamassa uusia keräilykortteja. Samalla se on heidän harrastus, joka tapahtuu ilman aikuisen ohjausta.

Yhteisössä vaikuttajan rooliin lapsi tulee kuvatuksi jalkapallo-ottelun rasisminvastaisessa mielenilmauksessa (Liite2, id055). Vaikka kuvan taustaympäristönä on urheilutoiminta, on kuvan sisältö toimijaroolin kannalta oleellisemmin yhteisössä vaikuttaminen. Lapsi on tullut kuvatuksi aikuisten kanssa, eikä aikuisen ja lapsen toimijaroolit kuvassa tule erotelluiksi tai ole eriarvoisessa hierarkiassa.

Lapsen toiminta tulee kuvatuksi harrastuskuvissa omaehtoisempaan kuin vaikka päiväkodin, koulun

tai perheen kategoriassa. Hän esiintyy kuvissa aktiivisempänä toimijana kuin esimerkiksi perhevalokuvissa. Harrastukset kertovatkin enemmän lapsen omasta maailmasta ja omista mielenkiinnon kohteista, kuin jonkin perheen tai päiväkodin jäsenenä.

5. Johtopäätökset

Tässä luvussa kertaan tutkielmani tuloksia ja pohdin sitä, miten tutkimusta voisi kehittää jatkossa.

Lapsuus pakenee määritelmiä, kuten mikä tahansa muu yksilöä yleistyksen ja ryhmän kautta käsittelevä aihe. Samaan aikaan lapsuutta tullaan määritelleeksi niin arkipuheen kuin instituutioiden kautta. Lehtivalokuva edustaa osaltaan mediaa institutionaalisena vaikuttajana ja näin vaikuttaa myös suoraan käsityksiimme todellisuudesta.

Lähestyin aihettani, suomalainen lapsuus lehtivalokuvassa, sosiologisen lapsuudentutkimuksen näkökulmasta. Juuri tällaista kuvatutkimusta ei Suomessa ole juurikaan aikaisemmin tehty, mikä asetti haasteita ja innosti kokeilemaan. Toisaalta jo Ariés tutki lapsuuden jäsentymistä ja perhesuhteiden intiimiyttä maalausten avulla, joten metodi ei ole uusi.

Kuva-aineiston rajautuminen vuodelle 2013 kiinnitti tutkielmani vahvasti nykyaikaan. Minua kiinnostikin tässä ajassa ilmenevä lapsuus, joten aineiston ajallinen rajaaminen oli helppoa. Toisaalta olisi myös mielenkiintoista verrata vuoden 2013 aineistoa vanhempaan aineistoon ja tutkia muutosta. Tällöin saisi vahvemmin esille sosiologisen lapsuudentutkimuksen näkemyksen siitä, että lapsuus muuttuu ajassa, vallitsevan yhteiskunnan mukaan. Toisaalta taas aika ennen modernia lapsuutta kiinnittyy enemmän muihin välineisiin kuten kuvataiteeseen, sillä valokuvaus vielä ennen 1900-luvun alkua oli paljon harvinaisempaa kuin nykyisin. Vertailu voisi toki olla mielekästä myös lähihistorian näkökulmasta; miten moderni lapsuus itsessään on muuttunut?

Suomalainen lapsuus näyttäytyy lehtivalokuvassa aineistoni valossa hyvin vahvasti instituutioiden kautta. Perhe, koulu ja harrastukset ovat lapsuutta ja lapsuuden toimijaroolia eniten määrittelevät tekijät. Instituutiot asettavat lapsen usein hyvin toisteisiin ja tavanomaisiin konteksteihin. Instituutioiden kautta lapset toistivat hyvin samankaltaisia toimijarooleja, kun taas instituutioiden ulkopuolella lapsuus oli vähemmän ennalta määriteltyä. Kuva-aineistokin jollain tapaa mielenkiintoisempaa, vähemmän geneeristä.

Suomalainen lapsuus tuli jonkin verran esiin yhteiskunnallisten aiheiden parissa, mutta eniten juuri perheen tai koulun jäsenenä. Perhevalokuville oli oma potrettisarjansa Moro-liitteessä, mutta myös muissa perheen kautta kuvatuissa valokuvissa lapsen rooli ei ollut usein kovin aktiivinen. Koulun kautta lapsi sai aktiivisemmän ja osallistuvamman toimijaroolin kuin perheen kautta.

Lapsuus tuli useimmiten esille ryhmäkuvien kautta, joko aikuisten tai toisten lasten kanssa kuvattuna. Lapsuuden heikompi itsenäisyys ja identiteetti suhteessa aikuisuuteen voi olla yksi tekijä, miksi lapsen kuvaaminen yksin on harvinaisempaa. Lapsia kuitenkin kuvattiin myös yksin ja toivoisin kuvaston sanomalehtikuvissa kehittyvän myös lasten kohdalla syvällisempien henkilökuvien suuntaan. Myös lapsen kanssa voi ”rakentaa” kuvaa samalla tavalla kuin aikuisen kanssa; miettiä kuvauspaikan, tyylin ja ohjata lasta kuvaa varten tai korostaa hänen persoonallisuuttaan ilman poseeraamista. Tätä toki voi toivoa kaikkein lehtikuvien suhteen. Tietenkin lapsen ikä asettaa joitakin rajoituksia, mutta yleensä rajoitukset ovat kuvaa ottavan aikuisen mielessä enemmän kuin käytännön todellisuudessa.

Yksi mielenkiintoinen tutkimusaihe olisikin vertailla lasten ja aikuisten kuvia. Kuinka paljon on eroa tässä ryhmässä ja yksin kuvaamisessa? Nopealla selailulla tuntuma olisi, että aikuisia kuvataan

pääasiassa yksin, ellei heitä ole kuvattu lapsen kanssa tai osana urheilujoukkuetta. Vaikuttaako tähän juuri aikuisen vahvempi sosiaalinen paikka ja identiteetti?

Tunteet olivat hyvin yksipuolisia suomalaiseen lapsuuden kuvastossa. Ilon ja neutraalin väliin sijoittui käytännössä koko aineisto. Vaikka tutkinkin tässä kuvassa näkyvää kasvojen ilmettä, löytyi surun symboliikkaakaan vain muutamasta kuvasta. Nämä onkin tavallaan kaksi eri asiaa; miltä ihminen näyttää kuvassa ja mistä aiheesta kuva kertoo. Nyt olin kiinnostunut vain kuvatun lapsen ilmeestä. Huolipuhe ja suru tuli enemmän aiheiden kautta. Homehtuneet päiväkodit saattoivat olla jutun aihe, mutta kuvasta välittyi eri tunne. Kahdessa lapsen surua käsittelevässä kuvassa suru oli rakennettu yksityisyydensuojan takia enemmän symboliikan avulla, kasvoja paljastamatta.

Surun kuviin liittyy myös problematiikka siitä, mitä voi näyttää. Ei ole itsestäänselvää näyttää myöskään aikuisen surukuvastoa ja sama pätee kenties vielä voimakkaammin lapsen kohdalla. Surukuvaston vähyys kertoo kenties myös jotakin meidän länsimaisesta kulttuurista, jossa esimerkiksi suru ja kuolema on vältellympiä aiheita tai tunneilmaisuja kuin ilo. Toisaalta lapsi voi toimia symboliikkana esimerkiksi sotakuvastossa surulle ja kuolemalle, mutta ei suomalaisen lapsuuden kuvastossa.

Suomalaisen perheen kuvasto muodostui mielenkiintoisen homogeeniseksi tutkimuksen aikana. Voisi olla mielenkiintoista painottaa tutkimusta myös juuri lapsiperhekuvastoon. Miten lehtivalokuva representoi suomalaista lapsiperhettä? Tietty ydinperhemalli on kuvissa toistuva sekä perhettä käsittelevien aiheiden samankaltaisuus. Kuvasisällön geneerisyys on hyvin voimakasta perhettä kuvatessa ja sitä leimaa kulttuuriin sidottu ajatus perheen hyvydestä, yhteenkuuluvuudesta ja lapsen paikasta perheessä. Oikeastaan vasta lapsen olemassaolo tekee perheestä perheen ja tulee antaneeksi roolin myös kuvassa olevalle aikuiselle.

Kuitenkin samaan aikaan todetaan ydinperhe käsityksen problematiikka ja uudet perhemallit, esimerkiksi homoliittoon syntyvät lapset. Vasta keväällä 2014 suomalainen lastenkirjallisuus saa ensimmäisen sateenkaariperheestä kertovan lastenkirjan, jossa lapsella on kaksi äitiä. Perinteisesti yhteiskunnallisesti vaikeat aiheet käsitellään ensin fiktiossa, sitten todellisuudessa.

Tutkielmani raapaisi pintaa suomalaisen lapsuuden esittämisestä lehtivalokuvassa. Vaikka aineisto ei ehkä laajuutensa puolesta voi yleistää käytäntöjä, kertoo se kuitenkin jotakin olennaista instituutioiden ja lapsuudelle asetettujen oletusten olemassa olevista rooleista. Lapsuus on rakennettu aina aikuisuudesta käsin, myös lehtivalokuva – tai tämä tutkimus.

6. Lähteet

ALANEN, LEENA (2009) Johdatus lapsuudentutkimukseen. Teoksessa LEENA ALANEN & KIRSTI KARILA (toim.) *Lapsuus, lapsuuden instituutiot ja lasten toiminta*. Tampere: Vastapaino, 9-30

ALANEN, LEENA & BARDY, MARJATTA (1990) *Lapsuuden aika ja lasten paikka*. Helsinki: Valtion painatuskeskus

ALANEN, LEENA (2001) *Lapsuus yhteiskunnallisena ilmiönä. Sosiologia ja sukupolvijärjestys*. Teoksessa SANKARI, ANNE & JYRKÄMÄ, JYRKI (toim.) *Lapsuudesta vanhuuteen. Iän sosiologiaa*. Tampere: Vastapaino, 161-186

ALASUUTARI, MAARIT (2009) Kasvatusinstituutiot lapsuuden rakentajina. Teoksessa LEENA ALANEN & KIRSTI KARILA (toim.) *Lapsuus, lapsuuden instituutiot ja lasten toiminta*. Tampere: Vastapaino, 54–88

BARDY, MARJATTA (1996) *Lapsuus ja aikuisuus – Kohtauspaikkana Émile*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

EEROLA-PENNANEN, PAULA (2009) Sörnäisten kansanlastentarhan lapset – Modernin lapsuuden pioneirit. Teoksessa LEENA ALANEN & KIRSTI KARILA (toim.) *Lapsuus, lapsuuden instituutiot ja lasten toiminta*. Tampere: Vastapaino, 31–53

HACKING, IAN (2009), *Mitä sosiaalinen konstruktio on?* Tallinna: Tallinna raamatutrykikoda.

ITKONEN, SATU (2010), Lapset kriiseissä Suomen taiteessa. Teoksessa ITKONEN, SATU & SALMIO, TIINA (toim.) *Lapset kriisien kuvissa. Media- ja taidekasvatusopas*. Helsinki: Art-print, 43-51

ITKONEN, SATU & SALMIO, TIINA (toim.) (2010), *Lapset kriisien kuvissa. Media- ja taidekasvatusopas*. Helsinki: Art-print

KARILA, KIRSTI (2013) Ammattilaissukupolvet varhaiskasvatuksen pedagogiikan toteuttajina ja kehittäjinä. Teoksessa KARILA, KIRSTI & LIPPONEN, LASSE (toim.) V

arhaiskasvatuksen pedagogiikka. Tallinna: Osuuskunta vastapaino, 9-29.

LIPPONEN, LASSE & KUPULAINEN, KRISTIINA & HILPPÖ, JAAKKO (2013) *Haluan, voin ja osaan. Lasten toimijuuden rakentuminen päiväkodissa*. Teoksessa KARILA, KIRSTI & LIPPONEN, LASSE (toim.) *Varhaiskasvatuksen pedagogiikka*. Tallinna: Osuuskunta vastapaino, 159-175.

MÄNNISTÖ, ANSSI (2010) *Lapset viestimien kriisikuvastossa*. Teoksessa ITKONEN, SATU & SALMIO, TIINA (toim.) *Lapset kriisien kuvissa. Media- ja taidekasvatusopas*. Helsinki: Art-print, 34-42

RAHIKAINEN, MARJATTA (2005) *Philippe Ariès ja lapsuuden historia*. Tieteessä tapahtuu 3/2005, 38-42. <http://www.tieteessatapahtuu.fi/0305/rahikainen.pdf> [viitattu 03.04.2014]

RANTAMAA, PAULA (2001) *Ikä ja sen merkitykset*. Teoksessa SANKARI, ANNE & JYRKÄMÄ, JYRKI (toim.) *Lapsuudesta vanhuuteen. Iän sosiologiaa*. Tampere: Vastapaino, 49-95.

VÄNSKÄ, ANNA-MARI (2012) *Muodikas lapsuus. Lapset mainoskuville*. Tampere: Tammerprint.

Painamattomat lähteet

LSKL2014

LASTENSUOJELUN KESKUSLIITTO: *Opas haastattelijoille ja kuvaajille*

http://www.lskl.fi/tiedottaa/tiedotusvalineille/opas_lasten_haastattelijoille_ja_kuvaajille/sisalto [viitattu 03.04.2014]

THL2014

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS: *Lasten päivähoido 2012*

http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tilastot/aiheittain/lasten_sosiaalipalvelut/paivahoito [viitattu 03.04.2014]

VÄESTÖLIITTO2014

VÄESTÖLIITTO: *Nuoruuden kehitystehtävät*

http://www.vaestoliitto.fi/seksuaalisuus/tietoa-seksuaalisuudesta/ammattilaiset/tietopankki/nuoruuden_kehitystehtavat/

[viitattu 03.04.2014]

YLE Uutiset (26.3.2014) TAPIOLA, PAULA MLL: *Lapset leikkausten kärjessä*

http://yle.fi/uutiset/mll_lapset_leikkausten_karjessa/7156149 [viitattu 03.04.2014]

7. Liitteet

Liite 1, keskeiset kuvat

Liite 2, kuva-aineisto

Liite 3, luettelo taulukoista ja kaavioista

Liite 1

Keskeisimmät kuvat

Hyvä arki

Puhelin: 010 665 3142
Sähköposti: hyva.arki@aamulehti.fi

Omat puhelut saa äänittää aina eikä siitä tarvitse kertoa

ANTTI LÄHDE

Lukija kysyy, voiko oman puhelun äänittää mainitsematta siitä puhelumppuille. Puhelun äänittäminen voi olla tarpeen esimerkiksi vakuutus- tai pankkiasioista sovittaessa tai puhelinooperaattoreiden kanssa asioidessa.

Tietosuojaohjeen mukaan tietojen mukaan kaikki selkeät puhelut, joihin yksittäinen kansalainen osallistuu joko soittajana tai vastaajana, saa aina äänittää.

Oman viestinän tallentaminen on turvattu Suomen perustuslailla, eikä sitä ole kriminalisoitu viestinnän suojan koskevissa rikoslain säännöksissä.

Jotta yritys tai viranomais voi äänittää puhelun kerätäkseen henkilötietoja,

äänittämiselle tulee olla hyväksyttävä peruste. Henkilötietoja ei kuitenkaan tule käsitellä tarpeettomasti eli puheluita ei saa äänittää tarpeettomasti. Yritys voi äänittää asiakkain kanssa käydyt puhelinkeskustelut esimerkiksi kulluttajan tekemän tilauksen todentamiseksi.

Viranomaisenkä voi äänittää puhelun, jos henkilötietojen käsittelylle on peruste. Viranomaistoiminnassa tekemä äänite on lähtökohdasta julkisen asiakirja.

Henkilötietolaki edellyttää, että henkilötietojen keräämisestä – eli myös puhelun äänittämisestä – kerrotaan keskustelukumppanille. Asia voidaan ilmaista muulla tavalla, mutta esimerkiksi tiedottaminen pelkästään internetissä ei ole riittävä.

Nyt Kyselytutkimuksen

mukaan jopa puolet suomalaisista pyrkii tällä hetkellä pudottamaan painoaan tai vähintäänkin tarkkailemaan sen nousua. Miehillä yleisin tapa pudottaa painoa on liikunnan lisääminen, kun taas naiset kohentavat ruokavaliotaan pienentämällä annoskokoja ja lisäämällä kasvien määrää. Joka viidennessä vastaajasta kertoi käyttävänsä ateriankorviketuotteita vauhdittamaan laihtumista.

Muistilista

Nyt on aika hakea opiskelemaan

1 Yhteishaku sekä yliopistojen että ammattikorkeakoulujen syksyllä 2013 alkavien opintoihin on käynnistynyt. Hakuaika päättyy 3. huhtikuuta kello 16.15. Poikkeuksia ovat Sibelius-Akatemia ja Teatterikorkeakoulu, joihin haku päättyy jo 15. maaliskuuta.

2 Hakeminen tapahtuu täyttämällä sähköinen lomake joko osittain ammattikorkeakouluun tai yliopistohakuun. Jos haluaa hakea paperilomakkeella, yliopiston hakulomakkeet saa opettushallituksesta puh. 0295331011 ja ammattikorkeakoulun hakulomakkeet kunkin amk:n omasta hakuohjeistosta. Halutessaan voi hakea sekä yliopistoon että ammattikorkeakouluun.

3 Amk-haussa voi hakea korkeintaan neljään ja yliopistohaussa yh-

deksiään hakuohjeeseen. Aloituspaikkoja nuorten amk-koulutuksessa on yhteensä 17 400. Eniten aloituspaikkoja on luonnontieteiden ja liikenteen sekä sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan koulutusohjelmissä. Yliopistoissa on tarjolla 16 400 aloituspaikkaa. Eniten aloituspaikkoja on tekniikan ja luonnontieteiden alilla sekä humanistisella alalla.

4 Lähes kaikkiin koulutusohjelmiin joutuu hakemaan myöhemmin keväällä.

5 Valintatulokset selvät välillä huhtikuun puoleen mennessä.

Lyhyesti

Samanaikainen kipu ennustaa sairautta

KIPU. Samanaikaisesti koettua kipua ennustaa tulevia sairauksia.

Suomalaisessa Työterveyslaitoksen ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen tekemässä tutkimuksessa selvitettiin työssä käyvien suomalaisten kipuja niska-hartiaseudussa, yläraajoissa, alaselässä ja alaraajoissa ja seurattiin heidän sairautensa esiintymistä ja kehitystä vuosien kuluessa.

Yksi tai kaksi kipualetta kaksinkertaisti, kolme kipualetta kolminkertaisti ja neljä kipualetta nelinkertaisti riskin kuulua ryhmään, jolla oli runsaasti kipua sairautta.

Monipuolisuus nosti sairautta ennustavaksi selvästi enemmän kuin esimerkiksi liikunta- tai ruokailutottumukset, eikä,

fyysinen työkuormitus, huono vaikutusmahdollisuus sekä unihäiriöt.

Kevyistä keinoista apua vakavaankin masennukseen

HELPOUS. Erilaiset masennuksen lievittämiseen tarkoitetut nettisivustot ja opasjohdat saattavat brittitutkijoiden mukaan auttaa, vaikka masennusoireet olisivat pahojakin.

British Medical Journalissa julkaisut tulokset osoittavat, että hoitajien ohjeiden mukaan auttaa saadaan saavutettua jopa saadakseen kevyiden keinojen avulla masennuksen hoitoon.

Kaikkiaan hoitojen teho jäi pieneksi, mutta kevyet hoitot olivat paikallaan. Profiluokan, muiden käyttäjien arvostelut ja palvelun laatu olivat hyviä, mikä on hyvä merkki siitä, että kevyet hoitot ovat paikallaan.

DUODECIM

Laura Sahlbom ja hänen poikansa Jegor siivoavat lelut syrjään vuokrattavan huoneen lattialta ennen vieraan saapumista. Matkailija saa vierailunsa aikana käyttää myös asunnon kylpyhuonetta ja keittiötä.

Hotelli lastenhuoneessa

Vuokrahuone: Hotellin sijaan matkailija voi yöpyä tavallisessa suomalaisessa kodissa

Yövieraat: Turisteilta tulee kyselyitä Sahlbomien lastenhuoneesta parin viikon välein

HELMINA SUHONEN

Raollaan olevasta ulko-ovesta kurkistaa Jegor Sahlbom, 7.

Hän on aina vastassa, kun kotiin saapuu vieraita.

– Tervetuloa meidän arjostuun, Jegorin äiti Laura Sahlbom toivottaa nauraen.

Perheen teissä kuuluu usein erikielisiä tervehdyksiä, sillä Jegor Sahlbom vuokraa huoneitaan ulkomaisille matkailijoille. Yleensä Tampereella majastusta etsivät läpikulmatkalla olevat reppureissa-

jat. Sahlbomien luona on yöpynyt ihmisiä Italiasta, Unkarista, Arizonasta ja Irlannista.

Vierailijat ottavat Sahlbomien yhteyttä Airbnb-sivustolla, jossa asunnosta on lyhyt esittely. Laura Sahlbom on tarkoituksellisesti tekstitä karun, jotta vierat eivät odota liikaa.

– Tämä ei ole hotelli Hilton, vaan täällä asutaan leijonien kanssa. Lupaamme tarjota vieraille petiikan, mutten pekonia-

Huone siistiksi

Ennen matkailijan saapumista Jegor Sahlbom siivoaa huoneen.

neensa ja sinkkyn vaihdetaan lakanat. Jos yöpyjiä on kaksi, toiselle pedataan parja lattialle. Turistille Sahlbomien huone on selvästi hotellia halvempi. Lähinnä makuu kattaa lakun ja mahdolliset aamupalat.

Jegor Sahlbom saa vuokra-tilien summan itselleen siivouksipalkaksi. Rahalla hän on saanut ostaa kauko-ohjattavan helikopterin.

Sahlbomien luona yöpyy turisti korkeintaan kerran kuussa. Reissuutyläisen elämässä on kuitenkin helikopteri, joten vieraita majoitetaan vain silloin, kun perheelle sopii.

– Majoittamisesta ei saa tulla rasite, vaan sen pitää rikastuttaa elämää, Sahlbom sanoo.

Tutustuminen tuo turvaa

Laura Sahlbomia ei pelota päästä tutustumaan ihmisiin kotiin. Vieraita on ollut vuosien varrella kymmeniä, eikä ongelmia ole ollut. Airbnb-talossa on käytetty vain vuokraa.

Ennen huoneen vuokrausta Sahlbom tarkastelee yöpajasta kiinnostuneen ihmisen profi-

Kysy meiltä: Hyvä arki ratkoo arjen pulmia

Ideoi kanssamme. Etsimme jatkuvasti uusia ja kiinnostavia juttuaiheita. Lukijamme ideoiden juttuun tunnistamme viereisestä leimasta. **Lähetä juttuvinkki** sähköpostitse osoitteeseen hyva.arki@aamulehti.fi.

Uutispäälikkö: Katja Kärki, puhelin 010 665 7621, sähköposti hyva.arki@aamulehti.fi.
Facebook: Kirjoita hakukenttään Hyvä arki & Hyvä elämä. Kaikkien tykkääjien kesken arvotaan hyödyllisiä tuotteita.

Erika Ahopisto

li. Sieltä hän näkee henkilön kuvan ja muiden käyttäjien antamat arvostelut. Sahlbom usein myös viestittelee ja soittaa matkailijan kanssa etukäteen. Kun vieras saapuu, Sahlbom tarkastaa hänen henkilökohtaisen passiinsa.

Sahlbomit ovat aina kotona, kun huoneeseen tulee yöpyä. He auttavat turisteja löytämään oikean bussin ja kaupungin nähtävyydet. Tarjolla on myös Tam-

pereen karttoja ja esitteitä. Sen enempää vuokralaisesta ei tarvitse ottaa stressiä.

– Majatalon pyörittäminen ei ole pääasia, vaan se, että tutustuu uusiin ihmisiin, Sahlbom sanoo.

Aidin mielestä on myös hienoa, että vieraat oppii kansainvälisyyttä kotona. Viimeksi kun italialainen vieras tervehti sanomalla buongiorno, Jegor vastasi muuta muuttika bonjour.

Tämä ei ole hotelli Hilton, vaan täällä asutaan leijonien keskellä. Lupaamme tarjota vieraille petiikan, mutten pekoniaamiaista. Laura Sahlbom lastenhuoneesta vuokraava

Pitääkö turistin yösiijasta maksaa vero?

HELMINA SUHONEN

Miten verottaa suhtautuu siihen, että ihminen nimellistä summaa vastaan vuokraa huoneen parkisi yöksi, yllätkästä Petri Manninen?

– Se on ihan normaalia veronalaisista pääomatuloja. Tällaisilla järjestelyillä ei erikseen ole verovapautta. Ei myöskään ole mitään minimisummaa, joka olisi veroton.

– Voi olla, ettei moni ymmärrä tätä verotettavaksi tuloksi, jos toiminta ei tuota mitään tai voittoa on pieni. Lisäarvoa veronalaisesta tulosta on veroilmoituksen täyttöoppaassa.

Mitä sitten pitää tehdä, jos haluaa vuokrata asunto ulkomaisille reissailijoille?

– Saadut vuokratulot pitää ilmoittaa veroilmoituksessa. Vuokraamiseen liittyvät kustannukset ovat vähennysoikeutettuja. Jos kustannukset ovat yhtä isoja kuin vuokrat, niin tilanne on plus miinus nolla. Periaat-

teessa veronalaisista tuloista syntyy jo silloin, jos käteen jää yksikin euro voittoa.

– Veroprosentti on 30. Ensimmäisistä vuokratuloista vähennetään kustannukset, ja sitten jäävästä tulosta vähennetään verot.

Mitä voi seurata, jos näitä vuokratuloja ei ilmoita verotajalle?

– Jos verotaja saa tietää ilmoittamattamusta jällestä tuloista, voi siitä koitua veronkorotus. Emme mitenkään erikseen valvo tai seuraa tällaisia palveluita.

Mikä Airbnb
Maksullista lomamatkailusta välittämää sivustoa, joka toimii 192 maassa.
Airbnbistä voi vuokrata tai antaa vuokrata joko koko asunnon tai vain huoneen.
Palvelu on ollut käytössä vuodesta 2008 lähtien.
Suomessa vuokrattavia kohteita on tarjolla noin 380.
Yhtiön liikevaihto syntyy majoitusvarauksista, joista se nappaa itselleen muutaman prosentin.
Samanaikaisia sivustoja ovat esimerkiksi 9flats, HomeAway ja Travelmoo. Ilmaisia yösijöitä voi tarjota ja etsiä The Hospitality Clubin ja Couchsurfingin kautta.

Näin vuokraus toimii Airbnb-palvelussa

1 Luo itsellesi Airbnb-profiili.

Jokaisen käyttäjän on rekisteröidyttävä palveluun. Profiiliin kannattaa laittaa kuva itsestä. Luottamusta herättää, jos tilissä on vahvistettu puhelinnumero ja profiili on yhdistetty Facebookiin. Kirjoita vuokratavasta tilasta rehellinen kuvaus. Laita esittelyyn kuvia. Kirjoita nähtäville talon säännöt, eli mitä vieras saa tehdä ja mikä on kiellettyä. Päätä sopiva hinta. Kannattaa katsoa, mitä muut ovat pyytäneet. Hintaa voi vinkata seuran ja vuokrauksen keston mukaan. Päivitä kalenterin, milloin asunto tai huone on vapaana.

2 Vastaa kyselyihin.

Kun kiinnostunut yöpyä jättää yhteyttä, tarkastele aluksi hänen profiiliaan. Profiilikuva, muiden käyttäjien arvostelut ja palvelun laatu olivat hyviä, mikä on hyvä merkki siitä, että kevyet hoitot ovat paikallaan.

DUODECIM

ennen kuin olo on täysin varma. Ihmisten kanssa kannattaa ensin keskustella Airbnb-sivustolla, josta nähtävyydet. Mitään henkilö- tai vaihdeta ennen kuin

varaus on tehty. Varauksen yhteydessä voi esittää vaatimuksensa, että varajia kertonut matkansa tar- koituksen ja varmentaa puhelin- numeronsa.

3 Hyväksy tai hylkää.

Varauspyyntö pitää hyväksyä tai hylätä vuoro- kauden sisällä. Pyyntöjä saapuu Airbnb-postilaatikkoon, josta

viestiä saa omaan kännykkään tai sähköpostiin. Ilmoituksen tek-

eminen palveluun on ilmaista. Kun majottajalla vastaanottaa varauk-

sen, hänellä peritään vuokrahin-

nasta kolme prosenttia palvelu-

maksua. Vieras maksaa hyväksyt-

tyt varauksen jälkeen summan Airbnbille. Vuokraaja saa rahan vuoro-

kausiin sen jälkeen, kun vieras on saapunut perille.

4 Valmistaudu majoitukseen.

Varauksen jälkeen vieras ja vuokraaja saavat toistensa yhteystiedot. Saapumis- ja lähtöajot sekä avainten luovutus kannattaa sopia tarkasti. Ennen vieraan tuloa huone tai asunto pitää siivota.

Vieralle on hyvä varata puhtaat lakanat ja pyyhke. Kun vieras saapuu, kerro perustiedot asunnosta. Vierasta pitäisi myös selvittää vieras sopia tarkasti. Ennen vieraan tuloa huone tai asunto pitää siivota.

Arvosteluiden perusteella voi arvioida, millainen paikka tai vieras on kyseessä.

AAMULEHTI

Ajanvaraus
silmäaskeleille tai optikolle
www.silmäasema.fi
09 3154 9700
SILMÄASEMA

Talous: Tampereen päättäjiltä on nyt löydyttävä paremmat aseet, sillä juustohöylä ei enää riitä. Pääkirjoitus A2

Julkisuus: Missä suomalaisuuden muka-puolustajat pieneskevät, kun Suomen kieltä ajetaan kaikkialla alas? Lukijalta B15

Viikko 12 N:o 77 (42647) 131. vuosikerta

Maanantai 18. maaliskuuta 2013

Hinta 3,00 €

"Tampere-Pirkkala voi kehittyä solmukohdaksi"

Kysely: Lukijoiden mielestä asemalta on huonot lentoyhteydet. Professori kiirehtii yhteyttä Kööpenhaminaan.

Huolestuttavan moni pirkanmaalainen ajaa matkalle lähtiessä Helsinki-Vantaan lentoasemalle, vaikka Pirkkalassa olisi omakin kenttä.

Lisää matkustajia Pirkkalaan saisi myös lähimaakunnista, jos kenttää markkinoitaisiin sinne. Asiakkaita tarvitaan, jotta Pirkkalaan saadaan

lisää lentoyhteyksiä ja palveluita. Keskuskauppakamarin liikennevaliokunnan puheenjohtajan, professori Jorma Mäntynen mielestä Tampere-Pirkkalan lentoasemalla on hyvät mahdollisuudet kehittyä Euroopan liikenteen solmukohdaksi.

– En sano tätä siksi, että olemme Tampereella, vaan siksi, että täällä on hyvät maantie- ja rautatieyhteydet. Mäntynen mielestä myös muita

Suomen lentoasemia pitää kehittää, koska ne ovat sidoksissa elinkeinoelämän menestykseen. Siksi Tampereellakin kannattaa nyt miettiä, miten Kööpenhaminan-yhteys saadaan kiireesti takaisin.

Aamulehden ja Baltic Birdin kyselyissä lukijat esittivät runsaasti ideoita, miten Pirkkalan asemaa voisi kehittää.

Fakta

Seitsemän kohdetta

Tampere-Pirkkalan lentoasemalta voi lentää tällä hetkellä seitsemään kaupunkiin. Ne ovat Helsinki, Riika, Budapest, Tukholma, Bremen, Frankfurt ja Lontoo.

→ Uutiset A4

Kielitaito: 73 prosenttia maahanmuuttajista tahtoi lisää suomalaisia tuttavuuksia

Nea Emevalta/Aamulehti

Puhu minulle rohkeasti vaan suomea

– Jos ei osaa kieltä, on kuin vankilassa, 30-vuotias Rasha Al-Hethaf (kuvassa) sanoo. Hän muutti perheineen Irakista Suomeen 17 vuotta sitten. Pian oli aika opetella paikallista kieltä. Opettaja

pysyi tiukkana ja kielsi perheen tytöiltä arabiaksi juttelun. Al-Hethafin sisarusket ovat sitä mieltä, että eniten suomen kieltä he ovat kuitenkin oppineet suomalaisilta tuttavilta. Nykyisin sisarusket

kutsuvat naapureita teelle ja naisteniltoihin meikkaamaan. Tuoreen maahanmuuttoparometrin mukaan 73 prosenttia maahanmuuttajista tahtoi lisää suomalaisia tuttavuuksia.

→ Uutiset A5

Haka vei viestiä lentäen

Nea Kyttäjä (vas.) ei turhia jarrutellut lähettäessään Iiro Uusitalon matkaan Aamulehden nuorisoviestissä. Pirkkanmaan viestihiihtoja hallitseva Valkeakosken Haka oli jälleen kerran päivän aurinkoinen ykkönen. Viestihiihdon iloista ja jännityksestä nautti Lempäälän Hakkarissa 30 upeaa joukkuetta.

→ Urheilu B19

Jukka Vuokola/Aamulehti

SM-liiga
Tappara taistelee keskiviikkoiltana HIFK:ää vastaan puolivälierissä

→ Urheilu B19

Hyvä arki

Vellu Koivumaa neuvoa, miten vaihdet polkupyöräsi kesä-reenkaat – eikä siihen mene kuin puoli tuntia

→ Hyvä arki A11

Väyrysumma
Räikkönen ajoi uransa 20. GP-vuottoon

→ Urheilu B19

Henkirikokset vähenevät, murhatutkinnat yleistyvät

Vähemmän: Suomessa surmattiin, tapettiin ja murhattiin viime vuonna vähemmän ihmisiä kuin kertaakaan sitten vuoden 1970. Poliisin tietoon tuli 91 henkirikosta. Määrä putosi vuodessa jopa 20 prosenttia. Pirkkanmaalla tapahtui vain kolme henkirikosta.

Enemmän: Poliisi tutkii yhä useampaa henkirikosta murhana. Esimerkiksi viime vuonna paljastuneista veritöistä melkein puolet johti murhatutkintaan. Murhasyyte ei kuitenkaan aina menesty käräjillä.

→ Uutiset A6

Olli Rehn: "Nyt ei ole aika höllentää otetta"

Euroopan taloudessa on edistetty kasvua esimerkiksi lainoituksella, vakuuttav talouskomissari Olli Rehn ja Euroopan investointipankin johtaja Werner Hoyer. He puolustavat tiukkaa

talouslinjaa, josta Rehn on saanut kritiikkiä talousnobilisti Paul Krugmanilta.

– Nyt ei ole aika höllentää otetta talouden uudistamisessa, Rehn ja Hoyer toteavat.

→ Näkökulma B14

Arvio

Ratikka nostaisi asuinkinteistöjen arvoa 200 miljoonalla

→ Uutiset A5

Luther-piispa

"Homoparit ovat yksiselitteisesti Raamatun vastaisia"

→ Uutiset A5

Mänttä-Vilppula

Suurella osalla kunnan valtuutetuista on kytkös järjestöihin

→ Uutiset A7

POP Vakuutus

Ei enää konttoreita, vakuutuksen saa verkosta milloin vain

→ Talous A8

Maanantai

Tuukka Ylönen/com pic

Pappius ei ole este vapaamuurariudelle

Suomen Suurtoisin suurmestari Juhani Vuori paljastaa vapaamuurareissa olevan noin 50 kirkonmiestä. Tämä ei aiheuta heille omantunnon kysymyksiä, mutta silti vain harva tulee julkisuuteen vapaamuurarina.

→ Maanantai B13

Kulttuuri

Tietokonepelit pitävät antiikin Rooman pelikansan mielessä.

→ Kulttuuri B17

Sää Pirkkanmaalla

→ Sää A12

Aamu Päivä Ilta
-18 -6 -12

A	B	AL/MA
Pääkirjoitus 2	Maanantai 13	
Uutiset 4-8	Näkökulma 14	
Talous 9	Lukijalta 15	
Ulkomaat 10	Henkilöt 16	
Hyvä arki 11	Kulttuuri 17	
Sää 12	Urheilu 18-20	
	Lukiottelut 21	
	Vapaa-aika 22	
	TV&radio 23-24	

00017.312

Soita uutisvinkiksi numeroon 0800 02030 tai lähetä sähköpostia osoitteeseen al.uutisvinkki@aamulehti.fi. Puhelu on maksuton.

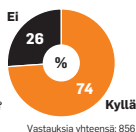

Mitä mieltä?

Aamulehti kysyi viimeksi:
Pitäisikö Heidi Hautala erottaa ministerin tehtävästä?

Tämän päivän kysymys:
Lennätkö mieluummin Pirkkalasta vai Helsinki-Vantaalta?

→ Vastaa: www.aamulehti.fi

Aamulehti.fi

Aamulehden perinteinen nuorisoviesti keräsi aurinkoisena sunnuntaiaamuna Kangasalle joukon nuoria urheilijoita. Katso Aamulehden verkkosivuilta kuvat onnen, vauhdin ja väsymyksen hetkistä.

→ aamulehti.fi

Lukijan kuva

Satuiko paikalle, kun tapahtui? Voit lähettää uutiskuviasi ja -videosi Aamulehteen puhelimella multimediativastina numeron 050 436 6484. Lue lisäohjeet Aamulehti.fi:stä.

→ aamulehti.fi/lukijankuva

AVAIMET KÄTEEN REMONTIT

■ keittiöt ■ sisustukset ■ kylpyhuoneet

010 231 5730

KOLMOSET

Kotisi on hyvässä käsissä

www.kolmoset.com

Pyydä ilmainen suunnitelma ja arvio!

Al-Hethafin siskokset tapaavat toisiaan ja äitiään joka viikko NKY:n kansainvälisessä naisten olohuoneessa Tampereellä. Äiti Raida Albu-Ketäl (toinen vas.) on kannustanut tyttöjä opiskelemaan suomen kieltä. Vasemmalta Rasha, Samahin poika Ali Al-Hethaf (edessä), Huda sylissänsä Hasan Shaker, Sheima ja Samah Al-Hethaf.

”Opin suomen, kun aloin vierailla naapurin luona kahvilla”

Maahanmuuttajat: Al-Hethafin siskokset opettelivat kieltä koulussa ja kavereiden kanssa

ANU LEENA KOSKINEN
Aamulehti

Ihanaa opettaja **Maila Kettunen** tulee ensimmäisenä mieleen **Al-Hethafin** siskoksille suomen kielestä. Al-Hethafin neljä siskosta **Sheima**, nyt 31, **Rasha**, 30, **Huda**, 27, ja **Samah**, 23, tulivat perheensä kanssa Suomeen vuonna 1996. He lähtivät pakoon Irakista vuonna 1991 Saudin-Arabian pakolaisteirille. Viisi vuotta myöhemmin Kangasalla heidät istutettiin samaan luokkaan.

– Maila oli tiukkana, ettemme saa puhua keskenämme arabiaa. Hän opetti meitä kesäloman aikana ilmaiseksi. Myöhemmin hän opetti luistelemaan ja hiihtämään, siskokset kertovat.

Kaverit opettivat pihalla lisää suomea. Koko koulutalpaensa Suomessa käynyt Samah ja viidennelle luokalle tullut Huda puhuvat täysin suomea. Teinikiänsä muuttaneet Sheima ja

Rasha tietävät, että kielitaidon eteen on pitänyt tehdä paljon töitä. Kaikki neljä siskoa ovat nyt kotiaiteja. Silloin monet ovat vaarassa jäädä ilman suomen kielen taitoa.

– Osa maahanmuuttajainaisista on ihan tyytyväisiä kotona. He hoitavat kodin ja lapset, ja heidän miehensäkin saattavat tahtoa näin, Samah sanoo.

Samalla elinpiiri kaventu, eivätkä äidit ymmärrä lapsen kaverieita tai opettajia.

– Jos ei osaa kieltä, on kuin vanhlissa, Rasha sanoo.

Naapurit tärkeitä

Työtili on tästä omaa kokemusta, sillä heidän äitiensä **Raida Albu-Ketäl** ei puhu juuri ollenkaan suomea. Hän oli Irakissa töissä pitkään tuonti- ja vientialalla. Suomessa seitsemän lasta vaati aikaa, surulliset kiellot kotimaasta veivät läheski voimia.

– Minulla oli opiskellessa liikkua hiirtäviä ajatuksia, ja

kurssilla istuminen tuntui rasakalta. Toivon, että olisin opiskellut kieltä, mutta elämä ei voi viedä taaksepäin, äiti sanoo arabiaksi.

Tytöt ovat tottuneet tulkkaamaan äitiään virastoissa. Lääkärin hän ei enää tarvitse apua.

Kangasalla ihanat lääkärit **Jouko Toivonen** ja **Väinö Hinkka** ymmärtävät kulttuuriamme, perheenäiti hehkuttaa.

Selvää, että tavalliset suomalaiset voivat auttaa pienillä teoilla maahanmuuttajia puhu-

maan suomea. Samah ja Huda järjestävät suomenkielisiä naapureille hemmotteluita, joissa meikataan ja puhutaan suomea. Eräs **Sirkka** Turussa auttoi taas samassa kerrostalossa asuvaa **Sheimaa**.

– Kävin joka päivä hänen luonaan juttelemassa. Pojat viettivät vieläkin joka kuukausi Sirkalla yhden viikonlopun, **Sheima** sanoo.

Sheima oli Suomeen tullessaan 16-vuotias. Hän kävi vaate-tussan opintoja, mutta 18-vuotiaana oli kiire naimisiin. Sama tarina on pikkuisso **Rashalla**.

– Nyt haen lähihoitajakoulun, **Rasha** sanoo päättäväisesti.

– Samana päivänä kun valmistuin merkonomiksi, oli kiire ostamaan raskautesti.

Ota kantaa

Keskustele auditoriossa

Aamulehti järjestää Tampereen maahanmuuttajien suomen kielen oppimista Aamulehden auditoriossa torstaina 21. maaliskuuta kello 18.00–19.30.

Keskustelussa ovat mukana opiskelijat **Florian Köhler** ja **Javier Marchant Aedo**, Luetaan yhdessä –verkostosta **Kajja Viitala**, suomen kielen kouluttaja **Eija Keppu** ja tv-ohjaaja **Firas Al-Khamees** sekä monikulttuurisuustoiminnan kehittäjä **Anu-Rohima Myllär**. Tilaisuuden juontaa Aamulehden toimittaja **Anu Leena Koskinen**.

– En uskalla sitä ruveta mitenkään arvioimaan.

Miksi arviointi vaikuttaa kiinteistöjen arvoinen nyt selvitetään, Tampereen kiinteistöjohtaja Mikko Nurminen?

– Kaupungin talouden kannalta arvioimme, mitä ratikka vaikuttaa kaupungin oman maanomaisuuden kehittämismahdollisuuksiin ja omaisuuden arvoihin. Se voi heikentää ratikan rakentamiskustannuksien kattamista.

Fakta

Hyötyjä kaupungille

Tampereen kaupungin omistamien maiden myynnistä ratikkareitin varrella saadaan enemmän tuloja kuin ilman ratikkaa. Yksityisten maiden arvonnousua kaupunki voi hyödyntää niiden kaavoittamisesta perittävillä korvauksilla. Olemassa olevien kiinteistöjen arvonnoususta kaupunki hyötyy kiinteistöveron avulla, kun verotusarvot nousevat. – Tänä vuonna Pyhäin Pat-

Aikuinen jäi teräskateiden väliin Akaassa

LOUKUSSA. Akaassa sattui suunnitainta litaivavalla erikoisen tapaus. Palokunta kutsuttiin Satamakadulle pelastamaan vanhempaa mieshenkilöä, joka oli jäänyt pahasti juumiin kerrostalon rappukäytävään.

Toby Melville/WPA Pool/Getty Images

Prinssi William oli koristautunut Pyhän Patrickin päivään Englannin Aldershotissa.

Vihreä valtasi Irlannin pääkaupungin

STT, AFP

Dublin

Vihreä oli vallitseva väri Irlannin pääkaupungissa Dublinissa sunnuntaina. Vihreiden takana oli Irlannin suosijajoukko Pyhäin Patrickin päivä, joka on myös maan kansallispäivä. Edes surkeus ei lämmittänyt sateenkauden juhlien tunnelmaa, kun he saapuivat seuraamaan juhlaparaattia. Katsojien asuja korostivat vihreät apilalehdet. – Tänä vuonna Pyhäin Pat-

rickin päivän parasitissa oli eniten ulkomaisia osallistujia. Kulkeessa oli edustajia liki 50-stä eri maasta, kertoi juhlapäivän ohjelmistosta vastannut **Edelle Moss**. Eräs kanadalainen osanottaja, 22-vuotias esiintyjä **Calgaryn** maasta kynnänsä lalaisia paidattomaan apilalehti liimattuna ihonsa. – Ei täällä ole kylmä, **Oliver Fenik** julkisi. Guinnessin panimo Dublinissa levitti vihreän maton Patrick-nimisille ja vie heidät tutustumaa olueteleko.

Paljonko ratikka nostaisi asuntojen hintaa?

Laskelmat: Karkea arvio perustui 10 prosentin nousuun puolen kilometrin etäisyydellä

AKI TAPONEN
Aamulehti

Turussa on selvitetty, miten ratikoiden rakentaminen nostaa maan arvoa ja sitä kautta myös asuntojen arvoa.

Miten Turku on arvioinut ratikan vaikutusta maan arvoon, liikenestunnittelinsuunnittaja Juha Jokela?

– Olemme arvioineet, kuinka paljon tulevan ratikaradan varrella on yksityisiä ja kuinka paljon kaupungin maanomistusta. Sitten olemme käyttäneet arvioitua prosentuaalista hinnannousua.

Millaisia tuloksia olette saaneet?

– Oletamme, että ratatiet rakennetaan vuosina 2025 ja 2035. Turun kaupungin maiden arvonnousu olisi 20–36 miljoonaa euroa vuonna 2025 ja 32–58 miljoonaa euroa vuonna 2035.

– Yksityisten maiden arvonnousu olisi 335–595 miljoonaa euroa vuonna 2025 ja 480–850 miljoonaa euroa vuonna 2035.

Mitä tällä halutaan osoittaa?

– Yksi keino rahottaa ratatietoja on kehittää maankäyttöä sen läheisyydessä ja saada siten kaupungille kaavoituskorvauksia ja maan myyntituloja.

Miten ratikka nostaisi kiinteistöjen arvoa Tampereella, ratatieprojektin päällikkö Ville Räsänen?

– Alustavan yleissuunnitelman mukaan ratikka nostaisi olemassa olevien asuinalueiden arvoa vähintään 200 miljoonalla eurolla ja tulevien asuinalueiden arvoa 90–120 miljoonalla eurolla. Liike- ja työpaikkarakentamisen arvonnousu olisi vähintään yhtä iso. Parhaillaan selvittämässä, mitkä olisivat vaikutukset kaupungin omistamien maiden arvoon.

Mihin alustavan yleissuunnitelman laskelma perustui, Rambol-

lin projektipäällikkö Jukka Räsänen?

– Siihen, että ratikka nostaisi kiinteistöjen arvoa keskimäärin kymmenellä prosentilla 500 metrin etäisyydellä ratikkapysäkeistä. Se oli näin yksinkertainen laskelma.

– Todellisuudessa vaikutus on sitä suurempi, mitä lähempi ratikkapysäkeiksi ollaan. On olemassa kansainvälisiä esimerkkejä 20–30 prosentin arvonnoususta alle 300 metrin etäisyydellä pysäkeistä, mutta niitä ei voitu ryhtyä suoraan siirtämään Suomeen.

Millä alueella Hervannan ja Len-

tiänniemen välisen ratikkareitin varrella kiinteistöjen hintojen nousu olisi suurinta ja missä pienintä?

– En uskalla sitä ruveta mitenkään arvioimaan.

Miksi arviointi vaikuttaa kiinteistöjen arvoinen nyt selvitetään, Tampereen kiinteistöjohtaja Mikko Nurminen?

– Kaupungin talouden kannalta arvioimme, mitä ratikka vaikuttaa kaupungin oman maanomaisuuden kehittämismahdollisuuksiin ja omaisuuden arvoihin. Se voi heikentää ratikan rakentamiskustannuksien kattamista.

Näkökulma

Puhelin: 010 665 3141
Sähköposti: nakokulma@aamulehti.fi

Kolumni

VESA-PEKKA HILTUNEN
vesa-pekka.hiltunen@tammedia.fi

Saisinko recibon, por favor!

Kehityksministeri Heidi Hautala (vihr) aloittaman virallisen kuittikriisivikon keskellä ahdistuin, millaisessa kuittikriisissä itse olen.

Viihkö sitten kuljin espanjalaiskädillä huolehtomana lomailaisena. Rentouduin ja pysähtelin tauolle tasaisen usein.

Viittoilin tarjoilijoita päin ja osotin somella ruokaa ja juomalistoilta haluavani milloin mustaa kahvia ja bocadillon, milloin lasin valkoviiniä, tapaksia tai tervempää evästä.

Kun tuli maksun aika, tarjoilija sönnkkä espanjaa, minä englantia. Emmekä ymmärtäneet kumpikaan toisiamme.

Joskus lasku tuli pöytään, joskus ei. Silloin vain annan pienen setelin ja seurasin jännittyneenä, kuinka paljon saan takaisin.

Pöimän isoimmat kolikot, jätin tipin ja läksin vakaasti. Ei sinä aina kuitit liikkuneet.

Vasta lentokoneessa tulin, että olen vastuuton matkajaa.

Kysähän on vähän samasta asiasta kuin Hautalan oviremontissa. Ostan palveluksia puolihuolimattomasti ja unohtan kuitit. Vieläpä kriisimaassa, jonka verottaja tarvitsee jokaisen sentin, joka sille kuuluu.

En varmistunut kuitista pyytämällä, että rahaliikenne merkitään kirjanpitoon. Saatoin siis ruokkia harmaata taloutta.

Mikä pahempaa, maksoin mukisematta joka kerta kymmenen prosentin tipin. Eli tarjosin ravintolalle hopeatarjoimella mahdollisuutta maksaa tar-

joioiden ansiot ja palkat pimeästi.

Vai uskoinko ihan oikeasti, että jokaisesta tipistä maksetaan asianmukaiset verot?

Sitten verottajalle. Onko tavallisen turistin vastuulla varmistaa, että kriisimaan verottaja saa osansa minun tapas- ja viiniosioistakin?

Tarjosin mahdollisuutta maksaa tarjoilijoiden ansiot ja palkat pimeästi.

Miesääni vastaa, että lausua äänneilistä vastuuta minä ei ole. Kauppatapaturmien kirjanpitoon vastuu on aina elinkeinonharjoittajalla.

Espanjassa ei ole samanlaista kuitintonttopakkoa, kuten on esimerkiksi Kreikassa, Italiassa tai kuten Suomeen on tulossa.

Toki minun olisi pitänyt kuitittain saada, jos olisin sitä vain pyytänyt. Mutta siihen minä edes tiennein, mikä kuitti on espanjaksi.

Lakia en ole rikkonut, mutta moralisesti toimin väärin. Pyysin siksi anteeksi Suomen kansalta.

Olin sinä voimantuntua Espanjan valtiolle verotuloa, jos olisin osannut tutustua tarjoilijalle.

Puede tener un recibo, por favor.

Saisinko kuitin, kiitos.

Jatkot

Etäisyys ei ratkaise Mars-matkassa

Toimittaja toteaa aivan oikein, että suunnitellulla lähtöhetkellä 5. tammikuuta 2018 Maa ja Mars ovat lennon kannalta keskenään suotuisimmassa asennossa. Mutta sitten seuraa joutin vähän hämmästyttävä: "Planeetat ovat tuolloin linjassa ja lähinnä toisiaan, joten poltoainetta ei kulu paljon."

Kaksi planeettaa on avaruudessa aina linjassa keskenään, mutta ehkä on tarkoitus ottaa aurinko kolmanneksi. Tämä tilanne ei vuoden 2018 alussa ole lähellekään, sillä Mars ja Aurinko muodostavat enimmäkseen suorakulmaisen kolmion, jossa planeettojen välinen etäisyys on luokkaa 290 miljoonaa kilometriä.

Asetelma, jossa Mars ajaa Marsa takaa sisäradalla kiittien kovemmalla vauhdilla, on hyvä hetki lähteä liikkeelle. Alus saa lähtekiihtymänsä maapallon onnon nopeuden ja vieläpä oikeaan suuntaan, kunhan vain saa ensin kiihdytettyä vauhtiin, jolla päästään irti Maan vetovoimasta.

Planeetat ovat vierekkäin ja samassa linjassa auringon kanssa (oppositioissa) vasta heikään kuukauden, jolloin niiden etäisyys toisistaan on noin 58 miljoonaa kilometriä. Samana päivänä myös Kuu astuu osiensa kanssa etä-

Tästä keskustelu alkoi: Vesa Vanhalakka vieti epäillään Mars-lentoja (11.3.).

→ Lue koko artikkeli ja siihen liittyvät kommentit: aamulehti.fi/puheenaihe

keksi niin tarkasti jonoon, että näyttisi olevan peräti täydellinen kuunpimennys illalla.

Jos vasta tällaisesta asetelmasta lähdettäisiin matkaan, ei juuri mikään energia riittäisi jarruttelemaan vauhtia, vaan painelaisiin ohi boukurelevan lähellä olevasta tavoitteesta ties minne Tuskin kansainvälisen avaruusteknologikonferenssin IDEEn raportointiin sitä asetelmassa suosittelee.

Astrodynamiikan hallitseva voima kehittää luonnonlaitteellisesti orientoituneille kulkijoille kasaantuneen arkinen avaruuskäytön (Kuu, planeetat) reitteen suunnittelusta ja niihin liittyvistä energioin-

OSI OJANEN

Noin 40 kuuntelijaa seurasi Puhu minulle suomea -auditoriokekskustelua. Kuvassa Maire Heikkinen (vasemmalla), Suwan Jodram, Wasantha Kumari sylitsään Suvu Samadi, Faith Mavengere ja Eija Eljaala.

Puheenaihe

MIIKA VILJAKAINEN
miika.viljakainen@aamulehti.fi

Aamulehden auditoriossa keskusteltiin torstaina siitä, millaisin keinoin maahanmuuttajien kielitaitoa kohennetaan.

Miksi osa pitkästä Suomessa asuneista maahanmuuttajista ei puhu Suomea? Kuinka heidän kielitaitoaan voitaisiin parantaa? Millaisia ongelmia huono kielitaito aiheuttaa?

Mun muassa näistä aiheista keskusteltiin Aamulehden ja Tampereen maahanmuuttajaneuvoston järjestämässä keskustelutilaisuudessa Puhu minulle suomea.

No mulla on niin radikaali ehdotus, että että jos maahanmuuttajat tekisivät töitä tai opiskelisivat parantakseen kielitaitoaan? sanoo Javier Marchant Aedo.

Marchant Aedo, 30, muutti Chilestä Suomeen kaksikymmentä vuotta sitten. Hänen isänsä opittiin suomen kieltä, ja ensimmäinen opittu sana oli "lumioksa". Aedon äiti puolestaan oppi kielen opettaessaan suomalaisille espanjaa.

Lapsena maahan tulleet oppivat kielen ennen pitkää, mutta myös heidän vanhempensa on opittava kieli tavalla tai toisella.

Liian usein käy niin, että lapsista tulee vanhempiensa tulkijoita. Vanhemmat eivät opi suomea lainkaan, kun lapsi otetaan mukaan lääkärin-

kin tulkkaamaan. Tällöin lapsi joutuu aikuisten maailmaan aivan liian aikaisin, lapsuus loppuu kuin seinään. Niin ei saisi käydä, Aedo sanoo.

Eija Elmgren on samaa mieltä. Elmgren kutsuu itseään nelinkertaiseksi maahanmuuttajaksi, sillä hän muutti 25-vuotiaana Suomesta Ruotsiin, Ruotsista Saksaan, Saksasta takaisin Suomeen ja lopulta taas Suomesta Ruotsiin.

Elmgren kertoo, että kun suomalaisia muutti 1960- ja 1970-luvuilla Ruotsiin, he tekivät itselleen karhupalveluksen pysyttelemällä vain suomalaisia yhteisöissä.

Suomalaisille perustettiin Suomalaisseuroja, ja monet työpaikatkin olivat täysin suomenkielisiä. Ruotsia ei tarvinnut osata. Nyt, kun monet heistä ovat päätyneet vanhainkoteihin, heille on ollut vaikeaa löytää suomea osaavia hoitajia.

Monet heistä ovatkin joutuneet muuttamaan sinne, missä palvelua saa omalla kielellä.

Kielenopetusta mietittäessä on muistettava, mitä seurauksia sillä voi olla tulevaisuudessa, Elmgren painottaa.

Millainen on riittävä kielitaito? Tähän kysymykseen panelisteilla oli käytän-

nöllinen vastaus: kielitaito on riittävä, jos sillä pärjää.

Tässä myös työnantajien pitäisi tehdä myönteisiä, sillä useimpia töitä voi tehdä, vaikka sijamuoto menee tässä tai tuossa sanassa väärin. Täydellistä kielenhallintaa tarvitsevat vain harvat.

Ei kovin moni meistä osaa käyttää täydellisesti ruotsiaakaan, vaikka vuosia on opeteltu, sanoo suomen kielen kouluttaja Eija Kepsu.

Kielitaidon kehittämisen ei kuitenkaan pitäisi olla yksin maahanmuuttajan vastuulla, eikä kielitaidon kohentaminen saa jäädä pakolliseen kielikurssiin.

Niin kummalta kuin se kuulostakin, Anu-Rohima Mylläri pitää jopa hieman haitallisena sitä, että Suomessa osataan englantia varsin hyvin.

Yleensä kun huomataan ettei keskustelukumppani puhu hyvää suomea, vaihdetaan puhuttu kieli heti englantiin.

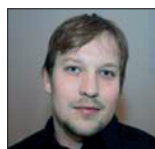
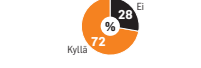
→ Miten kielitaito paraneee? Keskustele: aamulehti.fi/puheenaihe

→ Kirjoita aiheesta lehden Jatkot-palstalle: nakokulma@aamulehti.fi

Näin yleisö äänesti

Minulta on ystäviltä valtaväestössä enemmän kuin maahanmuuttajissa

Florian Köhler
Opiskelija

Omalla kohdallani toimi se, että opettelin suomen kielen perusteet työvoimatoimiston kielikursseilla. Kielikurssi kesti 11 kuukautta, ja sinä aikana opin riittävästi, että pystyin osallistumaan yliopiston pääsykokeisiin. Kielikurssi opetti minulle kielen perussasiat, mutta sujuvuus saavutetaan vain puhumalla. Suomalaiset halusivat puhua minulle aluksi vain englantia, mutta sitten kiinnitin rintapieleeni Puhu minulle suomea -pinnisin.

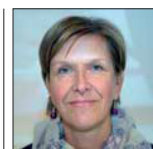
Javier Marchant Aedo
Opiskelija

Maahanmuuttajien kielitaitoa parannetaan siten, että järjestetään heille ilmaisia kielikursseja. Mielestäni kuntien pitäisi olla vastuussa näiden kielikurssien järjestämisestä, sillä siten kunnassa asuvat maahanmuuttajat myös tavoitetaan. Pitiäisi myös lakata hokemasta sitä, että suomi on vaikea kieli. Uuden kielen oppiminen on tietenkin haastavaa, mutta ei suomella ole mitenkään poikkeuksellisen.

Kaija Viitala
Luetajan yhdessä -verkosto

Kielitaitoa parannetaan siten, että maahanmuuttajille järjestetään kielikursseja niin pian kuin mahdollista. On yleistä, että etenkin maahanmuuttajajärjestöt järjestävät kotiin lasketun kanssa ja saatavaa mennessä vuosikausi, vuosikymmeniäkin, ennen kuin he menevät kielikurssille.

Eija Kepsu
Suomen kielen kouluttaja

Muuttaisin opiskelua käytännöllisemmäksi. Kielitopiskeluun pitäisi kalvotulokseen sijaan kuulua liikuntaa, kulttuurikäyntejä ja vierailuja erilaisiin kohteisiin. Kieltä pitäisi opiskella oppikirjojen lisäksi myös autenttista materiaalista, kuten vaikkapa päivän lehdistä.

Firas Al-Khamees
Tv-ohjaaja

Tämä on todella vaikea kysymys. Sanoin, että kieltä pitää opettaa käyttäntönläheisesti ja tarpeen mukaan. Paras tapa oppia kieli on tietenkin joutua sellaisiin tilanteisiin, joissa sitä on pakko käyttää. Sellaisia tilanteita löytää vain, jos rohkaistuu menemään kielikurssien ulkopuolelle. Pelkkiä kunnassa asioita opettaa, jos vain pakotta itsensä käyttämään suomea.

Anu-Rohima Mylläri
Monikulttuurisuustoiminnan kehittäjä

Paras tapa oppia kieli on päästä puhumaan sitä. Mun mielestä jokaisella kansalaisella on vastuu osallistua kotoutumisprosessiin, eikä sitä voi ulkoistaa kolmannelle sektorille, valtiolle tai kunnalle tehtäväksi. Jokainen meistä voi omalla panoksellaan auttaa, ja puhua maahanmuuttajien kanssa suomea aina kun tilaisuus tulee.

Näkökulma

Puhelin: 010 665 3141
Sähköposti: nakokulma@aamulehti.fi

Tästä puhutaan

OLLI HELEL
nakokulma@aamulehti.fi

Puolivallattomat

- 1 Avioeroa hakeva **Vladimir Putin** tulee Kurlantaraan kylään. Agendalla on puolivallattoman poikamiehen elämä, mistä **Sauli**-isännällä on kokemusta.
- 2 Vinkki Nokialle: pestätkö kokki **Hans Välimäki** älypuhelimien sales directoriksi. Hän pystyy myymään lasillisin hanavettä 1,50 eurolla.
- 3 Murtsikkakäräjät paljastavat, että muutto Uudellemaalle muutti **Jari Isometsää** vain vähän: rehellisestä Lapin miehestä tuli vielä rehellisempi etelän mies.
- 4 Monacolaisesta liikemiehestä **Marko Sjöblomista** on tulossa kiekko-ilveksen omistaja. Jos joukkue muuttuu omistajansa kotimaahan, se voi päästä play-offeihin.
- 5 Punavirheä vasemmistolito toimii ristiriitaisesti. Se kannattaa kasviravintoa, mutta haluaa erottaa **Jyrki Yrttiaho** puolueesta.
- 6 Näyttelijä **Krista Kosonen** on harvinainen suomalainen. Hän pääsi amerikkalaiseen elokuvaan, mutta ei väitä valloittaneensa maailmaa.
- 7 Siivousfirma RTK-Palvelu joutuu taas maksamaan omistamansa Rauman Luikon kiekkojoukkueen miljoonatappiot. Parempaa synergiaa löytyisi curlingin puolelta.
- 8 Jännitysnäytelmä jatkuu. **Mikael Jungberg** jätti perjantaina toisen vaiheen avioerohakemuksen, mutta ehti perua sen ennen virka-aajan päättymistä.
- 9 Kulttuurimme helmien pelastaminen jatkuu. Harvasta löydettyä **Jean Sibeliuksen Lulu-välsää** seurasi Helsingistä hoksattu **Kari Tapion** iskelmä *Sydämeni lyö*.
- 10 Entinen Miss Suomi **Pia Lamberg** (ent. Pakarinen) on kansainvälinen superjulkisuus. Hän törmäsi Losissa **Lisa Kudrow**in eikä edes tunnistanut filmiä.
- 11 Elämä hymyilee. Itäpäävähden tutkivan journalismin ansiosta tiedän, miten 100 suomalaista julkista viettää kesälomansa.

Kimmo Penttinen/Aamulehti

Tiedoksi. Maaliviiveteknologia tekee tuloaan jalkapalloiluun. Tammelan pallokentän rakentamiskustannuksiin on lisättävä 200 000 euroa ja käyttökuluihin 3 000 euroa/ottelu (arviot Sports Illustrated -lehden).

Aamulehti.fi/blogit

Tarvitseeko Tampere rohkeita investointeja?

Tampere on maakunnan veturi ja itse asiassa koko keskeisin Suomen veturi. Nyt tuo veturi yskii ja vauhti on hiipunut matelomiksi. Työntömiä on Pirkanmaalla jo 30 000. Vuodessa on tullut yli 5 000 työtöntä lisää.

Tampereen työttömyysaste on 15 prosenttia. Kaupungin toimintameno kasvat 6 prosenttia vuodessa mutta verotulot vain 3 prosenttia. Isot vientiyritykset vähentävät väkettä lomauttav.

Mitä tässä tilanteesta tekee kaupungin poliittinen johto, kaupunginvaltuusto? Osa siitä aikoo pysäyttää suurimman usuinvestoinnin, mitä Tampereelle on lähivuosina tulossa.

MIKKO MALLIKAS

Asunnot ovat kullutushyödykkeitä, eivät investointeja. Esimerkiksi talotehantien perustaminen olisi investointi. Kiinalaisen rakennusteollisuuden saavuttamista päätellen rakentami-

ssa on paljonkin petraamassa. Rakennusrobootteja on kehitellessä.

Ei tästä mitään tule alarajoilla talousasemalla, hipottamilla tai grynderien vedityksillä.

TARMO LEINONEN

Mielestäni Tampereen kaupungin ei pidä olla mukana Keskusareenan toiminnassa, sillä sitä ei rakenneta kaupungin kulttuuripalveluita varten. Riski tuloksen tekemisestä jäi näin sijoittajille.

LAURI ERMA

Sopinee kysyä, kuinka kova juttu jokavuotiset läikkinätoista seurata, kuinka rahamallan edustajat ja entiset valtion virkamiehet lobbaavat valtion rakentamisen puolesta. Viimeksi Rakennusteollisuus RT ry:n toimitusjohtaja **Tarmo Pipatti** puolesti tunnustoi Pipatin mukaan Tampereen vetovoima ja kasvu ovat kiinni tunnelista. Onpa erikoinen näkemys.

Tampereen vetovoima on tutkittu kiinni tasokkasta koulutuspalvelusta, erinomaisesta maantieteellisestä sijainnista ja liikenneyhteyksistä sekä monipuolisesta kulttuuri- sekä taide- ja palvelu- ja infrastruktuurista.

Sitä paitsi Ranta-Tampellan, Onkimen ja Santalahden alueiden kehittäminen on mahdollista myös ilman pitkää tunnelia. Nämä alueet voidaan ottaa osaksi tunnelin ulkopuolelta liikennevaihtoehtojen kautta.

ALA-MURIN VIKI

Aamulehti.fi: Kommentoiduimmat

- 1 Homopari lähetettiin lähetystyöhön - Seurakunta ei tykännyt ja teki kylmän ratkaisun (352 kommenttia)
- 2 Pankkivirkailija ei suostunut tallettamaan asiakkaan rahaa: Lähetä 12 kilometrin päähän (346 kommenttia)
- 3 Kahdelle invapalkalle pysäköinty kulujuoksu: "Vaitaan aina kaksi parkkiurautua Mersulleni" (224 kommenttia)

Koira kävi lapsen kimpussa, vaikka perheen äiti oli samassa huoneessa. Jälki oli pahannäköistä, mutta lapsi selvisi vähin vammoin. Kuva on julkaistu vanhempien luvalla.

Aikapommi kotieläimenä?

Puheenaihe

TIINA KESKINEN

K arhu saa medianmyllyllään aikaan, kun se eksyy asutuselelle. Metsästäjät teristävät. Karhua ollaan armotta luhattamassa. Onhan se vaaraksi ihmisille.

Koira sen sijaan on ihmisen paras ystävä, luotokaveri ja perheenjäsen. Tosin alun perin koirakin on monen muun lajin tapaan notkonut villieläimenä ihmisasutuksen läheisyydestä. Vuosisatansien saatossa se on keskeyntynyt ja oppinut joutuneen elämään ihmisen kanssa rinnakkain.

Koira on legendan mukaan uskollinen, rehti elinikumpuni, joka on valmis vaikka kuolemaan isäntänsä tai emäntänsä puolesta.

Koiran perimmäisellä luonteella on myös kääntöpuolensa. Kaiketi koiran luonteeseen sopii luontevammin tappaminen kuin toisen puolesta kuoleminen. Esimerkiksi metsästyksellä on laaja skaala jalostettua tappamisesta veressä. Suomen kennelliiton sivuilla kerrotaan näin:

Toisilla koirilla esimerkiksi metsästyksikäyttäytymisen on kokonainen ketju käyttäytymismallia vaanimisesta laulun pyydystämiseen ja tappamiseen. Toisilla koirilla taas ketju etenee johonkin kohtaan ja pysähtyy siihen: esimerkiksi seisoiille on

toivottavaa, että ne kylläkin esitvät saaliin mutta eivät ryntäy sitä tavoitamaan, vaan pysähtyvät vaanimisen sijaan "seisomaan". Noutajilla taas metsästyksikäyttäytymisketju etenee etsimisestä saaliiseen tartuttamiseen saakka, mutta ei etene tappopuureen tai varsinakaan saaliin paloitte-luun saakka."

Olen törmännyt viime vuosina aggressiivisiin koiriin useammin kuin koskaan kolmikymmenvuotisen koirahistoriani aikana. Rodut ovat olleet laadasta laitaan: mäyräkoira, susikoira, spanieli, villikoira, podengo, sekarotuisia ynnä muuta. Kaikilla ovat leuat loksuneet yhtä uhkaavaan malliin.

Kimppuini yritti lenkipolulla hyökätä vapaana juossut koira. Se näkautti hampaitaan nilkan viereisä, kun omistaja sai koiran komenneen luokseen. Kaksi tytärtäni on joutunut koiran hyökkäyksen kohteeksi. Lähelläni on tälläkin hetkellä ihmisiä purettu koiria. Kaksi ystäväperhestä on luopunut purevista koiristaan. Toinen koirista lopetettiin, toiselle etsittiin uusi koti.

Vaariallinen tapaus sattui nuorena ystäväperheessä kahdeksan kuukauden ikäiselle pojalle. Perheen koira

oli arka ja hieman arvaamaton, mutta omistajat eivät osanneet epäillä sitä aggressiiviseksi. Koira ja vauva eivät saaneet olla kahdestaan, eväitä ne olleet silloinkin kerta. Poika ryömi lattialla, koira puhui omiaan. Äiti käisi hetkeksi selänsä, kun koira kävi lapsen kiinni.

Tulos näkyi kuvassa. Haavat olivat auki luhun asti, silmän menetyksi lähellä, hermoihin oli maaka vain miljejä. Onneksi henki säästy, eikä pysyviä vammoja tällä kertaa tullut. Perheessä ei luonnollisesti jäät odottamaan toista kertaa. Eläinlääkäri lopetti koiran vielä samana päivänä.

Mikä nykykoiria oikein riivaa, kun ihmiset joutuvat yhä herkemmin tulilinjalle? Tai mikä meitä nykykoiranomistajia riivaa, kun emme osaa kasvatua koirastamme ystävää ihmiselle? Eikö koirankoulutus enää onnistu omistajilta? Jäädökö rajat asettamatta? Onko ihmisillä niin kiire, että he eivät ehdi paneutua koiriinsa riittävästi? Onko koiranpentujen myynti niin kova bisnesi, että koirakanta alkaa rapautua?

Suomessa on tällä hetkellä noin 650 000 koiraa, 500 000 niistä on Kennelliiton rekisterissä. Kuinka

moni niistä on ongelmakoira, joka on selkeä vaara lähipiiriin ihmisille? Kuinka monessa kodissa haukkuu räjähdysaltis aikapommi?

Kennelliiton mukaan valistus on paras keino herättää koiranomistajia miettimään koiransa käytöstä. Liiton sivulle on luotu koiranomistajan peruskurssi, jossa voi testata omaa koiratietoutta ja tehdä eriritoisten koirien luonnestejä.

Myös näytteilyssä aggressiivisesta käytöksestä kiinni jääneet koirat raportoidaan liiton tietokantaan. Jos koira on käyttäytynyt kolme kertaa aggressiivisesti, sillä ei ole enää asiaa näytteilykehään. Jalostukseen ei suositella käytettäväksi aggressiivisesti käyttäytyviä koiria.

Hälytyskellojen pitää liiton ohjeistuksen mukaan soida viimeistään silloin, kun koira kohdistaa uhkaavaa käytöstä ja aggressiota omia perheenjäsentään kohtaan.

➔ Onko koira ystävä vai vaara? aamulehti.fi/puheenaihe

➔ Kirjoita Jatkot-palstalle: nakokulma@aamulehti.fi

➔ Testaa omaa koiratietoutta: koiranomistajanperuskurssi.fi

Jatkot

Palstalla käydään Näkökulman jälkipuinnit.

Vetovoima+talous=tunneli

Tässä keskustelu alkoi: Tarmo Pipatti ihmetteli, miten Tampereella on varaa kiertäviä Rantaväylän tunnelista.

➔ Lue koko artikkeli ja lisää kommentteja siihen: aamulehti.fi/puheenaihe

Rahamaailma tukee tunnelia

Ratkaistu Rantaväylän tunnelin kohtaloista lähenee, ja kierrokset kovenivat. On oltu mielenkiintoista seurata, kuinka rahamallan edustajat ja entiset valtion virkamiehet lobbaavat valtion rakentamisen puolesta. Viimeksi Rakennusteollisuus RT ry:n toimitusjohtaja **Tarmo Pipatti** puolesti tunnustoi Pipatin mukaan Tampereen vetovoima ja kasvu ovat kiinni tunnelista. Onpa erikoinen näkemys.

Tampereen vetovoima on tutkittu kiinni tasokkasta koulutuspalvelusta, erinomaisesta maantieteellisestä sijainnista ja liikenneyhteyksistä sekä monipuolisesta kulttuuri- sekä taide- ja palvelu- ja infrastruktuurista.

Sitä paitsi Ranta-Tampellan, Onkimen ja Santalahden alueiden kehittäminen on mahdollista myös ilman pitkää tunnelia. Nämä alueet voidaan ottaa osaksi tunnelin ulkopuolelta liikennevaihtoehtojen kautta.

Pipatti väärastelee tunnelin rakoitusta. Rakennusyrityiltä saadaan 77

miljoonaa euroa maanmyyntituloja ja kaavoituskorvauksia.

Tässä summasta 22 miljoonaa euroa menee Ranta-Tampellan maantieteellisen infrastruktuurin rakentamiseen. Tunnelin rakentamiseen saadaan siis vain 55 miljoonaa rakennusfirmoilta.

Sama käytäntö on muissakin kaavoitushankkeissa. Kun kaavoitetaan yksityisille tahoille tonnit, peritään kaavoituskorvauksia infran rakentamiseksi. Muutenhan yksityiset rakennusfirmat kuorisivat rahat tasuina ja veromaksajat joutuivat maksamaan katujen ja infran rakentamisen.

Tunneli maksaa nettona tamperealaisille 90-100 miljoonaa euroa, kun otetaan huomioon Niskakallion eritasoliittymä ja kerkokulut.

Tunnelin ja Ranta-Tampellan taloudellinen vaikutus kaupungin talouteen on kiistanalainen.

Jos oletetaan, että Ranta-Tampellan asutuksen rakentaminen lisää kaupungin verotuloja, on asuntora-

kentamiseen tulvava selkeä piikki. Jos rakennusfirmat vain siirtävät työmaat Ranta-Tampellan muilta työmaista vihentämällä, ei mitään lisätyöä synny. Jos piikki tulee, kaupunki hyötyy vain siinä tapauksessa, että rakennusfirmat ja työntekijät ovat tamperealaisia.

Kannattaa muistaa, että pääkaupunkiseudulla Länsimetron tunnelurakan sai tshenkiläinen firma. Verotulot

Kannattaa muistaa, että Länsimetron tunneliurakan sai tshenkiläinen firma. Verotulot menivät siis Tshettiin.

menivät siis Tshettiin.

P-Hämeen rakentamisessa oli Finniparkin arvion mukaan kolmannes ulkomalaisia työntekijöitä, kolmannes muualta kuin Suomessa tulleita ja kolmannes Tampereen alueelta. Kukaan ei voi mitenkään taata tai luvata, että Tampere hyötyisi tunnelin rakentamisesta taloudellisesti merkittävästi.

PEKKA SALMI
Tampereen sd-valtuustoryhmän puheenjohtaja

"Kaupungilla ei ole varaa jättää tilaisuutta käyttämättä. Pääsi jos se päättää (ja haluaa) taantua. Vaikka kaupunki laittaisi hankkeeseen 50 miljoonaa turhaakin rahaa, se on pitkäaikaisessa investoinnissa miljoonaa vuodessa. Mitä sillä rahalla saa? Yhden bussin ja leikkikentän. Tietäkseni kaupungilla on koko ajan kymmenien miljoonien hankkeita, kuten koulujen. Ei niidenkään hintaa lasketa, koska luotetaan yleiseen hyötyyn."

VERKKOKOMMENTTI

B18 Aamulehti Keskiviikko 4. syyskuuta 2013

Urheilu

Puhelin: 010 665 3912
Sähköposti: al.urheilu@aamulehti.fi

Katso videot ja kuvat:

Lisää kuvia Pyynikiltä osoitteessa aamulehti.fi/. Katso myös videot osoitteesta aamulehti.fi/videot tai siirry lisäsivalttöön Shortcutilla

Lisää sisältöä

➔ Katso lisää kuvia ja videoita Viestikarnevaaleilta. Lataa Shortcut-sovellus puhelimesi sovelluskaupasta. Avaa sovellus ja ota puhelimestasi kuva sivusta. Shortcut ohjaa sinut verkossa olevaan lisäsivalttöön.

Ilon kautta lahjakkuudet esiin ja

Tamperelaisen Sammon koulun Emilia Hartman näkee jo joukkueoverin alakoulujen tyttöjen sukkulaviestissä. Pian Hartmanin käsi läpsäisee ja kiito vastakkaiseen suuntaan alkaa.

Ydin: Paikka oman koulun joukkueessa on jo tunnustus ja ilonaihe jokaiselle

Lupaukset: Fyysisesti lahjakkaita erottuu, harvoilla on takana useita harjoitusvuosia

Pirkanmaa: Viestikarnevaalit yhdisti taas koko maakuntaa ja nosti koululaisten itsetuntoa

IRJÖ KARES, TEKSTI
ERIKA AHOPELTO JA
JAANA HEINÄNEN, KUVAT
Aamulehti

Vhiteinen päämäärä, pu-
retta kahdella kotimaisella
ielellä ja enemmän kuin
ipaus monikulttuurisuut-
ta.

Aamulehden 48. viestikarneva-
ien ajamista yhteen muuttin ei
käi edes yrittä. Sen tenho kunn-
uaa sadosta lähteistä. Jokainen
oukkue toi tänäkin vuonna vies-
in kirjo oman sävynsä.

Koska urheilun yllä leijuu tä-
tän päivinä paljon varjoja,
viden vastineeksi nuorisour-
velun suuren tapahtuman oli
ämpimälle säälle ja auringon-
saisteelle täydeltä terältä suo-
nainen tilaus.

Lähies täyteen Pyynikin puu-
catsomon ja kentän laitamat
äyttäneet oppilaiden vanhem-
nat ja muut läheiset ihmiset lä-
settivät nuorille oman viestinsä.

He nauttivat tapahtumasta

saattivat siinä kuin opintien eri

aiheita käyvät nuoret.

tssetunnon nostaja

Ruunnettu tamperelainen uin-

ivalmentaja Matti Hokkanen

iskoo, että karnevaalit todella

ostavat koululaisten itsetun-

oa.

- Hyvä jakaantuu vielä ym-

iri maakunta. Esimerkiksi

sarkanolaisen koulun oppilail-

e matka Tampereelle koulun

stustajana on jo elämys ja voitto

hdessikin sarjassa nostaa op-

ilaiden itsetuntoa.

Eri lajien kykyjenetsijöille

iestikarnevaalit ovat Hokka-

en mielestä lähes taivaanlahja.

viissä voi nauttia - jos osaa kat-

soa - huikkeen määrän liikunnal-

lisesti lahjakkaita nuoria.

Pääosa heistä erottuu nopeu-
dellaan ja muillakin taidoillaan,
joita ei laiharjoittelulla ole mai-
nittavasti jalostettu.

Toiseksi Hokkanen tähden-
tää urheilun merkitystä myös
koulumenestykselle. Määrätie-
toisuus urheilijana näkyy usein
myös menestyksenä opinnoissa.

Teoriasta käytäntöön hyvänä
esimerkkinä käy vaikka ala-as-
teiden B-sarjan sukkulaviestin
haka Leimolan koulu Tampe-
reelta.

Joukkueessa viilettivät Soma-
liasta Suomeen tulleet veljekset
Isse ja Yussuf Lugman.

Kaksi vuotta isooveljeillään
nuorempi Yussuf, 11, vilisti lu-
jaa Pyynikin tekonurmella mut-
ta on antanut enemmän näyttö-
jä monipuolisuudestaan muissa
lajeissa.

Olen juustut 60 metriä säh-
koisella ajanotolla jo 8,17. Näis-
sä karnevaaleissa olin jo toisen
kerran. Viime vuonna voitim-
me C-sarjan ja nousimme B-
sarjaan. Yussuf Lugman selvitti.

Yussufin ennitykset 73 met-
riä pesäpallonheitossa ja taidot
jalkapallossa ovat jopa hämmäs-
tyttävät, arvioi luokanopettaja
Pasi Jokinen Leimolan koulusta.

Toistaiseksi Yussuf Lugman
pelaa jalkapalloa TKT:n junio-
reissa.

Svenska Samskolnin oppi-
las Ida Jusella, 12, kilpaili vii-
konloppuna Koululiikuntaliiton
suunnistustestaruuskisoissa.

Meillä oli karnevaaleihin
tassaiset karsinnat, juoksien 60
metrillä ennitykseni ja pääsin
joukkueeseen.

Toimme tänä vuonna hie-
noon tapahtuman kaksi tyttö-
jen ja poikien joukkuetta, ope-
taji Marika Söderström ko-
rosti.

Sukkulaviestin startti kohti auringkoa on alkanut, vain huoltajilla on aava siristää silmiä.

Uutiset

Suomen velka yli 60 prosenttiin bkt:stä ensi vuonna

HEIKKI KARKKOLAINEN
STT, Helsinki

Suomen julkinen velka ylittää valtiovarainministeriön ennusteen mukaan Euroopan unionin vakaus- ja kasvupolun mukaan 60 prosentin enimmäisarajan jo ensi vuonna. Velka nousee maanantain julkistetun ennusteen mukaan 60,7 prosenttiin bruttokansantuotteesta.

Julkinen velka kohoaa budjetin taloudellisen katoamisen mukaan 62,0 prosenttiin bruttokansantuotteesta vuonna 2015, eli lähes 130 miljardin euroon.

Velka uhkaa kasvaa edelleen keskipitkällä aikavälillä, varoitetaan valtiovarainministeriön julkistetuissa luvuissa. Velka nousee maanantain julkistetun ennusteen mukaan 60,7 prosenttiin bruttokansantuotteesta vuonna 2015, eli lähes 130 miljardin euroon.

Suomen talous supistuu

tänä vuonna toisenä perättäisenä vuotena. Bruttokansantuote supistuu katsauskauden mukaan 0,5 prosenttia. Talous alkaa kasvaa vuoden lopussa.

Ensi vuonna kokonaistuotanto kasvaa 1,2 prosenttia, ennustaa ministeriö. Seuraavana vuonna kasvu nopeutuu 1,9 prosenttiin.

Työllisyys nousee hieman tänä vuonna, mutta alkaa kasvaa taas ensi vuonna. Työttömyysaste laskee kuluvan vuoden 8,3 prosentista 7,9 prosenttiin kahden vuoden kuluessa.

Kuntien valkautuminen jatkuu myös nopeana. Niiden velka on vuodesta 2000 yli kolminkertaistunut. Se nousee 2015 lähes 19 miljardin euroon.

Kuntien alijäämän kattaminen veronkorotuksilla nostaisi veroja 2,5 prosenttiyksiköllä.

Mistä kysymys

Miksi valtuusto kokoontuu Säjässä?

JUKKA MANNINEN
Aamulehti, Lempäälä

Lempäälän kunnanvaltuusto kokoontuu keskiviikkona Säjän koululla. Tavallisesti kokoukset pidetään Ehto-kodon juhlasalissa.

Miksi kunnanvaltuusto matkustaa Säjään kokoukseen, valtuuston puheenjohtaja Juha Kuusma?

– Kun tuln puheenjohtajan hommaan, niin käytiin kysymyskaavakkeen kautta läpi valtuustotyön kehittämisistä. Yksi kohta oli juuri tämä, että joskus aiemminkin on pidetty muualla kokouksia. Näin valtuutetut oppivat tuntemaan Lempäälän uudesta nikkelimästä. Nyt samalla saadaan kuulla Säjän koulun rehtorin esittely koulusta.

Onko asialistalla nyt jotakin erityisesti sääläisiä koskevaa?

– Ei asialistalla, mutta valtuustolle ja yleisölle annetaan ylimääräinen info Säjän kyläkaavasta ja sen eteenpäin viemistä. Hyvä, jos sääläläisikin tulee paikalle.

Lyhyesti

Sipilältä tulevasta tukikeskustalle

RAHA. Keskustan puheenjohtaja Juha Sipilä ja vaimonsa Minna-Maarja Sipilä ovat lahjoittaneet yhteensä 50 000 euroa keskustalle. Sipilän sijoitusyhtiö Fortel Invest on lahjoittanut puolelta 25 000 euroa.

Keskusta on saanut 10 000 euroa myös Genelec-yhtiöltä, jonka hallituksen jäsen Sipilä on. Saman suuren summan on lahjoittanut myös Cargotecin hallituksen puheenjohtaja ja suuromistaja Ilkka Herlin.

Keskusta kertoi maanantaina, että se on maksanut ison osan lainastaan. Vielä kesäkuussa 2012 keskustalla oli velkaa noin 960 000 euroa, mutta nyt sitä on 285 000 euroa.

Maanantaina Sipilä kertoi blogissaan, että hän ja Fortel Invest ovat luopuneet tietotekniikkayhtiö Elektrobitin omistuksesta. Sipilä kertoi jättäneensä Fortel Investin hallituksen jäsenyyden ja puheenjohtajuuden.

Sipilä kertoi lahjennepäätöksen lausumissaan tällain vaalikauden aikana, koska sen pyrkimättä ei sori yhteen keskustan puheenjohtajuuden kanssa. Hän oli Elektrobitin toimintajäsenä vuosina 2002–2005, STT/Helsinki

Oikaisuja

Antti Eskelinen
Jukka Alasentie

Aamulehdessä maanantaina sivulla A7 julkaistussa jutussa, jonka otsikona oli Kolme ponnasta vaihtaa auton linja-auttoon, toimitusjohtaja ja Antti Eskelisen ja aluekehitysjohtaja Jukka Alasentien kuvat olivat vaihtaneet paikkaa. Managing Director Tia Jyrkäläisen nimi on kuvatekstissä väärin.

Tampereen keskustan ullakorakentamisesta kertoneen jutun grafiikassa maanantaina sivulla A4 oli virhe kutsun sijainnissa. Rautatiekatu oli merkitty virheellisesti Tuomiokirkonkaduksi ja Tuomiokirkonkatu Aleksanterinkaduksi.

Sunnuntaina julkaistun Lukiatala-asun B15 Päivän kuvan kuvaaja oli Marjut Ketola, eikä Ketonen.

Laajavuoren kesäteatteri sijaitsee Jyväskylässä, eikä Hämeenlinnassa, kuten kulttuurisivulla B25 lauantaina luki.

Helsinkiläinen Julia Laaksonen oli nuorin eduskuntaan tutustunut kansanvallan juhlija. Mehulasin takaa eskarilainen totesi, että eduskunnassa oli kivempaa kuin esikoulussa.

Tuleva kansanedustaja maistoi Vironperän kakkua

Juhla: Eduskunta kutsui kansan kylään; parhaat kylkiäiset perussuomalaisilla

ANITA SIMOLA
Aamulehti, Helsinki

– Tätäkö etsitte, kokoomuksen ajatuksia? Kansanedustaja Ben Zyskowicz (kok) huitoo käsillään ja haalii väkeä puoleen tiskille.

Osa jää, osa jatkaa eteenpäin. Seuraava koku kuuluu perussuomalaisille. He ovat keksineet sen, mikä toisilla puolelta puuttuu. Muovikassin.

Puoleen sinivalkeisen pusukkaan ladataan esitteitä, lynnää ja hyvin pyyhkiä -tiskirättejä. Menekki on taattu. Pian eduskunnan valtioliitto tyytyväisiä vierasta ja muovikas-

teistä. Menekki on taattu. Pian eduskunnan valtioliitto tyytyväisiä vierasta ja muovikas-

teistä. Menekki on taattu. Pian eduskunnan valtioliitto tyytyväisiä vierasta ja muovikas-

teistä. Menekki on taattu. Pian eduskunnan valtioliitto tyytyväisiä vierasta ja muovikas-

teistä. Menekki on taattu. Pian eduskunnan valtioliitto tyytyväisiä vierasta ja muovikas-

Fakta

Eduskunnan avoimet ovet

Tutustumispäivä järjestetty valtiopäivien täyttävissä 150 vuotta.

Väikeä kävi päivän aikana noin 1500.

Valtiopäivien lisäksi esiteltiin puhemiesneuvoston ja puhemiesneuvoston sekä hallituksen kokoukseen.

Kalvut näyttivät kuuluisissa kupissa.

huikan pelottavankin tuntuiseen taloon.

Mehulasin takaa eskarilainen totesi, että eduskunnassa oli kuitenkin kivempaa kuin esikoulussa.

– Tuleva kansanedustaja, huikkasi Julian isäntä Eila Romm-Vainio.

Hänen mukaansa nuoren neidin vanhemmat eivät ole tippaakaan kiinnostuneet politiikasta.

– Jospa innostus tarttuisi tytärtä.

Upea talo, arvokas olo Lahtelainen Esko Järvenpää kuuli eduskunnan avoimista ovista aamulla radiosta.

– Lähdin tänne aamulenkkiä. Olen käynyt talossa kerran ennenkin koululoukan kanssa, mutta se oli joskus 1950-luvulla. En muista kuin istuntosalin.

Järvenpää sanoo seuraavansa politiikkaa ahkerasti.

– Kyselytunnin katsaan torstaina, jos vain on mahdollista.

Keravalainen Sirkka Forsblom oli ensi kertaa Arkadianmäellä.

– Upea talo. Tulee ihan arvokas olo.

Forsblom halusi päästä katsomaan taloa, jossa päätökset tehdään.

Nyt se onnistui, kun matka oli lyhyt. Hän muutti hiljattain Kiteeltä etelään hoitaakseen lastenlapsiaan.

– Usui työryö alku mummuna. Seuran ajankohtaisia asioita tarkasti.

– Olen ollut täydät vuodet työelämässä ja 20 vuotta omaishoitajana. Lisäksi olen työskennellyt muorten kanssa. Kyllä politiikka kiinnostaa, sanoo yli 50 vuotta veroja maksanut Forsblom.

– Säästämällä nousuun!

Työnteille täytyy lähentää kortti. Tähtäinään saa eduskunnan leiman, puheli helsinkiläinen Heimo Lepistö.

Lepistöllekin vierailu eduskuntaan oli ensimmäinen lauantai.

– Hienohan tämä on, hän totesi katsellen valtioliiton komeita pylväsiivejä.

Lepistö seuraa politiikkaa satunnaisesti. Miten Suomi saataisiin nousuun?

– Säästämällä.

– Kaikkessa pitää säästää, mutta kaikkein huonompiasielilla ei saa ottaa pois, Heimo Lepistö sanoo.

Lisää sisältöä

→ Katso video eduskunnan avoimista ovista aamulehti.fi/videot tai lataa Shortcut-sovelus puhelimesi soveluskaupasta. Avas sovelusta ja otta puhelimesi kuvastusta. Shortcut ohjaa sinut verkossa olevaan lisäsisältöön.

Katkennut palkki syynä vesitornin romahdukseen Jyväskylässä

Onnettomuus: Sadevesi vaikutti Kangasvuoren tornin teräsosein haurastumiseen

SINI IHALAINEN-ALANKO
STT, Jyväskylä

Jyväskylän Kangasvuoren asukkaita hiersivät viime vuoden joulukuun grafiikassa maanantaina sivulla A4 oli virhe kutsun sijainnissa. Rautatiekatu oli merkitty virheellisesti Tuomiokirkonkaduksi ja Tuomiokirkonkatu Aleksanterinkaduksi.

Sunnuntaina julkaistun Lukiatala-asun B15 Päivän kuvan kuvaaja oli Marjut Ketola, eikä Ketonen.

Laajavuoren kesäteatteri sijaitsee Jyväskylässä, eikä Hämeenlinnassa, kuten kulttuurisivulla B25 lauantaina luki.

lin 1970-luvun teräsiin. Nähti ei enää käytetty rakentamisessa, mutta niitä on useissa tuohon aikaan valmistetuissa vesitornissa ja joissain silloissa, sanoo onnettomuustutkintaa johtanut Kai Valonen Onnettomuustutkintakeskuksesta.

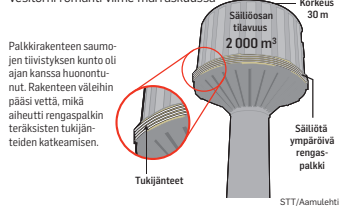
Onnettomuustutkintakeskus julkaisi onnettomuuden loppuraportin maanantaina. Se suosittii, että vastaavaa tapahtumaketjulle alitit rakenteet korjattaisiin.

Tämä pitäisi tehdä ympäristöministeriön, Liikenneviraston ja kuntien yhteistyönä. Samalla pitäisi koota yhteen perustiedot Suomessa olevista vesitornista. Tämä auttaisi niiden kunossapidossa. Niille tulisi luoda yhteisiä käytäntöjä ja teknisiä ratkaisuja.

– Tämä tapahtumaketju on harvinaisen. Se liittyy joihin-

Jyväskylän romahtanut vesitorni

Vesitorni romahti viime marraskuussa

STT/Aamulehti

– Jälkiviisaasti on helppo sanoa, ettei valitua elementtirakennetta ollut paras mahdollinen ratkaisu tähän käyttöön, asennus on ollut onnistunut virhetönnästä, eikä koko elinkaaren kestävyyden osalta ole ollut riittävästi kommentoitu verkkojohtaja Kai Kautto romahtaneen tornin omistavasta Jyväskylän Energiasta.

Kangasvuoren tornin kunto arvioitiin kesällä 2012. Tuolloin suositeltiin betonirakenteiden kunnon tutkimista ja terästen ruostetarkastuksen laajuuden selvittämistä.

Kuntoarvio ei nostanut esille välittömiä rakenteiden korjaus- tarpeita.

Tausta

Vastaavia torneja muuallakin

Ilalnessa, Porvoossa ja Raaseporissa vastavalmaitaisia 2000 kuution vesitornia.

Kalkkiaan vajaan kahdeskymmenessä kaupungissa on tuon aikakauden teknikal- la rakennettuja elementtivet- tioneja.

Romahtanut torni oli 33 met- riä korkea ja rakennettu 1976. Jyväskylän aiotaan rakentaa vanhalle paikalle entistä 10 metriä matalampi vesitor- ni. Se vahtaan paikan päällä.

Rakentaminen on tarkoitus aloittaa keuhkalla, ja torni val- mistuu ensi vuonna. Alus- tava hinta-arvio on 2,5 miljo- naa euroa.

Onnettomuuden vakutus- korvausten selvittäminen on vielä kesken.

Työterveyslaitos aikoo vähentää 50 työntekijää

YT-NEUVOTTELUT. Työter- veyslaitos aikoo vähentää enintään 50 työntekijää. Vähennykset johtuvat hallituksen kehysriippäpäätöksestä ja tutkimuslaitosodustuksesta sekä aiemmin sovitun- ta tuottavuusleikkauksista. Työterveyslaitoksen valtion- apu vähenee merkittävästi lähivuosina. Laitollessa on nyt noin 800 työntekijää. STT/HELSINKI

Stora-Enso vähentää väkeä puunhankinnasta

TYÖPAIKAT. Metsäyhtiö Stora-Enso aikoo vähentää Suomen puunhankinnas- taan lähes 90 työntekijää. Heistä 33 on metsureita, loput toimihenkilöitä. Met- sipäällikkö Jorma Lämsi- talon mukaan tavoitteena on ulkoistaa työsuhteisten metsureiden tekemät työt metsäpalveluyhtiölle, jolta Stora-Enso on ennestään ostanut metsänhoitotöitä. Toi- mihenkilöpuolelta vähenee 50–55 työpaikkaa. STT

A06 Aamulehti Maanantai 2. joulukuuta 2013

Kuolinilmoitukset

Rakkaamme
Antti Tuomo SILLMAN
* 21.12.1932 Teisko
† 10.11.2013 Tampere
Syvästi kaivatun
Elin
Pentti ja Marja Johanna
Antti Kristina ja Raimo Emma ja Mikko Juuso Eetu
Ilo
Taneli Veera
Vain tuulen hiljainen laulu
saattaa lähtijää
niin kaukana toistaan
ovat elämän aiku ja matkan määrän.
Siunattu perheen ja ystävien läsnä ollessa.
Kiitos osanotosta.

Rakkaamme
Osmo Kalervo LEPPÄNEN
* 17. 9. 1932 Pohjois-Pirkkala
† 8. 11. 2013 Tampere
Kaivatun
Tiina, Jari, Arttu ja Otto Samu, Mika ja Santtu
Ei yllättäen, äkkiä kuitenkin
hiljien sydän kuljui.
On vain hiljaisuus
ja suru sanatonta,
mutta tiedämme,
että sinä hyvä olla on.
Siunaus toimitettu
läheisten läsnä ollessa.

Hengelliset ilmoitukset

JOULUINEN MUMMON PUOTI JA KYLÄPAIKKA
Avoilma 19.12. asti ma klo 10-19, ti-to klo 10-14

Villasukkia, tumpuja, enkeleitä,
lasten esilinoja ym.
Tuotto nuorten työllistämiseksi vanhojen ulkoiluvaivaksi.

JOULULAULAJAT manantaisin klo 18
Mummon Kammari, toimisto 03 219 0455, Otavalankatu 12 A

LÄHIMMÄISÄVUNNÄLTYJÄ VANHUKSILLE
Seurakuntien avunvälitys p. 03 219 0711 ma-pe 9-13

Seurakunnat

Aitolahti

Kastetut: Leevi Pasi Kalevi Kyttöviita, Eero Olavi Pantti.

Harju

Kastetut: Veera Aili Elina Luoto, Oskari Toivo Luusila, Jasper Pentti Mikael Myllymäki, Patrik Olyyri Antero Mäkelä, Annukka Matleena Riiheläinen, Elle Eeva Inari Ruohonen, Ida Kristina Korpi, Jaana Alisa Eronen.
Kuolleet: Jaana Maria Turunen 57 v, Riitta Irmeli Pylkkönen 65 v, Risto Veli Rautiainen 73 v, Esko Ilmari Nieminen 79 v, Kerttu Aina Päivinkukka Herckman 81 v, Pauli Johannes Sivilähti 85 v, Eeva Marjatta Tiihonen 89 v.

Hervanta

Kastetut: Denise Daniela Dagmar Kauhanen, Kasper Rainer Julius Mäkinen, Sampo Viljami Aatos Teppia, Sara Enni Elina Walden.
Avoillitton kuolleet: Tomi Antero Hintikka ja Annika Eveliina Kontinaho.
Kuolleet: Jukka Olavi Eerola 58 v, Kaija Briitta Anna-Liisa Palos 92 v.

Härmälä

Kastetut: Pyyri Tapio Rintala, Juuso Aaro Matias Sutinen, Petteri Onni Mikael Virtanen, Adolphus Jackson.
Kuolleet: Kimmo Kalevi Kopra 47 v, Lauri Olavi Rautakorpi 71 v, Erkki Ensio Saarela 77 v.

Kaleva

Kastetut: Oliver Joel Aleksander, Eelis Toivo Samuel Sinervo, Salli Liina Ilona Vesanto.
Avoillitton kuolleet: Kalle Johannes Hannula ja Sini Maarja Kortessalmi, Johannes Mikael Fimmi ja Aino Maria Elisabet Korhonen, Jaakko Sakari Kaustinen ja Jaana Irmeli Juvakka, Jukka

Tapio Haavisto ja Kirsi Päivi Arvonen.
Kuolleet: Seppo Juhani Kauppi 72 v, Aulis Ilmari Sallinen 80 v, Taimi Maria Kolkonen 94 v, Anna Liisa Ristonen 96 v.

Messukylä

Kastetut: Totti Viljo Tapio Eronen, Isä Martha Lydyia Hakulinen, Jonne Juhan Kristian Jalonen, Minea Matilda Paastela, Minttu Amanda Paastela, Alicia Iida Amanda Sabat, Jussi Valter Siikakoski.
Kuolleet: Pirjo Talvikki Nieminen 72 v, Raimo Kalevi Härmä 90 v.

Pyynikki

Kastetut: Elmo Juhani Raiski.
Avoillitton kuolleet: Olli Johannes Keinonen ja Rina Maria Kirsti Karoliina Ahonen.
Kuolleet: Tuula Orvokki Turunen 68 v.

Teisko

Kuolleet: Pasi Olavi Mäkelä 56 v, Antti Tuomo Sillman 80 v, Sylvi Orvokki Paukunen 81 v.

Tuomiokirkko

Kastetut: Hertta Sisko Ilona Hollanti, Emma Mari Elissa Karhumäki, Roope Johannes Rannikko, Aleks Jussi Joonatan Sivari, Altti Tumelo Uusi-Ilkkinen.
Avoillitton kuolleet: Jari Juhani Kujala ja Maarit Kalliomäki.
Kuolleet: Tuure Yrjö Kalevi Tenn 88 v, Liisa Esteri Lepistö 91 v.

Viinikka

Kastetut: Eetu Akseli Ahoala, Ulko Aleksanteri Halmetoja, Petri Olavi Christian Jorgensen, Niilo Joel Ojanen, Tiia Annika Anttila.
Avoillitton kuolleet: Atte Eino Johannes Haara ja Piritta Maria Karppi.
Kuolleet: Tarja Kristiina Salovaara 59 v.

Uutiset

Maiju joutui kiusatuksi uudessa koulussaan. Hän esittää omat ratkaisunsa: — Tuodaan entinen luokka uuteen kouluuni, tai minä palaan vanhaan kouluuni, vaikka minulle tulee siellä huono olo.

Kerro luottamuksella,
mikä koulu sopii Tam-
pereella sisäilmaohjeist-
neille lapsille ja nuorille?
Osoite: jaana.kerola@sa-
mulehti.fi

Ei vielääkään yhtään kaveria

Miksi: Maiju vaihtoi koulua, sillä edellisessä hän sai pahoja oireita sairaasta sisäilmasta.

Mitä: Uudessa koulussa tyttö huomasi, että hänet jätetään supisten joukon ulkopuolelle.

Miten: Pihan ohjattu yhteispelejä on kokeiltu, mutta ne eivät ole auttaneet.

JAANA KEROLA, TEKSTI
JUKKA VUOKOLA, KUVA

Kolme Tampereen peruskouluun asioista vastaavaa arvioi Aamulehden pyynnöstä Maijun tilanteita: vastaava isännöitsijä Jenni Pitkänen Tampereen Tilakeskus, ylläkäari Tuure Sannisto lasten ja nuorten terveyspalvelut ja tuotantojohtaja Kristiina Järvelä päivähoito ja perusopetus.

KJ: Tällaisia koulun vaihtamisia tapahtuu silloin tällöin. Näitä yksittäistapauksia ei tilastoida.

TS: On mahdollista, että oppilas oireilee, vaikka merkittävää sisäilmaongelmaa ei löytyisi. Silloin voi olla perusteltua siirtyä toiseen tilaan. Oireilua voidaan arvioida kouluterveydenhuollossa ja tarvittaessa ohjata oppilas muualle tutkimuksiin.

JP: Kaikilla näiden kanssa päi-
nillä on haasteena erottaa
normaalit taudit rakennuksesta
johtuvista oireista.

TS: Opettaja ja oppilashuoltaja
ovat kiusaamisessa avainase-
mässä. Yhteistyö ja tiedonkouluterveyden-
huollon, muun oppilashuollon
ja opettajan kesken toimii varsin
hyvin.

KJ: Koulun aikuiset huolehtivat
hyvinvoinnista. Ilmeisesti haas-
tet on tunnistettu, jos aikuisten
läsnäolo on lisätty välittömäl-
la. Ryhmittäminen vie aikaa.

KJ: Laadun kannalta ei ole hy-
väksi keskitetty kerhoja vain tiet-
tyyn tai tiettyihin kouluihin. Se ei
takaa tasavertaisuutta ja ilmeistä
osallistumista.

JP: Kerhot järjestetään pääosin
kouluilla, joten ne ovat mukan-
na peruskoulun sisäilmasta
tehtävässä selvityksessä, jonka
valmistusta päätettiin jatko-
toimistua.

JP: Tiedotamme peruskoulu-
kohtaisesti tarvittavista jatko-
toimista. Toimien pitäisi olla
tiedossa tämän vuoden loppuun
mennessä. Koulun rehtori vastaa
tiedottamisesta henkilökohtai-
sella ja huoltajille. Laajuis ja
tiedotustapa sovitetaan tapaus-
kohtaisesti.

Aamunvirku Maiju, 8, vilahduttaa kotinsa eteisessä jo puoli kuudelta. Hän hakee sanomalehden äitinsä ja itsensä luettavaksi. Lokakuun 30. päivänä Maijun silmät osuivat oitis sanomalehden etusivun kuvaan. Siinä poika pallotteli koulun pihassa. Ku-
vatekstissä luki, että hän vaihtoi vuonna 2012 koulua huonon sisäilman vuoksi.

Maiju ilahtuu. Hän ei olekaan ainut, joka on vaihtanut Tampereella koulua vaikeiden sisäilmaoireiden vuoksi. Maiju vakavoituu pian. Kuvan pojan kerrottiin saaneen uudessa koulussa heti kavereita. Kun Maiju pääsi alkuvuodesta puhtaaseen sisäilmaan, hänestä tuli kuin ilmaa luokkakaverien silmissä.

Edellisessä luokassa ja naapurustossa suosittua työtä nimeltään, hänestä vihjaillaan ja hänet tehdään naurnalaiseksi. Maiju esiintyy tässä jutussa toisella nimellä, jotta hän säästyisi lisäongelmilta.

— Aiemmin hänen opettajansa sanoi, että asioille pitää antaa aikaa toteutua. Nyt on sovittu joistain toimista, mutta kaikki tapahtuu niin hitaasti, äiti arvioi.

Perhe muutti koulun vuoksi toiselle puolelle kaupunkia. Kavereiden löytämiseksi perhe leikki lähipuistoissa, mutta keskiluokkaisen asuinalueen lapsia ei juuri näy ulkosalla. Koulun pihassa lapset liikkuvat keskenään juttellessa porukoissa, eivätkä heittäydä pelaamaan pistettä muulloin kuin aikuisten opastamana. Opetettut leikit eivät ole auttaneet Maijua.

Maijun onni on, että entisen luokan ja naapuruston lapsissa on ystäviä.

Myös se tuli yllätyksenä, että iltapäiväkerho ja suuri osa Harrastava iltapäiväkerho -toiminnasta järjestetään tiloissa, joissa on sisäilmaongelma.

— Tyttäreemme haluaisi palata takaisin sisäilmaongelmaiseen koulun, koska tilanne uudessa koulussa on niin kestävä, äiti kertoo.

— Jo yksi koulupäivä muutti hänet itäiseksi, alaku-
loiseksi ja nosti esiin kysymykset: miksi kukaan ei
pidä minusta ja miksi en kelpaa.

— Äiti mietti jo nyt, miten tyttärelle löydetään ai-
kanaan puhdasilmainen yläkoulu ja jatko-oppilaitos.

— Kuka auttaa silloin, hän kysyy.

Sisäilmaa koskeva juttu julkaistiin Aamulehdessä 30.10.2013

Aamulehti pyysi lastenpsykiatrian dosentti Kaija Puurata Tampereen yliopistollisen sairaalan lastenpsykiatriasta neuvoja siihen, miten lasta voi auttaa Maijun kaltaisessa tilanteessa.

KP: Seuraamalla oppilasta välitunneilla ja ruokailussa näkee jo ensimmäisten viikkojen aikana, otaanko ryhmään uutena tul-
lutta lapsi leikkeliin ja toimintaan. Tunneilla voi nähdä lapsen vasta-
uksen aiheuttamasta reaktiosta, miten häneseen suhtaututaan ryh-
mässä. Jos tilanne ei ala muuta-
massa viikossa lainkaan helppo-
ttaa, pitäisi yhdessä lasten kanssa
miettiä tilanteen korjaamista.

KP: Tämän lisäksi koulun oppi-
lashuoltajaryhmästä joku voisi
yhdessä vanhempien ja Maijun
kanssa miettiä, mitä Maiju voisi
itse ehkä tehdä, jotta koulussa
olo helpottuisi, miten vanhem-
mat voisivat auttaa ja mitä Maiju
toivoisi koulun aikuisten tekevän.
Oisiko koulussa jokin harras-
tusring, jossa Maijun olisi mah-
dollista saada ensin muutama
kaveri, joiden avulla hän pääsisi
isompaan ryhmään mukaan?

KP: Koulussa on nykyään aiem-
paa enemmän kiinnitetty lasten
välisiin suhteisiin huomiota.
Opettajat ja muut henkilökunta
voivat puhua syrjivästä käytös-
tystä heti, kun se nousee esille.
Aina syrjinnän ja kiusaamisen
poistaminen ei ole helppoa, sillä
asenteen muuttaminen vaatii
paljon työtä.

Kommentti

Hitaat tavat
auttaa tuntuvat
kiivaana kipuna

Lyhyen ajan sisällä olen ta-
vannut kaksi lasta, jotka
saivat koulun sisäilmasta va-
kavia oireita ja joutuivat vaih-
tamaan koulua. Toisen arki
näyttää valoisalta. Toisen
lapsen, Maijun, arjesta kertoo
oheinen juttu.

Maiju sanoo usein: — Äiti,
kerro sinä. Hän luottaa van-
hempiensa. Ei ihme, sillä he
ovat tehneet paljon joitakin
taakseen hitailla tuntuvia

Aikuiset,
autetaan ripeästi
kaikin keinoin heitä,
jotka eivät voi itse
itseään vielä auttaa.

koulun auttamistapoja.
Maijun luottavainen katse
seuraa pitkin myös minua,
sillä en voi auttaa häntä oi-
keasti. Lunastin vain kaks-
si lupaustani: pyysin juttelle
julkaisutillaa ja kirjoitin niin,
että häntä ei tunnisteta. Voin
tehdä vielä yhden asian eli
esittää pyynnön kaikille am-
mattikunnille: Aikuiset, au-
tetaan ripeästi kaikin keinoin
heitä, jotka eivät voi itse itse-
ään vielä auttaa.

JAANA KEROLA

Uutiset

Kuntaliitosten säästö haihtui

Supistus: Liitoskuntien johtajat korvasivat eläköityjiä, saivat viran muualta tai lähtivät eläkkeelle

AULIS ALATALO
Aamulehti

Mitä hyvää jäi kateen kuntaliitoksesta? Sitä miettivät nyt Viljakkalan asukkaat, joilta Ylöjärvi on sulussa terveysskeskuksen.

Samaa pohtivat kuralaiset, joilla on ollut vaikeuksia saada rakennuslupia haja-asutusalueelle, ja kyläkouluja ei enää ole. Tai asukkaat Vilppulassa, joilla on Mäntin kanssa Pirkanmaan korkein veroprosentti.

Viiden vuoden irtisanomissuojasta huolimatta päälekkäisiä virkoja tekijöineen jäi vähän. Ylöjärvi ja Sastamala onnistuivat Pirkanmaalla tehtävien yhdistämisessä, muuttin kohtuudella. Päälekkörivit harvenivat eläkkeelle tai muille seuduille.

Akaseen toista vuotta sitten liittyneen Kylmäkosken väki odottaa sydän jylhää tervyyssesman sulkeutua vuonna 2017, sama kohtalo odottanee Vielaa Toijalan tervyysses-

man remontin valmistuttua. Kylmäkosken Aseman koulu on lakkauttamassa ensi vuonna, Kurijärven koulu meni heti. Akaa alkoi lomauttaa viikensä viikoksi ensi vuonna, alijäämä on yli 3,2 miljoonaa euroa.

Suodenniemiäiset joutuvat matkaillemaan hammaslääkärin

Ainoa, jolle ei ole vapautunut virkaa, on Kurun maataloussihteeri – hänkin on ollut viisi vuotta virkavapaalla.

Mouhijärvelle. Äetsän keikyäläiset pelkäävät yhä uimahalusta puolesta, sillä Kiikassa on Sastamalan toinen uittipaikka. Miten käy Kiikaisille, joka liittyy Sastamalan kuntaryppäseen vuoden alusta?

Ei välttämättä huonoista. Entä Kuhmalahdelle, josta siirtyi Kangasalan toista vuotta sitten? Oriveden Längelmäkiä esimerkiksi lääkärin palvelujen saamisen järeensä taakse ahdistaa. Kuorevesi Jämsissä menettää varuslupiansa vuoden lopussa, se kuluu kuntien palvelut.

Mihin vertaata? Ylöjärven kaupunginjohtaja Pentti Sivunen kysyy, mihin pitää verrata, jos selvittää liitosista syntyneitä säästöjä. Hän huomauttaa, että kuntien talouspohja on aivan toinen kuin kuusi vuotta sitten Viljakkalan tultua osaksi Ylöjärveä – sama koskee Kurun liitosvuotta 2009. Ylöjärvi tekee nyt tappiota, ilman liitosta karsinta olisi hyviä henkilöitä.

– Ilman muuta säästöt ovat satojatuhansia euroja vuodessa. Ylöjärvi on poikkeus siinä, että kaikkien kolmen kunnan hallinto on sulanut "alta pois" yhdeksi, eläkkeelle tai muual-

le viranhaltijoiksi. Yhtään päällekkäistä päällikkövirkaa ei ole vapautunut virkaa, on Kurun maataloussihteeri – hänkin on ollut viisi vuotta virkavapaalla, Sivunen kertoo.

Mitä Mihin johtajat

Viljakkala: kunnanjohtaja Aarre Järvinen Lammille johtajaksi, eläkkeelle
Kuru: Timo Saari Ylöjärven hallintojohtajaksi (juuri eläkkeelle)
Vielaa: Jaana Korismaa Harjavallan kaupunginjohtajaksi
Kylmäkoski: Heikki Partanen Akaan apulaiskaupunginjohtajaksi, ensi keväänä eläkkeelle
Luopioinen: Paavo Haapana Pääkkään kehitysjohtajaksi, eläkkeelle
Längelmäki: Timo Toivonen Oriveden hallintojohtajaksi
Jämsänkoski: Jorma Kilpeläinen Jämsän apulaiskaupunginjohtajaksi

– Viljakkalassa säilyy terveysskeskuksen palvelupiste. Uuden säädöksen takia vuonna 2014 terveysskeskuksiläiskirillä on oltava akutaattiin hoitoon laboratorio ja röntgen. Viljakalassa on vain yksi lääkäri, terveydenhoitaja ja

hammaslääkäri: emme pysty taakaamaan valmiutta.

– Ylöjärven veroprosentin pitäisi olla 20,75 (nyt 19,75), jotta kaupunki selviytyisi kuiville. Vajaan 30 miljoonan euron ylijäämä on pian syöty.

Suodenniemi: Petri Pikkua ho Pirkanmaan liiton hallintojohtajaksi
Mouhijärvi: Esa Sirviö yrittäjäksi ja Mänttä-Vilppulan kaupunginjohtajaksi
Äetsä: Eero Mäki-Tanila Sastamalan erityisvirkaan (kulttuuri, liikunta, maaseutu), eläköityi viime vuonna
Kiljoinen: Tapio Rautava Sastamalan kehittämissuunnitelman johtajaksi, kaupunginjohtajan varaimena
Vammala: Paavo Salista Sastamalan kaupunginjohtaja, kesällä eläköityi (uusi Jarkko Malmberg Parkanosta)

Sastamalan liitos sujutti osastot uusiksi

AULIS ALATALO
Aamulehti

Viisi kuntaa niputtanut Sastamala oikoi virkamiehistöön työtavat ja otti käyttöön niin sanottu prosessioirganaatio. Se purki työluoelilta osastojen raja-aidat, lakkautettuaan ensin kankean sosiaali- ja terveyssalan kuntayhtymänsä Sastan.

Työntekijät ja päälliköt pääsivät puhtaalta pöydältä sovittamaan tehtävät niin, että eläkkeelle tai muualle lähtijän työt jakautuvat lähes aina omille.

Väki siirtyi kehittämään oikeasti.

Suodenniemen kunnanjohtaja Petri Pikkua soitti syyskuulla 2005 Vammalan kollektille hallintojohtaja Hannu Nikkilä ja ehdotti harkittavaksi kuntaliitosta. Hän ei saanut silloin kiinni kaupunginjohtaja Paavo Sallia, mutta soitti syyskuun junaan liikkeelle.

Ykkösjohattajien jatko tiedetään, mutta entä muut? Suod-

enniemen kunnansihteeristä Mirja Karvasesta tuli teknisen sektorin hallintopäällikkö. Hän jäi hiljattain eläkkeelle, tehtävä jaettiin. Äetsän talousjohtaja Riitta Hietalasta tuli henkilöstöjohtaja. Eläkkeelle jääneen apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Erjon määntelin peri "oma" kasvotuspäällikkö Jorma Tuomisto teknisen johtajan titteliä.

Äetsästä Huittisissa "lainsa" ollut Pekka Kares palasi kasvatusjohtajaksi.

Mouhijärven hallintojohtaja Seija Niittymäki siirtyi opetuspuolen hallintopäälliköksi, lähti eläkkeelle, eikä paikkaa ole täytetty. Ja niin edelleen.

– Motivaatio on ollut kova, säästöt harvinaisen tuntuvia. Veroprosenttimme pysyi 20:ssä. Jään eläkkeelle 2015 tehtyyn iseen tarpeetomaksi yli 40 työvuo den jälkeen. Uusi lakimiehenne Katja Arve-Salonen harjoittelee jo töitäni, Nikkilä myhäilee.

Pohtijat: Koululaiset kilpailivat shakkitaidoissa Tampereella

Nappulan siirtoon keskittyvä seitsensuovitus Maisa Sola (kuvasa) oli yksi 119 koululaista, jotka osallistuivat sunnuntaina Amurin koululla Tampereen seudun koululaisten shakkimestaruuskilpailuihin. Maisa on pelannut shak-

kia jo vuoden. Hänen mukaansa pelit sujuivat hyvin vaikka vähän jännitti. Shakin suosio on Tampereen seudulla huomattavasti korkeammalla kuin Suomessa keskimäärin. Tämä on joka on jo kolme vuotta jatkuneen Tammer-Shakin

ja Shakkilinnan juniorityön ansiota. Otteluissa kolme koululaista saavutti maksimin eli voitti kaikki viisi peliään. He olivat Atte ja Niko Palttala Härmälän koulusta ja Samu Kärki Linnainmaan koulusta.

ILMOITUS

Neuvoja naisille

Emättimen kuivuus ja vaihdevuodet

Vaikeutuminen ei kannata

Emättimen limakalvojen kuivuus on aihe, jonka puheeksi ottaminen lääkärin vastaanotolla on vaikeaa useimmille naisille. Sen vuoksi moni etsiikin tietoa anonyymisti netistä. Lue asiantuntijan vastaukset yleisimpiin kysymyksiin.

ILMOITUS

Lyhyesti

Linja-auto suistui tieltä ja kaatui kyljelleen

SAIRAALAA. Linja-auto suistui tieltä ja kaatui kyljelleen Laihilla Pohjanmaalla sunnuntaina iltapäivällä. Linja-autossa oli kuljettajan lisäksi neljä matkustajaa, ja heidät kaikki vietiin ambulanssilla sairaalaan tarkistettavaksi. Kukaan heistä ei kuitenkaan loukkaantunut vakavasti.

Onnettomuus sattui puoli kolmen aikoihin valtateilla 18 Kyönien ja Perälän risteyksessä. Linja-auto oli tulossa Lahden suunnasta kohti Lapuaa.

Poliisi tutkii onnettomuuden syyt. STT/ALHA

Kemin teatterin esityksiä perutaan palon vuoksi

ARVIO. Kemin kaupunginteatterin oinen tulipalo aiheuttaa esitysten peruuntumisia, kertoo teatterinjohtaja Sarianne Paasonen. Varsinkin ovat koko loppuvuoden esitykset.

Teatterinjohtajan mukaan asiaan saadaan selvyys lähipäivinä, kun vahinkoja päästään kunnolla arvioimaan. Hän ei ole itse käynyt onnettomuuspaikalla, koska on parhaillaan matkoilla, mutta on kuullut vahingosta paikalle käyneiltä teatterin työntekijöiltä.

Pelastuslaitos sai huhujen pelosta kello kahden aikaan yöllä. Palomestarin mukaan palo sai alkunsa sähköjohtoisista. STT/KEMI

Uusi tarkastus tuo tuskin ruuhkaa kentille

NESTEET. Lentosemälle tuleva uusi nestemääräys ei ruuhkauta turvatarkastuksia ainakaan Suomessa, arvioiდან lentosemistä vastaavasta Finavia.

Käsitarkastavaroista pitää tammikuun lopulta alkaen tarkastaa muun muassa lääkkeet ja vauvanruuat. Finaviasta arvioidaan, että EU-asetuksen mukainen käytäntö saattaa aluksi pidentää hieman jonotusaikaa, mutta ei vaikuta matkustajan arkeen pidemmän päälle.

Myös Liikenteen turvallisuusvirasto Trafisissa uskotaan, että uuteen käytäntöön siirtymisen suturen kikkaita.

Tarkastuksia aiotaan tehdä analyysilaitteilla. STT/HELSINKI

Joulun pehmeät paketit!

norm.hintaiset
yö- ja oloasut -20%
tarjouksessa
2.-21.12.2013.

Meiltä myös lahjakortit

Nanso Outlet
NOKIA: Nujiemiestentse 5, CM4-käppäkeskus,
NOKIA, PENKOLA: Rounonkatu 93,
NOKIA: Rounonkatu 93, 40500 Kälviänlinna
PARKANO: Kolmiskolku, Hämäläkatu 3
HÄMEENLINNA: Katsastusmohienkatu 5

Anna arvokkain lahja jo nyt.

Syöpöpotilaille elintärkeät verihuoneet säilyvät vain muutamien päivien luovutuksesta, joten verta tarvitaan erityisesti joulujuhlien ympärillä. Sinä voit antaa jollekin mahdollisuuden elämänsä joutua.

• Tampereen veripalvelu, Rautatiekatu 21 B, 7. krs, vanha pääpostin talo, ma, ti, to 11-18, ke, pe 10-16, pe 6-12, suljettu
• Ylöjärvi, ma 2-12, ja ke 4-12, klo 15-19, Kauppakeskus Eio

Punainen Risti

OJENNA KÄTESI. Yksi luovutus auttaa joka kolme potilasta ja voi pelastaa elämän. • Ota virallinen henkilöidottu maksuksi. Maksuton luovuttajainfo 0800 0 5801. • www.veripalvelu.fi • www.sovinkoluovuttajaksi.fi

Suosittelava valmiste monille naisille:
Vagisan® kosteuttava emätinvoide

Vagisan

Maahantuoja ja markkinoija: Sirowa Helsinki (09) 4155 3329
Valmistaja: Dr. August Wolff GmbH & Co. KG Arzneimittel, 33532 Bielefeld, Saksa

Vagisan-muistilappu apteekkia varten

50 g Vagisan® kosteuttava emätinvoide
Vagisan® Kombi yhdistelmäpakkaus

www.vagisan.fi

Hyvä elämä

Ota sivu talteen tai jaa se Shortcutilla: 1) Lataa ilmainen Shortcut-sovellus älypuhelimesi sovelluskaupasta. 2) Aava sovellus ja ota kännykälläsi kuva sivusta. 3) Shortcut ohjaa sinut verkossa olevaan sisältöön.

Yhteyshetiedot: Puhelin 010 665 7621 | Sähköposti hyva.arko@almamedia.fi tai etunimi.sukunimi@almamedia.fi

Kolumni

PIA BYSKATA
hyva.arko@almamedia.fi

Eläinten kanssa sattuu ja tapahtuu

Eläinten kanssa touhuttaessa voi olla ihan satvamaa siinä, että joskus sattuu joko pienesti tai isosti. Itse olen vähän mennessä välittänyt suuremmilta operaatioilta, mutta pienissäkin on välillä kestämistä.

Hevosien puraisu, näykkäisy ja potkaisu olivat teiniäni tallilla lähes aasessa arkipäivää. Niistä ei kirjaa edes pidetty, paitsi silloin, kun oripoika potkaisi oikeasta jalastaan polvi-lumpion pois paikoiltaan.

Tikkettä ja hienoja arpiakin on saatu vuosien varrella. Pahin taisi tulla silloin, kun vein talvella toista oripoikaa ulos tarhaan, ja se päättikin pistää tanssiksi.

Ori hyppi välillä kahdella, välillä kolmella jalalla ja onnistui lopulta laskeutumaan hokkikengillä oikean jalkani kantapälle. Veri suihkusi, ja olin varma, että jalka irtoaa. Ensivuosia kantapää-

hän laitettiin vain valvaiset seitsemän tikkää. Menin suoraan takaisin tallille.

Hevosien selästä ja kärryiltä olen lentänyt muutaman keran. Kisiä ja nalkoja on taittunut, mutta aina sekin on kivuttu uudestaan.

Yksi hevostia oli nopeasti kuumeveva tamma, joka välillä ryösti niin, että ratsastaja joutui keskittymään vain kyydissä pysymiseen. Tammaa ei pysäytynyt mikään muu kuin talonseinä.

Kerran tamma unohti lukan kelin, ja tulessa mukassaan mentin mukkelimakkeli. Itse lensin päin puuta. Ratsastuskypäri piti minut hengissä, mutta taju meni hetkeksi. Kun palasin tajuuni, tamma seiso häitäntyneenä vieressäni hörsten ja kasvoihini puhaltuen.

Koskaan ei tullut mieleen lopettaa harrastusta, vaan hevoset olivat minulle kaikki kaikessa. Tosin näin vanhempana olen usein miettinyt, että melko rohkea sitä oli teiniäni.

Mitä vanhemmaksi tulee, sitä kovemmin tuntuu sattuvan.

Hiiri on helppo ja yleinen lemmikki

PIA BYSKATA

Hiiriä on pidetty lemmikkeinä satoja vuosia. Muinaisessa Kiinassa ihmiset pitivät lemmikkienä valkoisia hiiriä, jotka kulkivat mukana taskussa.

Nykyään hiiri on verrattain yleinen lemmikkijäseni, sillä se on helpohoitoinen. Hiiret eivät kuitenkaan ole kovin pitkäikäisiä. Yli kaksivuotias hiiri on jo harvinaisuus.

Hiiret ovat laumaeläimiä, joten on hyvä ottaa kerralla vähintään kaksi naarasta. Parhaiten hiiret viihtyvät 3-5 hiiren laumoissa.

Urosia pidetään yleensä yksin, sillä ne tappelevat usein ruusukin keskenään. Naarasta ja urosta ei kannata pitää yhdessä, sillä naaras saattaa synnyttää kymmenenkin poikasta aina kolmen viikon välein ollessaan uroksen kanssa yhdessä.

Häkin asemesta hiiri tarvitsee terrariumin. Myös vanha ritiläkantin akvaario käy. Häkki sijoitetaan ve-

Lemmikkihiiri elää harvoin yli kaksivuotiaaksi.

dottomaan paikkaan, jonne turkinto ei pääse, asusta mihinään aikaan päiväksi. Lemmikkihiirelle soveltuva ravintoa ovat jyrsoille tarkoitettu siemenoskoot. Hiiri tarvitsee perusravintonsa lisäksi myös jotain tuoretta, kuten omenaa tai kurlkua, sekä jotain valkuaissienepitoista, kuten kananmunaa tai nokareen jauhelihaa. Myös raejuustoa tai jogurtia voi antaa pieninä määrinä. Hiiri on hyvin helpohoitoinen, sillä sen turkki ei tarvitse erityistä huolenpitoa. Kynsiä voi olla tarpeen lyhentää silloin tällöin.

Eläinkirja

Vinkkejä koiran sujuvaan arkeen

Cesar Millan: Koirakauskaajan parhaat neuvot
Karisto. 230 sivua.

Mikä: Televisiostakin tuttu koirakauskaaja Cesar Millan antaa uusimmassa kirjassaan vinkkejä koiran sujuvaan arkeen.

Kennel: Koiranomistajalle, joka haluaa lukea koirapsykologian säännöistä, valtonvaraisesta käytännöitymisestä sekä saada vihjetä tavallisten käyttösengelmien korjaamiseen. Kirjassa on myös neuvoja omaan arkeen sopivan koiran valintaan.

Hyvä: Millan neuvoo lähes kädessä pitäen ja hyvin yksinkertaisesti, kuinka koiranomistajan tulee käyttäytyä, tuntee ja tehdä olakseen

hyvä laumanjohtaja koirilleen. Kirja on hyvin helpopuolinen ja siihen on helppo palata uudestaan.

Huomio: Kirjan ensimmäisellä sivulla todetaan, että koirat ja niiden omistajat ovat yksilöitä, joten kirjassa esitetyt tiedot sovellettaessa tulisi käyttää omaa harkintaa.

PIA BYSKATA

Sillanpään perheessä Jenna, Mimmi, Juuso ja Eemi sekä koirat Putte ja Peppi tulevat toimeen, sillä kaikille on opetettu säännöt siitä kuinka ollaan yhdessä. Lapset osaavat käsitellä koiria nähtäisi, ja koirat ovat totuneet lasten leikkeihin ja halauksiin.

Koiraperhe tarvitsee pelisäännöt

Perhe: Lapset ja koirat oppivat elämään sovussa

PIA BYSKATA

Saija Sillanpään perheessä vauhtia riittää, siitä pitävät huolen kaksi lasta ja kaksi isoa koiraa. Viikonloppuisin perhe suurenee vielä kahdella lapsella.

Yhteiselo on sujunut suuremmin kummelluksitta, kun kaikki tietävät, miten toimitaan.

Olen itse elänyt koirien kanssa syntymästäni saakka. Ensimmäisen oman koiran sain 12-vuotiaana, joten koirat ovat aina kuuluneet elämäni. Hetkeäkään en miettinyt niistä luopumista, kun päätimme perustaa perheen.

Sillanpään koirat eivät olleet tottuneet lapsiin ennen kuin hän muutti aviomiehensä kanssa yhteen.

Koirat totutettiin lapsiin olemalla yhdessä. Lapsel olivat mukana lenkillä, ja siinä samalla molemmat totutuivat toisiinsa. Lapsia myös opastettiin, kun koiraa silletettiin: ei saa maata päällä, vaan pitää olla nähtäisi.

Vaikka kaikki tulevatkin toimeen, Sillanpää pitää tiukasti kiinni siitä, että lapset ja koirat eivät ole koskaan kahdestaan ilman valvontaa.

Vaikka koirat ovat kuinka kiireisiä, en halua ottaa mitään riskejä. Tarvittaessa koirat ovat hetken porttien takana eivätkä

ne siitä mene rikki, Sillanpää huomauttaa.

Tuttua vauvan hajuun

Vauvan saapuminen taloon oli koirille uusi ja jännittävä tilanne.

Koirien hämmästyttä lievennettiin tuomalla jo aikaisemmin synnytysosastolta vauvan riepua, joissa oli vauvan hajuja. –Kotiin tullessamme koirat pääsivät heti varovasti haistelemaan vauvaa ja sitten aloitettiin vaan normaali eläminen. Koirat olivat koko ajan mukana vauvan hoidoissa ja lenkillä kävin vauvun ja koirien kanssa yhdessä.

Rottweiler Peppi päätti nopeasti, että sen tulee suojella lapsia ja taloa. Se nosti vahtimisivettiään.

–Peppi oli silloin teini ja luuli vahtimisen kuuluvan sen työhön. Alkua sille pitikin opet-

taa, että ihmiset hoitavat vahingon, jos suojelmissen, sen ei sitä tarvitse tehdä.

Koira saa murista, sillä se on sen tapa antaa varoitus. Jos muriseminen kielletään, koira ei pysty ilmoittamaan, koska se haluaa olla rauhassa.

Koira helpompi opettaa

Kun lapset opettelivat kävelemään, Saija Sillanpää joutui olemaan tarkkana, sillä iso koiraa saattoi kaataa lapsen jo pelkäänsä hännällä. –Silti koirat on helpompi opettaa siihen, miten pitää toi-

mia. Uhmaikäinen lapsi kun päättää, että tekee eikä varo, niin siinä ei nuta mikään.

Olen aina suoraan sanonut, että koiraa voi purra, jos ottaa kovasti kiinni tai sitä häiritsee, ja lapset tietävät sen. Vastuu yhteisestä on kuitenkin aina vanhempien. Jotta arki on toimiva, pitää muistaa antaa aikaa sekä lapsille että koirille.

–Monesti tuntuu siltä, että moni unohtaa koiran, kun vauva syntyy. Koiraa stressaantunut siitä ja tulee mustasukkaiseksi, jolloin konflikteja voi syntyä. Koiran kanssa voi jatkaa harrastamista vaikka perheessä on vauva, Sillanpää toteaa.

Älä kiellä murisevaa

Sillanpää muistuttaa, että koiraa ei saa kieltää, jos se murisee. –Koira saa murista, sillä se on sen tapa antaa varoitus. Jos

Toimi näin Neuvoja perheelle

Älä eristä koiraa perheen arkielämästä, vaikka vauva tulisi. Jätke elämästä koiran kanssa kuten aikaisemminkin, ettei koiraa unohdu.

Lenkellä käynti on avain kaikkeen. Opetta koiraa kävele- mään nähtäisi vaurujen viereissä.

Varauu isomman auton ostoon.

muriseminen kielletään, koiraa ei pysty ilmoittamaan, koska se haluaa olla rauhassa.

Koiraan ei pidä koskaan koskea kovakouraisesti. Asiat saa opetettua muullakin tavalla.

Monipuoliset rodut tilastojen kärjessä

Koirat: Suosituimmat rodut ovat suhteellisen terveitä, mutta jokaisella on omat geenimörkönsä

MINNI SOVERILA

Labradorinnoutajan suosio on kasvanut viime vuonna roimasti muihin listasuosikkeihin verrattuna. Labradorinnoutaja on syvittänyt listan kärjessä vuosikymmeniä keikkuneen suomenajokoiran, joka on tällä hetkellä listan neljännellä sijalla.

Labradorinnoutaja on kiilannut Suomen suosituimmaksi rotujen yksikseen vuonna 2011.

Kennelliiton viestintäpäällikkö Kaija Unhola kertoo, että Labradorinnoutajan suosio on kasvanut ympäri maailman jo jonkin aikaa. Ilmiö näkyy myös Suomessa. Labradorinnoutajan nousu pönkittä rodun monipuolisuus. Kiltti perhekoira soveltuu hyvin metsästykseen.

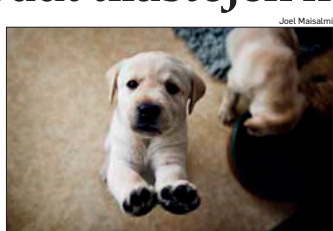
Listan suosituimpien joukossa olevien käyttökoirarotujen suosio on vakaata, sillä niiden ympärille on kasvanut omat rotu-uskolliiset harrastajakuntansa.

Tilastojä hättäyttelevät kuitenkin muotitodot, kuten chihuahuat ja jackrusselinterrierit. Vaikka pikkukoirat eivät vielä yllä viiden suosituimman rodun joukkoon, niiden suosio näkyy erityisesti kaupungeissa.

Geneettiset riesat

Rotukoiriin liittyvä usein tiettyä perinnöllisiä sairauksia, kuten luuston sairauksia, lonkavajaa ja silmäsairauksia.

Esimerkiksi toiseksi suosituimmalla rodulla, saksanpaimenkorilla, on havaittu perin-

Labradorinnoutaja on kiltti perhekoira ja se soveltuu hyvin myös metsästykseen.

nöllisiä selkiongelmia, joiden varalta rekisteröitävien pentujen vanhemmat tutkitaan.

–Suomen suosituimmat rodut kärsivät perinnöllisten sairauksien vitauksista suhteellisen vähän, mutta varsinkin isojen koirien luuston kanssa pitää olla tarkkana, toteaa

Kennelliiton jalostusasiantuntija Katarina Mäki.

Suljetuissa roduissa on aina omat geenimörkönsä, mutta rekisteröidyn koiran taustat pystyt tarkistamaan Kennelliiton jalostustietojärjestelmästä ja rotujärjestöstä ennen ostamista. Listan paullapaikkaa vartioiva

Luvut

Suosituimmat rodut Suomessa

(Muutos vuodesta 2011)

1. Labradorinnoutaja 1973 (+13 %)
2. Saksanpaimenkoira 1752 (+4 %)
3. Kuttainnoutaja 1535 (+3 %)
4. Suomenajokoiraa 1475 (+6,5 %)
5. Jämskänpystykorva 1302 (-3,5 %)

labradorinnoutaja on suhteellisen vapaa perinnöllisistä sairauksista.

Esimerkiksi ajokoirarodut ovat usein terveitä, sillä rodun käyttömoto on fyysisesti raskas ja karsii heikoimmat pois työstä ja jalostuksesta, Katarina Mäki kertoo.

Koiraa etsivän kannattaa tutkia rodun ja pennun vanhempien ulkonäkö tarkasti. Silmä- määräisesti ei näe piileviä sairauksia, mutta terveen näköinen koiraa on jo hyvä alku.

–Lioitellut ulkonäköpiirteet ja viilynnit rakenteessa ovat aina huonoja merkkejä.

Lioitellut piirteet voivat kertoa väriänsä asoiden suosiimesta jalostuksessa. Kennelliiton lista koirilla esiintyvistä epäterveistä piirteistä, joita jalostuskoirilla pitäisi välttää. Listan avulla näytettävien oimareita ja kasvattajia ohjataan suosimaan terveitä koiria.

Uskomuksen mukaan sekarotuisen koiraa on terveempi kuin rotukoirat. Sekarotuisuus ei automaattisesti takaa terveyttä. Rotujen sekoittaminen lisää monimuotoisuutta, mutta siihen liittyy riskejä.

–Sekarotuisen kanssa pidettävä koiraa on tällä hetkellä pidettävä. Loppupuoli voi olla sairain ja luonteeltaan jopa vaarallinen.

Perhe uutiset

Paljasjalkaset tamperelaiset

Maria ja Jani Jokisen perheessä opetellaan viisivuotisen prinsessakauden jälkeen poikavauvan hoitoa. Siirin, 5 v, ja Sohvin, 2 v, ihana pikkuveikka Sulo syntyi 19.9. kello 14.31 mitoin 3930 g ja 50,5 cm.

Hanna ja Martti Lammin suloinen poikavauva syntyi 25.9. kello 8.04. Painoa pojalla oli 3685 g ja pituutta 53 cm.

Hanna-Kaisa ja Juha Siekkinen esikoistytär syntyi ensilumen sateessa 17.10. kello 12.52. Tuuheatukkaisella ja temperamenttisella prinsessalla strategiset mitat olivat 50 cm ja 3520 g. Tuoreet vanhemmat ovat haltioituneita perheen tulokkaasta.

Niina Lahti-Hautalan ja Terho Hautalan esikoinen näki päivänvalon 13.11. kello 11. Pikkumies painoi syntyessään 3780 g ja omasi pituutta 52 cm. Vanhemmat asuvat silmäteränssä kanssa Tasanteella.

Riikka Huhtalan ja Riku Karilan hurmuripoika syntyi Vammalan aluesairaalaassa 14.11. kello 10.19. Sydänpäpynen syntymämitat 3560 g ja 50 cm. Kotona Linnainmaalla vauvaa hoitaa myös isosisko Iida.

Emmi ja Ari Toukomaan perhe kasvoi pienellä tytöllä 14.11. kello 19.19. Mittaa pikkurinsesalle oli kertynyt 49 cm ja painoa 3490 g. Kotona odotti yllpeä 2-vuotias isosisko Amanda.

Sirpa Lindroosille ja Marko Jaloselle syntyi 15.11. kello 02.40 tyttö. Tummakutrisella pikkuneidillä oli painoa 3830 g ja pituutta 50 cm. Kotona Turtolassa neitiä odottivat jo Roope 11 ja Pihla 9 v.

Meeri Ojala-Kosken ja Olli Kosken "Rauskis II" syntyi hirmuvauhdilla aurinkoiseen marraskuun aamuna 16.11. kello 7.20. Tytöksi syntyessään paljastunut vaaleatukkainen ruususuomme oli syntymätoiltaan 2955 g ja 47 cm. Lapistaan kiitolliset vanhemmat seuraavat liikuttuneina isoveljen (2 v 2 kk) ja pikkusiskon yhteisiä ensihetkiä.

Piritta Saarisen ja Kari Nuutin poika syntyi 16.11. kello 11.30. Vauhdilla maailmaan tulleella pikkuisella oli painoa 3010 g ja pituutta 49 cm. Kotona Linnainmaalla hoitoapuna häärii Joonas 4,5 v.

Carita ja Ville Rajarannan perheeseen Kämmentiemeen saatoin tasoitusta, kun tyttö syntyi 18.11. kello 4.59. Painoa 3480 g ja pituutta 50 cm. Siskoa kotona hoitamassa ovat Rafael 5 v. ja Kaspar 3 v.

Henna ja Tomi Pajukosken poika syntyi 19.11. kello 19.14.

Pikkumiehellä oli painoa 4045 g ja pituutta 54 cm. Kotona toudottaa reipas isovelji Niilo, 2.

Marjanna Airaksinen synnytti komean pojan 22.11. kello 16.13. Vauvan mitat olivat 4315 g ja 51 cm.

Henttosen Maija ja Majasen Ville saivat tytön "Vilman" 23.11. kello 6.03. Tytöllä oli painoa 3100 g ja pituutta 50 cm. Onnellinen perhe asustaa Hallilassa.

Muittem mukulat

Raita ja Mikko Ovaskan uusi tulokas syntyi 2.10. kello 9.15. Pikkuhurmun syntymämitat olivat 3470 g ja 50 cm. Isovelji Nooa 1,5 v toivotti vauvan innoissaan tervetulleeksi kotiin Nokialle.

Elina ja Erno Mannerhovin perheeseen syntyi toinen tytär 27.10. kello 01.01. "Tiuhti"-neidillä oli painoa 3515 g ja pituutta 50 cm. Hoitoapuna Lempäälässä häärää isosisko Viola, 4 v.

Kirsi ja Jose Tuomisen "Paavo" otti varaslähdon maailmaan ja syntyi vauhdilla 28.10. kello 4.52. Painoa poitsulla oli 1640 g ja pituutta 40 cm. Pikkupaavo opettaa vauva-arkea vanhemmilleen Ylöjärvellä.

Sanna ja Antti Loukialan esikoinen, "Lulu", syntyi 1.11. kello 7.51. Pikkutyttö painoi 3065 g ja pituutta oli 49 cm. Onnelliset Louksut asuvat Pirkkalan Louksussa.

Satu-Kristiina Ojaselle ja Hannu Leponiemelle Lempäälään syntyi tyttö 2.11. kello 12.02. Neiti painoi syntyessään 3755 g ja pituutta hänellä oli 52 cm.

Jatta Haapamäen ja Mikko-Jussi Backmannin perhe lisääntyi yhden pienen pojan verran 3.11. kello 11.16. Pituutta poikasella oli 52 cm ja painoa 3620 g. Kotona Kangasalla ketjun kolmatta lenkkiä olivat vastassa isoveljet Nuutti 8 v ja Voitto neljä ja puoli vuotta.

Matleena ja Joni Lehtosen kolmas sunnuntairakkauspakkaus syntyi 3.11. kello 20.03. Painoa tummatukkaisella miehenalulla oli 3765 g ja pituutta 51 cm. Kotona äidin ja isin apuna Ylöjärvellä ovat myös Sofia 6 v ja Miro 2 v.

Satu ja Juha Pelttarin perhe täydentyi pienellä prinsessalla 4.11. kello 4.53. Pienokaisella oli syntyessään pituutta 53 cm ja painoa 4155 g. Kotona Nokian Tottijärvellä hoitoapuna touhuavat isoveljet Eetu 9 v, Aaro 7 v ja Joonas 2½ v.

Johanna ja Mikko Suomisen perheeseen syntyi tyttövauva 5.11. kello 14.37. Tummatukkaisella prinsessalla oli painoa

Tanja ja Ilpo Purmosen perheeseen saatiin tasajako, kun poika syntyi 15. marraskuuta kello 18.11. Kotona Jankassa uuden perheenjäsenen hoitoon osallistuu innokkaana myös isosisko Inka, 2 v 2 kk.

→ **Mitat:** 3550 g/50 cm. **Ottiko koville:** Yllättävän helposti ja mukavasti meni alun hitauden jälkeen. **Onko hän näköinen:** Itsensä näköinen ja perinyt pitkät sormet isältään. Tukkua onneksi enemmän kuin isällä. **Mitä suku sanoi:** Kauniiksi vauvaksi kehuivat. **Mitä hänestä tulee isona:** Rehti, reilu ja rakastava tamperelainen. **Millä kasvatatte hänestä kunnan kansalaisen:** Paljon rakkautta, sopivasti rajoja ja isosiskon hyviä neuvoja. **Innostuitteko asiasta:** Tietenkin! "Menninkäinen" vei heti kaikkien sydämen. **Minkä neuvon antaisitte vastaavaa touhuaville:** Lopputulos kuittaa kaikki mahdolliset hankaluudet matkan varrella.

3925 g ja pituutta 51 cm. Kotona vauvaa hoitaa myös yllpeä isovelji Joonatan, 2 v. Perhe asuu Ylöjärvellä.

Maria ja Mika Häklin perheeseen syntyi tyttö 5.11. Mitat neidillä olivat huikeat 55 cm ja 4650 g. Perheen vanhemmat lapset ovat Akseli 12 v, Erika 10 v, Artturi 9 v ja Elisa 3 v. Perhe asuu Lempäälässä.

Jenni ja Niko Korkeakosken taloudessa vallitsee nyt ukkovalta, kun perheeseen syntyi tummatukkainen poikavauva 8.11. kello 7.03. Painoa "Mönkijällä" oli 3890 g ja pituutta 52 cm. Ikionnelliset vanhemmat hoivaavat pienokaistaan Nokialla.

Mustakosken perhe täydentyi kolmannella ihanalla tyttärellä 9.11. kello 8.28. Mustatukkaisel-

la Mymmelillä oli painoa 3660 g ja pituutta 49 cm. Isosiskot ovat Minea 6 v. ja Mimosa 4 v. Perhe asuu Ylöjärvellä.

Ida Mytlymäen ja Marko Kyrröläisen toinen poika syntyi maailmaan vauhdikkaasti 11.11. kello 5.43. Tummahiuksisella pikkumiehellä oli painoa 3130 g ja pituutta 49 cm. Vauvasta iloitsee myös isovelji Mico 2 v 9 kk. Perhe asuu Ylöjärvellä.

Maaret Siiron ja Jaakko Anttilan perheeseen syntyi poika 16.11. kello 12.43. Pikkumurusella oli painoa 3480 g ja pituutta 49 cm. Kotona vauvaa hoitaa ylpeä isovelji Jere, 6 v. Perhe asuu Mänttä-Vilppulan Kolhossa.

Marina ja Manuel Sundström saivat odotetun aarteensa, Iines-tyttönsä 19.11. kello 16.25.

Rakkaalla oli painoa 3505 g ja pituutta 50 cm. Hymyä ja loistoa säteilevät nyt Lempäälässä.

Maria Selkälän ja Toni Pusisen tyttö syntyi 21.11. kello 04.06. Sintti painoi 3385 g ja mittaa oli 47 cm. Yllpeä Isosisko Miia on 1 v 2 kk. Porukka asuu Kangasalla.

Heidi Pettolan ja Jari Juseliuksen pikku "Ville" syntyi 21.11. kello 12.40. Pikkupoitsulla oli pituutta tasan 50 cm ja painoa 3520 g. Kotona Vilppulassa isosiskot Oona 5 ja Katariina 1½ odottivat innolla pikkuveikkaa kotiin.

Essi ja Aku Vesalan hartain toive täyttyi 22.11. kello 20.09, kun 3285 g täyttä rakkautta näki päivänvalon. Pituutta sirolla prinsessalla oli 50 cm. Koti on Mänttä-Vilppulassa.

EDENISSÄ TÄNÄÄNKIN

+32°

Rantasipi

KYLPILAHOTELLI EDEN
KYLPILAHOTELLI RANTASIPIN EDEN
Paratisikatu 2, 37120 Nokia
Puh. 03 280 1111 • www.rantasipi.fi

Viihtyisiä perhehuoneita
netolissa sairaala-alueella
Kätilö 24/7

Norlandia Care Tampere Hotel
Biokatu 14, 33520 Tampere
Puh: 050 3844 400
www.norlandiacare.fi

norlandia care

Tays

asiat | Dresseember

TEKSTI: MARIANA KÄRHKUNORP, KUVAT: ERIKA AHOPETTO

Dresseember pukee naiset mekkoihin

HYVÄNTEKEVÄISYYS | Viehkeä vastaisku miesten
Movember-kampanjalle: orjuutta vastustavat
naiset pitävät mekkoa koko joulukuun.

Joulukuun englantinkielises-
tä nimestä kehitetty Dresse-
ember-mekkokampanja al-
oi amerikkalaisen ystäväpo-
rukan muutenhienosta ja toivon-
ollisesta vierailemisesta afriikka-
kampanja on tavoittanut myös Suomen.

Orjuutta vastustavat naiset sitoutuvat
pitämään mekkoa yllään joulukuun joului-
kuun päivinä ja haasteavat samalla läbi-
erikseen vastaisulle polle.

Kolme tammerelelästä ystävästä päätti
osallistua Dresseemberin asiaan tänä
vuotena.

Meri ja **Heidi** ja **Tea** ovat 28, 29 ja 30-
vuotiaita naisia, jotka ovat kam-
panjan herättämistä ajatuksista.

Tea Kampanja tarjoaa loistavan tilai-
nuuden nähdä, miten kukaan kam-
panjasta. Valtio on ollut kampan-
jan mukana, ja se on ollut mukana
riemurikojen mekkoja, jotta näitä u-
lee keskustelua ja voin välittää tietoa
kampanjasta ja ihmiskäytöstä.

Heidi Dresseember on vielä uusi jutu-
tuksia, ja se on ollut mukana kam-
panjassa, ja se on ollut mukana kam-
panjassa, ja se on ollut mukana kam-
panjassa.

Meri Kamme mekkokuvamme kave-
reilleme kahdessa sosiaalisessa ke-
hityksessä, Instagramissa ja Facebookissa.
Lähtökäsit: orjuuden vastainen työ-
bon tiedän mitä kukaan ei tiedä.

Tea Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Heidi Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Meri Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Meri Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Meri Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Meri Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Meri Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Meri Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Meri Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Meri Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Meri Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Meri Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Meri Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Meri Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Meri Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Meri Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Meri Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Meri Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Meri Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Meri Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Meri Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Meri Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Meri Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

Meri Minua lähellä on naisten asia, var-
sinin seksiohjous. Lisäksi haluan tuoda
esin tietä kulttuurista. Muuttanut
suomen ostonhallinnasta työntekijöiden
kulttuurista.

FAKTA

Orjuus nyt

Orjuudeksi määritellään
ihmiskauppa, pakotettu
velalla kiristäminen,
pakkaavilto ja lasten
hyväksikäyttö.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Maat ja määkät

Noin 30 miljoonaa
ihmistä tekee pakotyötä
käytännössä ilman palkkaa
er puolella maailmaa.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

Orjuus on laillista, jos se
päätyy työskentelemään
ilman palkkaa ja väkivallan
uhan alla omissa, josta ei
voi vapaasti poistua.

AAMULEHTI

Euro: Yhteisvaluutta täyttää kuukauden kuluttua 15 vuotta, se on nyt kasvukipuin teini. Pääkirjoitus A2

Terveydenhuolto: Nopea leikkaus ei ole aina paras ja edullisin hoitomuoto potilaalle. Lukijalta B15

Viikko 51 N:o 346 (42915) 132. vuosikerta

Maanantai 16. joulukuuta 2013

Hinta 3,00 €

Tampereen sakko työttömistä lähes 20 miljoonaa euroa

Syy: Kaupunki maksaa Kelalle työmarkkinatuen kuntaosuuden sakkona, koska ei ole onnistunut työllistämään tai saamaan koulutukseen yli 500 päivää työttömänä olleita.

Tulossa: Kuntien vastuu kasvaa. Kohta työmarkkinatuen kuntaosuus koskee yli 300 päivää työttömänä olleita. Lisäksi kuntaosuus nousee 50:stä 100 prosenttiin.

Seuraus: Jos pitkään työttöminä olleiden määrä kasvaa, Tampereen sakko voi nousta noin 30 miljoonaan vuodessa. Yli vuoden työttömänä olleita on Tampereella yli 6 500.

→ Uutiset A4

Huono harjoittelu kuriin

Ay-väki: Euroopan komissio on oikealla asialla, kun se esittää pelisääntöjä työharjoitteluille. Harjoittelijoita käytetään ilmaistyövoimana, ja sisällössä on puutteita.

Työnantaja: Harjoittelupaikan saanti vaikeutuu, jos sääntelyä lisätään. Ehdosta on jo sovittu Pamin kanssa, huomauttaa työmarkkinajohtaja Anna Lavikkala.

→ Uutiset A6

Sää pysyy lämpimänä ainakin tammikuuhun

→ Uutiset A4

Amorella

Risteilijöille luvassa lahjakortti miniristeilylle

→ Uutiset A5

Martti Jylhä

Hiihtäjä syö kuusi kertaa päivässä, jätti sokerin ja rasvan

→ Urheilu B18

Mäkihyppy

Ahonen jo viides, Morgenstern kaatui päälleen, sormi murtui

→ Urheilu B19

Hyvä arki

Yli 50-tuumaisten televisioiden kauppa käy ja kasvaa koko ajan...
...älypuhelimet ovat laskeneet kameroiden ja navigaattoreiden myyntiä.

→ Hyvä arki A10

→ Maanantai B13

Pirkanmaan sää

→ Sää A12

Aamu	Päivä	Ilta
+1	+2	+4

A

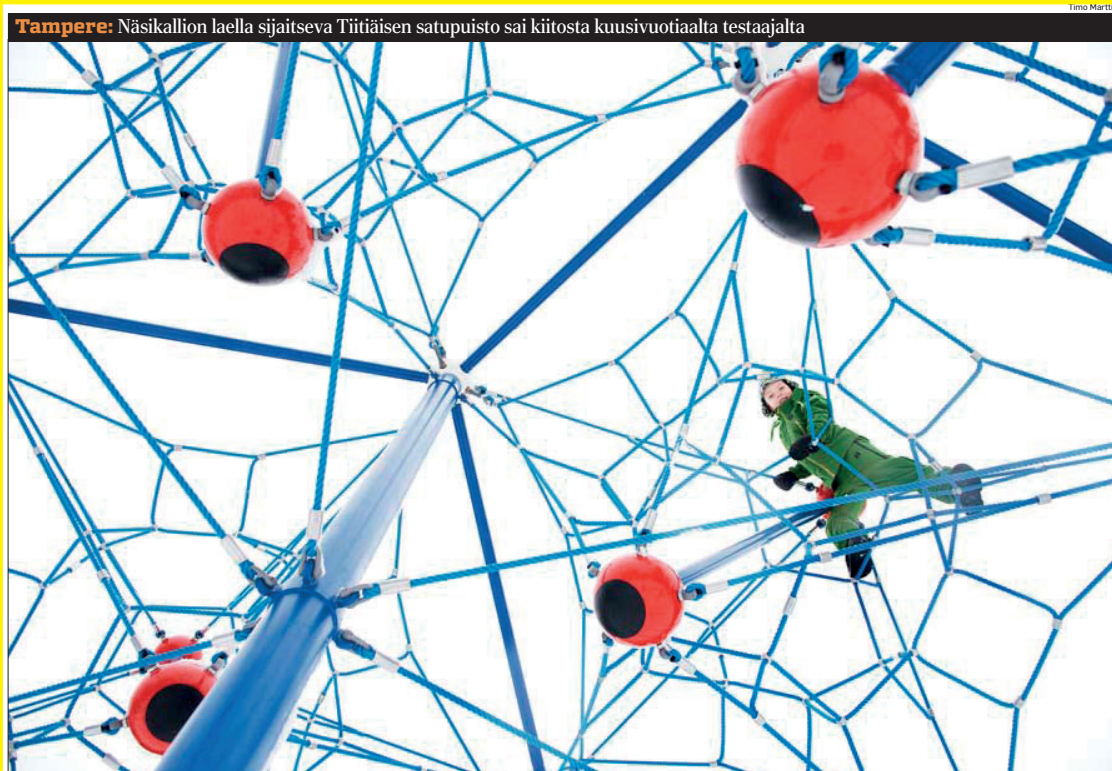
Pääkirjoitus 2
Uutiset 4-7
Ulkomaat 8
Hyvä arki 10
Sää 12

B

Maanantai 13
Näkökulma 14
Lukijalta 15
Henkilöt 16
Kulttuuri 17
Urheilu 18-20
Luokitellut 21
Vapaa-aika 22
TV&radio 23-24

ALMA

000117-1351

Verkkomainen kiipeilyhäkkyrä on paras

Ohto Nuotion suosikki on selvä heti kättelyssä: kiipeilyteline on Tiitiäisen satupuiston paras leikkipaikka. Syytkin ovat yksinkertaiset. Teline on korkeampi kuin omassa päiväkodissa, ja sieltä näkyy hienoja maisemia.

sekä Särkänniemen huvipuiston karuselli. Teline on kiipeilyyn sopiva, sillä köydet eivät luista jalkojen alla tai hangoissa. Ylös kipuaminen on nopeaa, mutta toiseen suuntaan meno hidastuu. – Alastulonen

piti käyttää järjeä, poika totesi kiipeilyn jälkeen. Ohto nautti myös marraskuussa avatun puiston trampoliineista ja kumpareista. Hän arvioi *Aamulehdelle* Näsikallion uuden leikkipaikan.

→ Uutiset A7

Homeoffice
Selma
käy koulua
etänä. → Uutiset A6

Mestari
Jenni Saarinen olisi
ollut pisteillään myös
aikuisten sarjan paras.
→ Urheilu B18

Hautajaiset
Jacob Zuma: "Matka
vapautteen jatkuu."
→ Ulkomaat A8

Sheet1

	Julkaisu p	Osasto	Kuvassa €	Kuvatyyppi	Lapsi ja inst	Kuvattu i	Toimintarooli
id001	04.03.13	etusivu	3	1	5	4	2
id002	04.03.13	etusivu	3	1	1	3	8
id003	04.03.13	A07	4	2	3	3	8
id004	05.03.13	etusivu	1	1	1	5	6
id005	05.03.13	A13	3	2	1	0	6
id006	06.03.13	etusivu	3	1	7	3	5
id007	06.03.13	A13	3	2	7	3	5
id008	06.03.13	A13	1	3	7	5	5
id009	07.03.13	etusivu	2	1	3	3	3
id010	07.03.13	etusivu	1	1	5	3	2
id011	07.03.13	A04	2	3	3	3	6
id012	07.03.13	A05	3	3	3	4	8
id013	07.03.13	A07	2	2	5	3	4
id014	07.03.13	A13	1	2	5	3	2
id015	07.03.13	moro7	1	2	7	3	6
id016	07.03.13	moro19	4	2	1	3	8
id017	08.03.13	A06	3	2	3	3	8
id018	08.03.13	A08	3	3	7	4	2
id019	10.03.13	etusivu	2	1	7	4	7
id020	10.03.13	sunnuntai:	4	2	5	5	2
id021	11.03.13	A06	2	2	2	4	3
id022	18.03.13	etusivu	3	1	1	4	8
id023	18.03.13	A05	1	2	1	0	8
id024	18.03.13	B19	1	2	5	4	2
id025	18.03.13	B19	1	3	5	4	2
id026	21.03.13	moro06	1	2	6	4	4
id027	21.03.13	moro17	1	3	5	4	2
id028	21.03.13	moro18	4	2	1	3	8
id029	22.03.13	A06	3	2	3	4	1
id030	22.03.13	B16	4	2	6	3	6
id031	23.03.13	etusivu	3	1	3	0	8
id032	24.03.13	A02	2	2	2	5	1
id033	23.03.13	A05	3	2	3	3	8
id034	24.03.13	A05	3	2	1	4	4
id035	24.03.13	sunnuntai:	2	2	5	4	4
id036	04.06.13	etusivu	1	1	6	3	4
id037	04.06.13	A13	1	2	7	0	8
id038	04.06.13	B15	1	2	6	4	4
id039	04.06.13	B15	2	3	6	4	4
id040	06.06.13	etusivu	2	1	5	0	7
id041	06.06.13	A06	2	3	5	3	8
id042	06.06.13	moro19	4	2	1	3	8
id043	06.06.13	moro21	2	3	7	4	2
id044	08.06.13	A07	1	2	7	3	5
id045	09.06.13	A09	2	2	7	3	7
id046	17.06.13	A04	3	2	1	0	1
id047	17.06.13	B14	1	2	1	3	8
id048	18.06.13	etusivu	4	1	4	4	1
id049	18.06.13	A08	3	2	1	2	8
id050	19.06.13	A04	4	3	1	3	8
id051	20.06.13	moro17	2	3	5	4	2
id052	20.06.13	moro19	4	2	1	3	8
id053	21.06.13	A11	3	2	1	3	1

Sheet1

id054	02.09.13 A02	2	2	2	3	1
id055	02.09.13 B21	4	2	5	3	6
id056	03.09.13 A04	2	2	7	3	7
id057	03.09.13 A06	4	2	5	3	2
id058	03.09.13 A08	1	2	2	4	4
id059	03.09.13 A08	2	3	2	4	4
id060	03.09.13 etusivu	1	1	2	0	4
id061	04.09.13 B18	1	2	2	3	2
id062	04.09.13 B18	2	3	2	4	2
id063	04.09.13 B19	1	3	2	5	6
id064	04.09.13 B19	1	3	2	5	6
id065	04.09.13 B19	2	2	2	5	2
id066	04.09.13 B19	1	3	2	5	2
id067	04.09.13 B19	2	3	2	0	2
id068	04.09.13 B19	2	3	2	4	2
id069	05.09.13 A12	3	2	4	5	8
id070	05.09.13 moro14	4	2	1	4	8
id071	05.09.13 moro17	2	3	5	4	2
id072	05.09.13 moro17	1	3	5	4	2
id073	06.09.13 A05	3	2	3	3	3
id074	06.09.13 B29	2	2	2	4	1
id075	06.09.13 etusivu	2	1	3	3	3
id076	06.09.13 valo04	3	2	6	4	5
id077	17.09.13 A13	4	2	6	3	7
id078	21.09.13 A07	1	2	7	5	8
id079	22.09.13 etusivu	2	2	5	4	5
id080	22.09.13 A06	2	1	7	4	4
id081	02.12.13 A05	3	2	4	5	8
id082	02.12.13 A06	1	2	2	0	8
id083	02.12.13 A09	2	2	5	3	2
id084	03.12.13 B24	2	2	1	5	7
id085	03.12.13 A13	1	2	2	3	2
id086	03.12.13 B19	4	3	6	0	5
id087	05.12.13 moro9	1	3	5	5	2
id088	05.12.13 moro9	3	3	5	0	2
id089	05.12.13 moro23	4	2	1	2	8
id090	06.12.13 B19	3	3	1	4	8
id091	06.12.13 B19	3	3	1	4	7
id092	06.12.13 B19	1	3	6	5	7
id093	07.12.13 B28	3	2	6	4	4
id094	08.12.13 A10	4	3	6	0	7
id095	08.12.13 etusivu	4	1	1	4	8
id096	08.12.13 etusivu	3	1	7	5	6
id097	08.12.13 Sunnuntai	4	2	7	5	6
id098	08.12.13 sunnuntai:	3	2	7	5	6
id099	16.12.13 A05	1	2	2	3	4
id100	16.12.13 A07	1	2	7	0	6
id101	16.12.13 etusivu	1	1	7	4	6

Sheet1

id102	16.12.13 etusivu	1	1	2	0	4
id103	17.12.13 A13	4	2	1	0	8
id104	18.12.13 B25	4	2	7	5	3
id105	19.12.13 moro19	4	2	1	4	8
id106	20.12.13 A08	2	2	2	3	4
id107	20.12.13 A12	4	3	6	3	5
id108	20.12.13 etusivu	2	1	2	3	4
id109	21.12.13 A04	4	2	1	3	8
id110	21.12.13 A06	4	2	6	5	6
id111	21.12.13 A08	2	2	2	0	8

Liite 3

Luettelo taulukoista ja kaavioista

Taulukot

- Taulukko 1: Kuvassa esiintyvien henkilöiden jakauma aineistossa s. 31
- Taulukko 2: Kuvasta tunnistettavat instituutiot ja niiden jakauma aineistossa s. 36
- Taulukko 3: Kuvasta tunnistettavan instituution jakauma etusivun kuvissa s. 37
- Taulukko 4: Kuvasta havaittujen tunnetilojen jakauma aineistossa s. 45
- Taulukko 5: Toimijaroolien jakauma aineistossa s. 49

Kaaviot

- Kaavio 1 : Kuvissa esiintyvien henkilöiden osuudet aineiston valokuvissa s. 31
- Kaavio 2 : Kuvatyyppeiden osuudet aineiston valokuvissa s. 31
- Kaavio 3 : Instituutioiden osuudet aineiston valokuvissa s. 36
- Kaavio 4 : Kuvattujen tunnetilojen osuudet aineiston valokuvissa s. 45
- Kaavio 5 : Toimijaroolien osuudet aineiston valokuvissa s. 49